

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VI

IZREDNA
SEJA

53

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 53. IZREDNA SEJA

(24. januar 2014)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TERJEJETA NA TRAJNI IN NEODTULJIVI PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV, IZVRŠILNO IN SODNO.
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRŠILNO IN SODNO.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 53. izredna seja (24. januar 2014)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 53. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z NEOBVLAĐOVANJEM INVESTICIJE V BLOK 6 TERMOELEKTRARNE ŠOŠTANJ, KI RESNO OGROŽA RAZVOJ SLOVENSKE ENERGETIKE IN JAVNE FINANCE, EPA 1716-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
1. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA V ZVEZI Z NEOBVLADOVANJEM INVESTICIJE V BLOK 6 TERMOELEKTRARNE ŠOŠTANJ, KI RESNO OGROŽA RAZVOJ SLOVENSKE ENERGETIKE IN JAVNE FINANCE, EPA 1716-VI	6
MAG. ANDREJ VIZJAK	6
SAMO BEVK.....	8
SAMO OMERZEL	9
MARJANA KOTNIK POROPAT	11
MAG. MATEJ TONIN.....	12
JOŽE VELIKONJA	14
ZVONKO ČERNAČ	14
SREČKO MEH	18
SREČKO MEH	19
MARKO PAVLIŠIČ	20
FRANC BOGOVIČ	21
MAG. ANDREJ VIZJAK	24
MAG. KATARINA HOČEVAR	25
JAKOB PRESEČNIK.....	26
MARIJA PLEVČAK	27
IVA DIMIC	27
SAMO OMERZEL	28
MAG. ANDREJ VIZJAK	28
BRANE GOLUBOVIČ.....	29
MAG. ANDREJ VIZJAK	31
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	31
SAMO BEVK.....	32
MAŠA KOCIPER.....	33
MAG. ANDREJ VIZJAK	34
MAŠA KOCIPER.....	35
MAG. ANDREJ VIZJAK	36
DANIJEL KRIVEC	36
SREČKO MEH	37
MAG. BOJAN KUMER	39
MAG. ANDREJ VIZJAK	41
SREČKO MEH	42
SREČKO MEH	43
SREČKO MEH	43
MAG. ANDREJ VIZJAK	43
SREČKO MEH	43
MAG. ANDREJ VIZJAK	43
SREČKO MEH	44
MAG. ANDREJ VIZJAK	44
SAMO OMERZEL	44
MAG. IVAN VOGRIN	44
MAG. LEJLA HERCEGOVAC	45
MIRKO BRULC	45
LJUBO ŽNIDAR.....	46
LJUDMILA NOVAK	47
JOŽEF JEROVŠEK	47
JOŽEF JEROVŠEK	48
JOŽEF JEROVŠEK	48
BRANKO FICKO.....	48
DR. JOŽEF KUNIČ	48

RIHARD BRANISELJ	49
JOŽEF KAVTIČNIK	50
MAG. ANDREJ VIZJAK	50
JOŽEF KAVTIČNIK	51
MAG. ANDREJ VIZJAK	51
SREČKO MEH	51
JOŽEF KAVTIČNIK	51
MAG. ANDREJ VIZJAK	52
SREČKO MEH	52
MAG. ANDREJ VIZJAK	52
SAMO OMERZEL	52
MAG. ANDREJ VIZJAK	52
MARJANA KOTNIK POROPAT	52
BOJAN STARMAN	53
IVAN GRILL	53
TOMAŽ LISEC	54
JOŽE TANKO	56
SREČKO MEH	57
FRANC JURŠA	57
JOŽE TANKO	57
BRANKO SMODIŠ	58
SAMO OMERZEL	58
JOŽE TANKO	59
JOŽE TANKO	60
MAG. ANDREJ VIZJAK	60
SREČKO MEH	61
MAG. ANDREJ VIZJAK	62
SREČKO MEH	62
MAG. ANDREJ VIZJAK	62
MAG. ANDREJ VIZJAK	62
MAG. ANDREJ VIZJAK	62
MAG. ANDREJ VIZJAK	62
JOŽE TANKO	63
MAG. ANDREJ VIZJAK	63

Državni zbor VI. mandat

53. izredna seja 24. januar 2014

Predsedujoči: Janko Veber.....predsednik Državnega zbora
Renata Brunskole.....podpredsednica Državnega zbora
Polonca Komar.....podpredsednica Državnega zbora

Seja se je začela 24. januarja 2014 ob 10. uri.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 53. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: gospa Romana Tomc, dr. Ljubica Jelušič med 13. in 17. uro, gospa Jasmina Opec, mag. Barbara Žgajner Tavš, mag. Mirjam Bon Klanjšček, dr. László Göncz po 14. uri, gospod Jožef Horvat in gospod Roberto Battelli. Na sejo sem vabil predstavnike Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 53. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 17. januarja 2014, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel, zato zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Prosim vas, da pred odločanjem preverite delovanje svojih glasovalnih naprav.

Lahko preidemo na odločanje? Je vse v redu z glasovalnimi napravami? Še ne. Vzemite si še enkrat čas in preverite delovanje. Ne vidim, da bi kdo opozarjal, da glasovalna naprava ne bi delovala, zato dajem na glasovanje dnevni red.

Glasujemo. Navzočih je 55 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti nihče.

(Za je glasovalo 52.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 53. izredne seje zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA V ZVEZI Z NEOBVLODOVANJEM INVESTICIJE V BLOK 6 TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ, KI RESNO OGROŽA RAZVOJ SLOVENSKE ENERGETIKE IN JAVNE FINANCE.**

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložila skupina 25 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom priporočila je skupina 25 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga priporočila dajem besedo predstavniku predlagateljev mag. Andreju Vizjaku.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj predstavlja eno največjih investicij v zgodovini Republike Slovenije, eno največjih energetskih investicij, in se vrši že od leta 2003 naprej. Politična odločitev o primernosti in smotnosti te investicije je bila oblikovana skozi več dokumentov. Po moji oceni je ključna uvrstitev te investicije v resolucijo nacionalnih projektov v vladi, ko sem sam pokrival resor, pristojen za energetiko. Ta odločitev je bila leta 2006 oblikovana na podlagi takrat znanih dejstev in takrat znanih strokovnih napovedi, kako se bodo zadeve odvijale, po takrat znanih podatkih vnaprej. In kakšne so bile te okoliščine takrat? Takrat je bila cena investicije v glavno tehnološko opremo približno 600 milijonov evrov. Takrat je bila cena električne energije na mednarodnih trgih, na leipziški borzi, ki je neka referenčna cena za Slovenijo, približno za 50 % višja kot danes, približno 60 evrov za megavatno uro. Takrat je bila poraba v Sloveniji in širše v regiji iz leta v leto višja. Vse napovedi so predvidevale, da bo večina držav Evropske unije že v letu 2012, 2013 brez ustreznega pokritja svojih potreb. Takrat so se v Evropi dogajali mrki. Izpadali so daljnovodi, kajti poraba zaradi konjunktura v širši regiji je naraščala.

Takrat je bil ne nazadnje sprejet tudi podnebno-energetski paket, ki je države zavezoval k zniževanju emisij CO₂, učinkovitejši rabi in rabi več obnovljivih virov. Investicija bloka 6 je takrat odgovarjala kot ena izmed "ready to go" investicij, investicij, ki so bile pripravljene za investirati, da bo izpolnila potrebe slovenskega

energetskega sistema in tudi dosegala k cilju samooskrbe. S prelomom z leta 2008 na 2009 se je zgodila bistvena sprememba okoliščin. Zavlada je gospodarska kriza, in takrat so se praktično čez noč prepolovile cene električne energije. Mimogrede, cene električne energije so v letu 2008 poskočile še bistveno višje od tistih pragov iz leta 2006, so bile približno dvakrat višje kot danes, in s prelomom z leta 2008 na 2009 so se zgodile bistvene spremembe. Prva izmed takšnih sprememb je drastičen padec cen električne energije na trgih. Mimogrede, investicija v glavno tehnološko opremo se je na podlagi razpisov investitorja, to je Termoelektrarne Šoštanj, povišala za približno 50 %. Takrat je tudi poraba, zlasti industrijska poraba, padla, in takrat smo vsi tisti, ki smo to investicijo poznali, javno opozorili, tudi v tem parlamentu, vlado Boruta Pahorja, da velja o tej investiciji glede na spremenjene okoliščine ponovno razmisliti. O tem obstajajo magnetogrami, javna pisma in dokazila.

Takrat je bil še čas, da o tej investiciji ponovno razmislimo v luči spremenjenih okoliščin. To ne bi bilo nič novega in nič nenavadnega. Številni gospodarski subjekti, odgovorni lastniki so z nastopom gospodarske krize revidirali oziroma ponovno preverili svoje naložbe in marsikatero naložbo, ki se je leta pred tem zdela smiselna, opustili zaradi spremenjenih okoliščin. Slovenska vlada tega takrat ni storila, temveč je nadaljevala s to investicijo. Ta investicija je doživljala takšne in drugačne cene, vendar cena do danes, spoštovani, kljub prizadevanjem, zlasti v drugi Janševi vladi, ni določena. Očitno ne, vsaj po trditvah sedanjega ministra. Druga Janševa vlada v letu 2012 je želela temu narediti konec in je tudi skozi poroštveni zakon in skozi pogoje dodelitve poroštva omejila to investicijo na največ milijardo 300 milijonov evrov. To je bilo sprejeto v parlamentu, spoštovani poslanke in poslanci. O tem smo odločali v tem sklicu parlamenta. Poroštveni zakon in ta vrednost je bila omejena na 1,3 milijarde evrov na podlagi novelacije investicijskega programa v izgradnjo Termoelektrarne Šoštanj, blok 6, ki je doživel tudi recenzijo mednarodne institucije.

Govorimo o verodostojnem dokumentu, recenziranem dokumentu, ki je bil osnova za omejitev te investicije na 1,3 milijarde evrov. Druga Janševa vlada si je prizadevala, da bi omejila vrednost te investicije na tisto raven in zavezala vse, ki so vodili to investicijo, da se obnašajo pri tej investiciji racionalno in v okviru te določene vsote. Mislim, da je bil s tem narejen pomemben korak naprej, in tudi takratno poslovodstvo Termoelektrarne Šoštanj še danes piše vsem vam, da je tista cena dosegljiva in realna. Zato nas je, spoštovani kolegice in kolegi, zmotilo in zaskrbelo stališče ministra za infrastrukturo gospoda Omerzela tik po nastopu funkcije, da bo ta investicija za približno 140 milijonov dražja. Sprva je minister govoril, da je treba vse narediti, da bo milijardo 300 milijonov evrov, mesec dni kasneje, kar bodo kolegi v

nadaljevanju dokumentirali, pa je minister spremenil stališče in je rekel, da je realna cena milijardo 440, in povedal, da je to resnica o bloku 6. Mislim, da je resnica o bloku 6 ta, da želi sedanja garnitura na čelu z ministrom Omerzelom podražiti to investicijo, dodatno obremeniti te, ki porabljajo to električno energijo, praktično vse Slovenke in Slovence, zato, da poplačajo še koga, ki doslej ni prišel na vrsto.

To je, spoštovani, nesprejemljivo, zato je poslanska skupina takoj po teh izjavah gospoda Omerzela v Državnem zboru in v javnosti sklicala izredne seje dveh odborov, odbora za infrastrukturo in odbora za finance, in kasneje tudi plenarne seje, in apelirala na vlado, da uokviri to investicijo v pogoje iz poroštva in da spoštuje odločitev parlamenta, da je investicija omejena na 1,3 milijarde evrov. Problem je, da je bilo o tem doseženo soglasje tako na vladi kot tudi v parlamentu, v resnici pa se to še danes ne spoštuje. Vlada je na podlagi izrednih sej v parlamentu v mesecu juliju, točno 15. julija, sprejela nekaj sklepov. Eden izmed teh sklepov govori, da je treba narediti nov investicijski program, tako imenovani NIP 6 – Novelirani investicijski program 6, in priti resnici o navedbah ministra Omerzela, da NIP 5 ni točen, do dna. Drug pomemben sklep vlade je, da je naložila ministru, pristojnemu za infrastrukturo, ki sedi tu za menoj, da s pomočjo mednarodne neodvisne specializirane družbe pripravi pregled možnih opcij in predlog nadaljnjih korakov, povezanih z investicijo v blok 6 in družbo TEŠ.

Zelo pomemben, po moji oceni eden izmed najpomembnejših sklepov pa je, da Državno pravobranilstvo v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor ter Ministrstvom za finance v roku 3 mesecev pripravi poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ v primeru te investicije, in če je kaj narobe, o tem obvesti organe pregona. Te sklepe vlade je dobil slovenski parlament in jih je tudi obravnaval na plenarni seji ter sprejel priporočilo vladi. V priporočilu vladi je potrdil te predloge, ki jih je vlada naredila, vendar je zadnji sklep, ki sem ga omenil, preoblikoval na tak način, da nalaga Ministrstvu za infrastrukturo in prostor ter Ministrstvu za finance, da v sodelovanju z Državnim pravobranilstvom v 3 mesecih pripravita poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ ter v primeru nepravilnosti predlagata ukrepe za zaščito interesov Republike Slovenije. Nadalje je bilo sklenjeno, da Državni zbor predlaga vladi, da mu do 30. novembra 2013 poroča o izvršitvi sklepov vlade. Tega poročila, spoštovani kolegice in kolegi, v parlament nismo dobili.

Tega poročila nismo dobili, zato smo poslanke in poslanci zahtevali sklic te izredne seje, kajti menimo, da gre za zelo pomembne sklepe vlade in da gre za zelo pomembne aktivnosti, ki jih je treba narediti v zvezi s to investicijo. Da je zadeva še hujša – ne samo, da nismo dobili poročila, ampak smo na podlagi obravnave na matičnem delovnem telesu v torek v tem tednu

ugotovili, da večina teh sklepov tudi izvršenih ni. Prvič, ni narejenega noveliranega investicijskega programa NIP 6. To se pravi, da ni recenziranega in na organih družb sprejetega noveliranega investicijskega programa, na podlagi katerega bi lahko minister trdil, da je investicija dražja za 140 milijonov evrov. Se pravi, da bi vrednost investicije poskočila z milijarde 300, kot govori recenzirani NIP 5, na milijardo 430 ali 440 milijonov evrov. Tega dokumenta ni. Minister govori tu na pamet. Lahko je to njegovo mnenje. Zakon, ki smo ga sprejeli, in pogodba je zanj zavezujoča. Potem ni bilo narejene mednarodne neodvisne revizije in pregleda možnih opcij ter nadaljnjih korakov – zelo pomembna stvar, ki ni bila narejena. Skratka, ministrstvo nima nekega strokovnega, utemeljenega pogleda na prihodnost te investicije, temveč to dela na podlagi nekih lastnih mnenj in pregovornih stališč gospodarskih družb, ki posredujejo te informacije, ki so tako ali drugače pristranske. In tretje, kar je po moji oceni tudi ključno in zelo pomembno – ministrstvo ni pridobilo in ni naredilo poročila, ki bi govorilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ v primeru te investicije, in ki bi, če bi bilo kaj narobe, to posredovalo organom pregona.

Namreč, iz jasne korespondence je razvidno, da je ministrstvo za infrastrukturo šele septembra posredovalo na Državno pravobranilstvo vprašanja, ki nimajo nobene zveze z zakonitostjo ravnanj organov HSE in TEŠ v primeru te investicije, temveč je poslalo vprašanja, ki se nanašajo na morebitno ničnost pogodbe med Alstomom in TEŠ. Ambicija vlade in tudi parlamenta je bila, da si odgovori na vprašanje, ali so organi – govorimo o nadzornih svetih in upravah – tako HSE kot TEŠ ravnali nezakonito, da je prišlo do takšnih odločitev tudi politike v zvezi s to investicijo. Tega odgovora, spoštovani kolegi, do danes nimamo. Imamo pa izjavo gospoda Košoroka, generalnega direktorja Holdinga Slovenske elektrarne, na isti seji odbora, ki je povedal: "Vse uprave Termoelektrarne Šoštanj so zavajale pristojne ministre." To so resne trditve, in problem je, da nekateri, ki so na položajih teh odvisnih družb, zasedajo te položaje še danes, so še vedno generalni direktorji, kljub temu, da so padle tako težke besede s strani generalnega direktorja Holdinga Slovenske elektrarne. Spoštovani, vlada Alenke Bratušek na čelu z ministrom Omerzelom do danes ni posredovala parlamentu ene same ugotovitve in sploh ni sprožila teh postopkov glede zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ v zvezi z blokom 6 Termoelektrarne Šoštanj. Menim, da je veliko resnice v tem, kar je povedal generalni direktor, da je marsikdo marsikoga zavajal. Vendar če je temu res tako, preden pristajamo na podražitev projekta, kot predlagajo, ugotovimo odgovornost tistih, ki so doslej kogarkoli od odločevalcev zavajali.

Spoštovani, predlagamo, da se sprejmejo jasne zaveze parlamenta, da dobimo to poročilo, ki bi ga morali dobiti že 30. novembra 2013.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dopolnilno obrazložitev.

Predlog priporočila je obravnaval Odbor za infrastrukturo in prostor kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora gospodu Samu Bevku.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani zbor!

Odbor za infrastrukturo in prostor je v tork kot matično delovno telo obravnaval Predlog priporočila v zvezi z neobvladovanjem investicije v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Poslanec mag. Andrej Vizjak je izpostavil, da so že večkrat opozorili na problematiko investicije in zahtevali, da se to tematiko obravnava na sejah različnih delovnih teles, nazadnje pa tudi na seji Državnega zbora julija lani. Državni zbor je takrat vladi predlagal, da mu o izvrševanju sklepov poroča do 30. novembra 2013. Po njegovem mnenju poročanje o izvrševanju sklepov ni zadovoljivo. Zato predlagatelji v 1. točki predloga priporočila predlagajo, da Državni zbor od Vlade še enkrat zahteva poročilo o izvrševanju njihovih sklepov, v 2. točki pa od Vlade zahtevajo tudi poročilo o načrtovanih ukrepih za obvladovanje tveganj, ki jih ta investicija predstavlja za poslovanje celotne skupine Holdinga Slovenskih elektrarn in za vse ostale načrtovane investicije v slovensko energetiko.

Mnenje Zakonodajno-pravne službe o predlogu priporočila je predstavila Katarina Kralj. Povedala je, da je njihova glavna pripomba formalnopravne narave in se nanaša na vrsto akta, v katerem naj bi Državni zbor predlagano besedilo sprejel. V imenu Vlade je minister za infrastrukturo in prostor Samo Omerzel najprej podal izčrpno kronološko predstavitev projekta, poteka izgradnje bloka 6, nato pa predstavil odgovore v zvezi z izvrševanjem sklepov, ki jih je Vlada sprejela na 34. dopisni seji 15. julija 2013. V zvezi z izdelavo investicijskega programa NIP 6 ugotavlja, da sta Ministrstvo za infrastrukturo in prostor in Ministrstvo za finance prejela osnutek zahtevanega dokumenta, ki pa ga še niso potrdili nadzorni organi niti v TEŠ niti v HSE. Šele ko bo NIP 6 uradno potrjen, bo smiselno angažirati tudi neodvisno mednarodno družbo, ki bi pripravila preglede možnih opcij in nadaljnjih korakov, povezanih s to investicijo.

Generalni direktor Holdinga Slovenske elektrarne Blaž Košorok je najprej podal splošno oceno položaja celotne skupine HSE in ga označil kot izjemno zahtevnega. V nadaljevanju je zavrnil očitke o neobvladovanju investicije, vendar pa se bo glede na gibanje cen treba

sprijazniti z dejstvom, da investicija prvih nekaj let ne bo dobičkonosna. Poudaril je, da je dovolj razlogov za preiskave in ugotavljanje nepravilnosti ter oseb, ki bi bile lahko za te nepravilnosti odgovorne, vendar pa je to v domeni za to pristojnih državnih institucij. Direktor Termoelektrarne Šoštanj Peter Dermol je povedal, da je za investicijo bloka 6 podpisanih 99 % vseh pogodb, zaključenih pa približno 90 % vseh del. Vse to nakazuje na dejstvo, da je projekt v fazi, ko ga ni ne smiselno in ne mogoče zaustaviti. Edino oviro za dokončnost NIP 6 v tem trenutku predstavljajo nekatere dileme, ki so se pojavile v zvezi s ceno premoaga.

Predstavniki Komisije za preprečevanje korupcije Rok Praprotnik je v zvezi z ugotavljanjem morebitnih nepravilnosti in za njih odgovornih oseb v postopku investicije 6. bloka pojasnil, da na podlagi sedanje zakonodaje ni nobene pristojne institucije, ki bi lahko v celoti preiskala ta primer. Poudaril je, da je za učinkovite preiskave takšnih primerov nujno sprejeti zakonodajo, ki bo pristojnim organom omogočila celovito raziskavo tako zapletenih primerov tudi za daljše obdobje v preteklost. V daljši razpravi so se vsi razpravljavci strinjali z oceno, da pri projektu izgradnje bloka 6 obstaja veliko nejasnosti in sumov o netransparentnem delu odgovornih oseb, ki so v tem obdobju podjetje vodile, in izrazili vso podporo, da se ti sumi razčistijo. V zvezi s tem so koalicijski poslanci pohvalili predstavljeno analizo stanja na projektu in izrazili podporo nadaljnjim aktivnostim za uspešen zaključek projekta. Menili so, da sta Vlada in ministrstvo podala dovolj izčrpne odgovore v zvezi z realizacijo sklepov Vlade. Opozicijski poslanci pa so izrazili nezadovoljstvo nad odgovori o realizaciji omenjenih sklepov. Poleg tega so podali tudi predlog za dodaten sklep, da naj Vlada odboru posreduje poročilo Državnega pravobranilstva o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ, ki pa ni bil sprejet. Dokument pa smo kasneje dobili vsi poslanci. Po ... / znak za konec razprave/ ... odbor sprejel svoje amandmaje k naslovu k 1. in 2. točki predloga priporočila, amandmaji Poslanske skupine SDS pa so ostali brezpredmetni. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga akta, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog akta pa je sestavni del poročila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za podano poročilo.

Gospod Samo Omerzel, minister za infrastrukturo in prostor, bo podal uvodno obrazložitev mnenja Vlade.

SAMO OMERZEL: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci, lepo pozdravljeni!

Na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor smo se res intenzivno ukvarjali s problematiko TEŠ 6 in vsem, kar je povezano s samo investicijo. Na Odboru za infrastrukturo in prostor smo podrobno predstavili vse rezultate, vse informacije, ki jih imamo v današnjem trenutku. Žal imamo danes te uvodne možnosti predstavitve same problematike omejene na samo 15 minut, tako da bom malce bolj skromen pri posameznih točkah, vendar bom v nadaljnji razpravi z veseljem vse podrobnosti pojasnil. Tisto, kar je ključno pri samem reševanju celotne problematike nečesa, kar se je zgodilo, dogodki, ki so močno vplivali na to, kje je sama investicija danes – predvsem sta bila ključna dva momenta. Reševanja smo se lotili s celovitim pristopom, predvsem zaradi tega, ker smo upoštevali vse medsebojne vplive, vse od tega, kaj to pomeni za Republiko Slovenijo, kakšen vpliv ima sama investicija na Holding Slovenskih elektrarn, kaj pomeni v tej celotni zgodbi poslovanje Premogovnika Velenje in sama investicija v 6. blok tudi za samo poslovanje TEŠ kot družbe. Drugi del pristopa je bil sistemski pristop k samemu reševanju. Želim povedati tudi to, da smo zelo podrobno ločili na eni strani samo poslovanje vseh družb, vse, kar je povezano s Holdingom Slovenskih elektrarn, in na drugi strani samo investicijo v 6. blok.

Če gremo konkretno na številke, tisto, kar je ključno, in te številke so tisto, kar je bazirano na dognanjih in dokumentaciji, ki jo imamo danes v rokah. Danes imamo NIP 6, ki je še nepotrjen s strani Termoelektrarne Šoštanj, vendar številke govorijo same zase. NIP 6 govori, da je v tem trenutku investicija težka milijardo 428,5 milijona evrov. Poravnanih obveznosti v današnjem času imamo milijardo 86 milijonov. Če pogledamo potrebna sredstva po NIP 6, torej ta razlika med plačanim in tem, kar dejansko NIP 6 pokaže, je to 342 milijonov evrov. Končna cena TEŠ 6 po NIP 5, to je tista številka, na osnovi katere je bilo dano poročilo, je ena milijarda 302,5 milijona evrov. Če pa gledamo razliko med obema NIP-oma, torej razlika do NIP 5, to, kar je še treba plačati glede na NIP 5, je številka 216 milijonov, in če danes pogledamo razliko med NIP 5 in NIP 6, je ta razlika 126 milijonov. Naslednji slide pred vami so dejstva, na osnovi česa je prihajalo do razhajanja med NIP 5 in NIP 6. Gradbena dela 11 milijonov, oprema 66 milijonov, vsota manjših postavk – moram reči, da me pri teh manjših postavkah vedno malce zaboli, ko govorim o tem, saj v tej investiciji manjše postavke pomenijo sto tisoče evrov – in pa stroški financiranja v času izgradnje 42,3 milijona evrov. Ta strošek prihaja iz tega, da se sama investicija časovno zamika, in tisti stroški investiranja, ki bi jih že morale pokrivati tekoče poslovanje TEŠ 6, 6. bloka, se premikajo v samo obdobje investicije.

Pri celotnem pregledu vplivov na Holding Slovenskih elektrarn s stališča same investicije smo pregledali številke pri kar nekaj

scenarijih. Prosim vas, če ste pozorni na varianto ena, kjer imamo Premogovnik Velenje in njegovo poslovanje. Leta 2014, 2015, 2016 do 2020. Trend za celotno investicijo gre naprej v tej smeri, kot imate pri sami tabeli. Poslovni izid Premogovnika Velenje v letih 2014, 2015 in 2016 je pozitivna nula, vendar pozitivna nula zaradi tega, ker gre Premogovnik Velenje v dezinvestiranje. Pri naslednji varianti 2, ko pogledamo stroškovno ceno in rezultat Premogovnika Velenje, so te številke vidne. V letu 2014 govorimo o 10,5 milijona evrov, v letu 2015 govorimo o 14,5 milijona evrov in v letu 2016 o 5,8 milijona evrov dezinvestiranja Premogovnika Velenje iz tistih dejavnosti, ki niso njihova primarna dejavnost. Premogovnik Velenje ima kar nekaj investicij, ki niso povezane z njihovim "core business". Če pri prvem scenariju pogledamo številke, vidimo, da od leta 2017 naprej po cenah, ki jih je Premogovnik Velenje obljubil, delajo resno izgubo. Leta 2017 8 milijonov evrov, leta 2018 skoraj 4 milijone evrov, leta 2019 8 milijonov evrov in tako naprej.

V scenariju 2 smo upoštevali stroškovno ceno Premogovnika Velenje, torej energenta. V tem primeru v bodočnosti Premogovnik Velenje posluje pozitivno, vas pa še prosim, da ste pozorni pri letih 2014, 2015 in 2016 – poslovni izid v tisočih evrih, torej govorimo o letnem poslovnem izidu. 10,5 milijona plusa, 14,5 milijona plusa in 5,8 milijona plusa izhaja iz dezinvestiranja Premogovnika Velenje. Ko pogledamo samo poslovanje TEŠ pri številkah, ki so poznane iz neveljavnega NIP 6, v prvih treh letih dela minus, v poznejših letih pa dela plus. Vse bazira na vhodnih postavkah, ki jih bomo še pokomentirali. Potem tudi sam vpliv na Holding Slovenskih elektrarn. Holding Slovenskih elektrarn sicer ima pozitivno poslovanje, vendar je zelo pomembna in v tem trenutku najbolj kritična točka, ki jo rešujemo skupaj z vodstvom Holdinga Slovenskih elektrarn in vse v pristojnostih Ministrstva za infrastrukturo in prostor, finančni primanjkljaj, pa vas prosim na naslednji strani, da ste pozorni na te številke. Finančni primanjkljaj, ki ga ima holding v tisočih evrih – govorimo torej za leto 2014 205 milijonov evrov, za leto 2015 70 milijonov evrov in za leto 2016 30 milijonov evrov. To so številke, ki so bile v NIP 5 zavedene pod finančne prihodke, ki pa niso imeli nobenega ozadja.

Spoštovani poslanke in poslanci, ne govorimo o tisočih evrih, ampak govorimo, da smo v NIP 5 imeli za leto 2014 predvidenih 205 milijonov finančnih virov, in ko gledaš dokumentacijo NIP 5, imaš občutek, da je finančna konstrukcija zaprta, vendar v ozadju ni bilo vira za te milijone. Pri pregledu samega poslovanja in tega, kako bo sama investicija vplivala na poslovanje, je ključen element energent. Verjamem, da vam je danes vsem popolnoma jasno, da je pri termoelektrarnah vhodni parameter, energent, in ta famozna številka 2,25 evra na gigadžul, o kateri že cela Slovenija govori, tisto, kar je

ključno pri tem, kakšna bo končna cena elektrike, ki jo bo Termoelektrarna Šoštanj sposobna dati na trg. Premogovnik Velenje se je ob podpisu NIP 5 zavezal in podpisal, da bo dobavil energent po 2,25 evra na gigadžul. Poslovodstvo družb je pogledalo podatke iz okolice, in tu imamo primer cene premoga iz Banovičev v Bosni, kjer skupaj s stroški prevoza in z njihovo prodajno ceno pridemo na 4,18 evra na gigadžul. In ko smo pogledali še podatke, če bi premog vozili od kje drugje, pridemo celo na 5 evrov na gigadžul.

Torej, govorimo skoraj o faktorjih razlike na to, kar je bilo obljubljeno pri NIP 5. Ko vse te številke seštejemo, moramo pogledati to, kar so danes dejstva. Pri sami odločitvi oziroma našem stališču kot resornega ministrstva in pa Vlade so ključna današnja dejstva. Kot minister nisem bil vpleten v dogodke in odločitve v preteklosti, ki jih danes moramo reševati. Jaz se moram odločiti in predlagati usmeritvene rešitve na osnovi tega, kar so danes dejstva in kar je zatečena situacija zame. Danes je milijarda 86 milijonov evrov plačanih. To je denar, ki je bil plačan. Če pogledamo scenarij ustavitve investicije v Termoelektrarno Šoštanj, to pomeni za milijardo 86 milijonov slabitev v knjigah Holdinga Slovenskih elektrarn oziroma Termoelektrarne Šoštanj. Tistim, ki ste se kadarkoli ukvarjali z bilancami, je popolnoma jasno, kaj to pomeni – če imaš na eni strani kapital za milijardo 86 milijonov evrov, ki v enem trenutku zate ni vreden nič, in moraš za ta kapital urediti tudi ustreznost slabitve.

Zapiranje Premogovnika Velenje – jasna stvar. Če 6. blok ne bo obratoval, potem je scenarij, kako zapreti Premogovnik Velenje glede na obstoječe poslovanje, treba upoštevati. Vračilo kreditov EIB in EBRD – brez dvoma. Če se investicija ustavi, je v tistem trenutku treba kredite vrniti. To pomeni 550 milijonov evrov plus 200 milijonov evrov vračila kreditov. To je takojšen odliv. In pa seveda preostanek, ki je ostal odprt do izpolnitve pogodbene vrednosti do Altoma. Prepričan sem, da je to del, ki bi se v primeru tega scenarija reševal na sodiščih, ampak zelo velika nevarnost, zelo velika verjetnost je, da bi tudi ta del na koncu Termoelektrarna Šoštanj kot podpisnik te pogodbe morala plačati, in to govorimo v rangu 200 milijonov evrov. Skratka, na eni strani imamo slabitve za milijardo 86 milijonov in na drugi strani takojšen odliv denarnega toka v rangu milijarde evrov. Ključna tveganja pri pregledu celotne investicije: vhodni energent, nedvomno. Popolnoma jasno je, kakšen je vpliv vhodnega energenta na to, kakšna bo cena električne energije. CO2 emisije v tem trenutku ne predstavljajo kritičnega momenta pri analizi samega poslovanja, vendar se moramo zavedati, da pri politiki energetike znotraj Evropske unije vsi stremimo k temu, da bomo nizkoogljična družba. Včeraj je Evropska komisija javila rezultate, kaj pričakujemo dolgoročno – 80 % zmanjšanja emisij CO2. To je

izredno težko dosegljivo za Evropo, kar pomeni, da bo CO2 riziko v bodočnosti imel izjemno pomemben faktor pri poslovanju Termoelektrarne Šoštanj.

Proizvodni produkt električne energije. Pri samem proizvodnem produktu imamo vozne rede, ki se podpisujejo na letnem nivoju. Tam termoelektrarna doseže približno 45 evrov na megavatno uro. In imamo dnevne vozne rede, kjer se dosega tudi do 150 evrov na megavatno uro. In kaj je tu ključno? Povprečne cene in to, kako vpliva na samo poslovanje. Imamo izredno dinamičen model. Na eni strani je dinamičen model količina prodane energije in na drugi strani to, po kateri ceni. In ko gledamo miks tega – se opravičujem, dame in gospodje, ampak v NIP 5 ta model ni nikjer predstavljen. Zakaj sem tako skeptičen do tega rezultata? V NIP 5 tega ni. Ko govorimo o samih pristojnostih, kdo je v kateri fazi za kateri del investicije odgovoren, vas res prosim, da ste pozorni na to stran. Na levi strani imate nadzorni svet Soda, upravo Soda, in uprava Soda je tista, ki imenuje nadzorni svet Holdinga Slovenskih elektrarn. Nadzorni svet Holdinga Slovenskih elektrarn imenuje upravo Holdinga Slovenskih elektrarn in ta naprej imenuje nadzorne svete za Premogovnik Velenje in za TEŠ. Ko pogledamo na drugi strani Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, vas danes prosim, da se res vsi zavedamo, kakšen je vpliv Ministrstva za infrastrukturo in prostor na poslovanja družb. Z našim premoženjem in družbami upravlja Sod in ne ministrstvo. In vas prosim, da ko se s prstom kaže na nas, kje smo kaj naredili in česa nismo naredili, da to tudi upoštevamo.

Ta tabela na sami strani je tako majhna, da se nič ne vidi. To mi je bilo jasno, ampak sem jo želel namenoma prikazati. V tej tabeli so ključni dogodki pod posameznimi resornimi ministri oziroma vladami. Rdeče je vlada pod gospodom Ropom, vse v rumeni barvi v sredini in na koncu je vlada gospoda Janeza Janše. Vmes imamo oranžno, to je vlada gospoda Boruta Pahorja, in čisto spodaj v belem imamo vlado gospe Alenke Bratušek. Smo pa iz te tabele potegnili ven par ključnih dogodkov. Prvi ključen je leta 2006 – investicijski program v blok 6, predsednik vlade gospod Janez Janša, resorni minister gospod Andrej Vizjak in predsednik nadzornega sveta Holdinga Slovenskih elektrarn gospod Andrej Vizjak. Gospod Vizjak, to vprašanje sem vam že postavil, pa ga bom danes še enkrat, in bi želel konkreten odgovor, malce več v tisti smeri upravičevanja števil. Takrat ste podprli investicijo za 690 milijonov evrov in ravno tako ste podpirali investicijo, ko se je dalo poročilo v rangu 1,3 milijarde evrov. 700 milijonov razlike. Prosim vas, če lahko pojasnite, od kod takšna sprememba stališča.

Vidim, da mi zmanjkuje časa. Torej, en kup ključnih dogodkov, ki so se odvijali pod vlado gospoda Janše in resornih ministrov te vlade. Mi je žal, ker mi zmanjkuje časa, ampak zelo

pomembna zadeva pri sami potrebi po Termoelektrarni Šoštanj – moramo se zavedati, da je Termoelektrarna Šoštanj in regulacija energetskega sistema v Sloveniji pomembna. To vidite na tej delitvi energetske bilance Slovenije. Tisto, kar je ključno, je, da smo pripravili tudi predloge za naprej – imate jih v gradivih –, kako naprej, katere institucije morajo ukrepati, in tisto, kar je po seji odbora za infrastrukturo. Tudi predlog Holdinga Slovenskih elektrarn je v pripravi, tako da poleg našega predloga računamo, da bo poslovodstvo tisto, ki bo pripravilo ključne predloge, kako rešiti trenutno situacijo, kako zagotoviti likvidnost. Ključno vprašanje, tu pa se strinjam z gospodom Vizjakom – poslanke in poslanci ste bili zavedeni. Dokumentacija, ki je bila predstavljena, je bila zavajajoča, in vsekakor ni na vas, da bi bili tisti, ki bi relevantno mnenje podali glede NIP 6. Ko pa govorimo o odgovornostih vlade, ministra in nadzornikov, ki pa so bili takrat iz vladajočih strank – oni pa bi morali biti dovolj kompetentni in odgovorni, da bi znali predstaviti in presoditi, ali je ta investicijska dokumentacija na pravih temeljih ali je zavajanje, in bi bilo treba v tistih ključnih trenutkih narediti dodatne premisleke in poiskati dodatne argumente, ali se gre z investicijo ...

PRESEDNIK JANKO WEBER: Gospod minister, prosim, da sklenete predstavitev. Hvala.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni vsi prisotni!

V Poslanski skupini DeSUS smo sprejeli stališče, da takšnih priporočil v zvezi z neobvladovanjem investicije v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki resno ogroža razvoj slovenske energetike in javne finance, vloženih s strani Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ne bomo podprli. Podprli pa bomo dopolnjen predlog akta matičnega odbora. Zavedamo se, da so navedbe priporočil predlagatelja morda tudi vmesne in zapisane kot očitke sedanji vladi. Razumemo situacijo in smo trdno prepričani, da sedanja vlada obvladuje svoje začrtano delo v celoti. Le-to vključuje tudi zadane naloge na energetske področju, torej tudi zaključek tega famozno začetega in še nedokončanega energetske-gospodarskega projekta. Energetika predstavlja pomembno vejo gospodarstva, in prav oživetev gospodarstva pomeni eno izmed prioritarnih nalog te vlade. Nedokončanje projekta TEŠ 6 predstavlja izziv in zavezo sedanje vlade, da ga tudi dokonča. Na podlagi jasne izjave premierke in predstavljenih podatkov s strani pristojnega ministra v Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da bi bila

ustavitev projekta še dražja kot pa sam zaključek.

Namreč, kot je dejala že premierka, se investicija v TEŠ 6 ne bo ustavila. Tudi razlogov po njeni ustavitvi sama ne vidi, vsekakor pa drži, da je treba pripraviti ustrezno pravno podlago, ki bo omogočila povezovanje del več pristojnih in povezovalnih oseb, organov, tudi revizijo in preiskave ter vse potrebno za transparenten zaključek projekta. Dejstvo je, da smo vsi vedoželjni, kaj je bilo tako narobe v 14-letnem obdobju, da zadeva še ni zaključena. Sedanji generalni direktor HSE gospod Blaž Košorok meni, da je treba projekt TEŠ 6 pripeljati do konca in da je za dobičkonosnost TEŠ tako rekoč ključna cena premoga, s katero upravlja Premogovnik Velenje. Za čim nižjo ceno premoga bo potemtakem premogovnik moral sprejeti tudi ukrepe, kot so na primer odprodaja poslovno nepotrebne premoženja, in se ukvarjati le z osnovno dejavnostjo. Cena projekta je že tako enormno visoka, da bi po mnenju nekaterih vodilnih in tudi izračunih ob uspešnem projektnem vodenju ta projekt lahko stal manj.

Vsa namigovanja o ustavitvi projekta TEŠ 6 so po našem prepričanju odveč. V Poslanski skupini DeSUS odločno podpiramo nadaljevanje te naložbe, saj se nahaja že v takšni fazi, ko je že tri četrtine del izvedenih in ustavitev ne bi bila več smotrna. V Poslanski skupini DeSUS zelo podpiramo namero o zunanji mednarodno uveljavljeni in neodvisni reviziji projekta TEŠ 6, saj menimo, da je več kot nujna. Pa tudi ugotovitev krivcev za vedno nove podražitve. Ob tem se sprašujemo in ne poznamo odgovora, zakaj dosednji pristojni in odgovorni še niso reagirali na do danes izvedene popravke, na primer NIP 2, NIP 3, NIP 4 in NIP 5. Potemtakem so pogodbe tako ohlapne, da puščajo preveč manevrskega prostora za dodatne podražitve. V Poslanski skupini DeSUS nam ni vseeno, kolikšne so oziroma še bodo podražitve tega projekta, še posebej zato, ker je država zaradi recesije, v katero smo bili pahnjeni zaradi slabega vodenja države v preteklosti, posegla v krčenje socialnih transferjev, neusklajevanje pokojnin in tako dalje. Ta projekt doživlja vedno nove in nove podražitve, državljani pa na to nimajo vpliva.

Prav zato bomo v DeSUS zelo budno spremljali dogajanje glede realnejše projekcije dokončanja tega projekta. Tudi Vlada meni, da se v okviru tega izjemno pomembnega strateško-energetskega projekta izdelajo potrebne novelacije, realnejša poročila, revizija in temu primerno ukrepa tudi s sankcioniranjem. Ne nazadnje smo v zadnjem času potrdili dovolj zakonodajnih dokumentov, s katerimi je moč ukrepati tudi v tem primeru. Ob vseh teh predstavitev, poročilih in tako dalje si bom drznila povedati, da imamo in da se gremo še eno veliko žalostno igro. Nerazumljiva so dejstva, ki pričajo, da nismo sposobni niti strokovno niti finančno in ne nazadnje niti

politično dokončati izgradnje kompleksnega energetskega sistema. Sprašujem tako sebe kot tudi vas, v čem je sploh težava. Kdo pri vsem tem ne bo dobil dovolj? Čemu takšna podtikanja in sprenevedanja? Zakaj bi se napake uprave in vlad prevalele v dodatno financiranje nezaključenega primera na ramena davkoplachevalcev? Mar ne živimo v pravni državi, in to že 23 let?

Upam si trditi, da je najtežje priznati neobvladovanje situacije. V Poslanski skupini DeSUS si želimo, da se neprecizna, neosnovana zmešnjava in negotovost ne bi nadaljevali. Zavedati se moramo, da tako rekoč izčrpavamo državni portfelj. Pa bom tudi kritična. Ali ni že dovolj očitno, da so si nekateri že vzeli precej, unovčili ali odnesli, se okoristili? Ali je treba ustvarjati stanje, ki ni skladno s stališči Vlade, upravljanjem, nadziranjem, obvladovanjem? Torej, iz te nacionalno-politične lekcije je več kot očitno, da je saldo celotne zadeve v tej slovenski stvarnosti poslovanja negativen za vse nas. Sprašujem, ali je res storjena škoda za toliko let nazaj nepopravljiva in nezmožna sankcioniranja. V Poslanski skupini DeSUS smo sledili tako mnenju Zakonodajno-pravne službe kot tudi mnenju Vlade. In kot sem že uvodoma dejala, smo zavzeli stališče, da podpremo dopolnjen predlog matičnega delovnega telesa. Danes pa v Državnem zboru pričakujem konstruktivno razpravo v smislu učinkovitejšega ukrepanja in izvajanja nadzora ter razkritja vseh akterjev za predlogo trajajoč in do danes še vedno nedokončan energetskega projekt TEŠ 6. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Matej Tonin bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije, vas pa prosim, da počakate samo trenutek, da odklopimo računalnik.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Hvala lepa. Spoštovani kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

TEŠ 6 je eden izmed tipičnih primerov vodenja projektov v Sloveniji, ki gre približno po tej poti: predstaviš nerealen ceno, navdušiš za to ceno ljudi in odločevalce in potem začneš projekt izvajati. Ampak z vsakim dnem, ko ta projekt teče, se projekt draži. Aneksi se sklepajo, predvideni so nepredvideni zapleti in cena raste. In ko v nekem trenutku ljudje in odločevalci ugotovijo, da je cena previsoka, pride vedno na plano argument, da je sedaj zadeva že predaleč, da bi jo ustavili. Na nek način, s politiko izvršenih dejstev se vedno doseže to, da se projekt nadaljuje in da na začetku zastavljena cena ni nikoli dosežena. Alternativ pa se tudi nikoli ne išče, ker je vedno presija, da je ustavitev oziroma kakršnakoli druga rešitev nemogoča. TEŠ 6 je samo najbolj očitni primer. Takšne primere smo imeli tudi pri gradnji avtocestnega križa, pri gradnji predorov in pri številnih drugih primerih. Ko se govori o milijardah, so te številke relativno nepredstavljive. In če ne gre izključno

za tvoj denar, potem se ljudje morda s temi podrobnostmi niti ne ukvarjajo.

Ampak bom poskušal primer TEŠ 6 razložiti na enem zelo banalnem primeru. Na primer, na primeru nekega turističnega paketa v južne, tople kraje. Danes vas turistične agencije navdušujejo, češ kako lahko ugodno poletite v tople južne kraje, se tam odpočijete in uživate. Ponudijo vam zelo ugodno ceno in vi se seveda za to odločite in odletite. Ko pa ste v avionu in na letu v te južne kraje, vam pa začnejo govoriti, da v ceno ni še vključeno to, ono, drugo, tretje, in vas tudi prepričujejo, da poti več nazaj ni, da sedaj je, kar je, da boste kljub temu, da bo projekt ali izlet nekoliko dražji, še vedno uživali, in da je treba potrpeti, ker druge možnosti ni. Ampak alternative vedno obstajajo. Tudi v primeru tovrstnih turističnih zlorab obstajajo alternative. Ko priletite, se še vedno lahko vrnete, lahko izberete in odletite na drugo lokacijo, lahko izberete drug hotel, lahko pa zahtevate tudi vrnitev denarja. Rekel sem, da gre za banalen primer, ki pa v principu govori nekaj zelo podobnega, kot se dogaja v TEŠ. Prepričan sem, da alternative vedno obstajajo, če jih le želimo iskati.

V Novi Sloveniji – krščanski demokrati absolutno ne moremo pristajati na avtoritaren argument, češ da povratka nazaj ni, da projekta ni možno ustaviti. Trditve, da ustavitev projekta stane dve milijardi evrov – pred tem je pred nami razložil minister stroškovnik, kako pride do teh dveh milijard evrov, če bi se projekt ustavil, ni pa povedal drugega dela zgodbe. Ta pa je, da če se projekt nadaljuje, nas bo stal vsaj 1,5 milijarde evrov, poleg tega bo pa taisti projekt TEŠ 6 vsako leto ustvaril 50 milijonov evrov izgube. In če to seštejete, ugotovite, da bo v 10 letih obratovanja tega projekta strošek tega celotnega projekta popolnoma identičen, kot če bi projekt danes zaustavili. To je dve milijardi evrov. Samo da bo po 10 letih ta projekt še vedno ustvarjal izgubo, medtem ko bi v primeru zaprtja oziroma ustavitve tega projekta bili stroški fiksni in dokončni. Obstaja nekaj možnosti. Zelo zgovoren primer: ustavitve zelo glomaznih energetskih projektov so se lotili v Avstriji, ko so v 70. letih dobesedno zgradili jedrsko elektrarno in jo ustavili – torej je niso nikoli zagnali.

Nekateri strokovnjaki poudarjajo, da danes v številnih državah tretjega sveta, zlasti v Afriki, obstajajo investitorji, ki danes gradijo termoelektrarne in bi z veseljem odkupili tehnologijo in opremo, ki jo imamo danes v Šoštanju. Seveda bi za to opremo tudi nekaj iztržili. Minister je danes sam dokazoval, da boljšega in cenejšega premoga enostavno ni možno najti. V to se ne bom spuščal. Lahko rečem, da mu verjamem. Zato pa sta še toliko bolj potem pomembni prvi dve alternativni. Krščanski demokrati zagotovo ne pristajamo in tudi nismo pristajali na politiko izvršenih dejstev in na neprestane grožnje, zato smo bili edina poslanska skupina, ki je v začetku tega mandata

v celoti nasprotovala in glasovala proti tistemu poročstvu za 440 milijonov evrov. Imeli smo prav, ker smo se zavedali, da se zadeve lahko spremenijo in začnejo obračati drugače le, če lobijem zapreš denarno pipico. Lobiji so se pripravljali pogovarjati samo takrat, ko imajo zaprt dotok denarja.

Očitno nikogar ne pretrese oziroma grede kar tako mimo te informacije, da je vodstvo TEŠ ves čas zavajalo odločevalce, da so bili podatki, na podlagi katerih se je ta parlament odločal, lažni in netočni, da so se frizirali investicijski programi in premikali milijoni sem in tja samo zaradi tega, da bi dobili takšne rezultate, ki bi jih odločevalci, poslanci tudi potrdili. Dejstvo je, da je bil TEŠ 6 voden kriminalno, ker se je zavajalo odločevalce, ker se je ves čas friziralo ceno in ker so se podpisovali aneksi v škodo TEŠ. Cena projekta je bila v začetku ocenjena na slabih 700 milijonov evrov. Ampak že leta 2009 je bil v NIP 2 projekt ocenjen na 1424 milijonov evrov. To je praktično identična cena današnje, in leta 2009 ni bilo tam postavljenega še ničesar velikega, kar ne bi bilo možno ustaviti. Leta 2009 je bil čas, ko bi lahko ta projekt ustavili brez večjih in tako velikih stroškov, s katerimi bi lahko projekt ustavili danes. In tisti, ki ste bili odgovorni v letu 2009, se morate vprašati, zakaj ste pristali na zavajanja, zakaj se niste boljše informirali in kateri so bili tisti ključni lobiji, ki so pritiskali na vas, da je ta projekt kljub temu začel gledati luč sveta. V tem projektu je cel kup nenavadnih odločitev in, kot sem že dejal, kriminalnih potez – da se je izplačevalo večmilijonske zneske za stvari, ki niso bile nikoli opravljene. Konkreten primer je, da se je 10 milijonov evrov izplačalo Primorju za delo, ki ni bilo nikoli opravljeno. Druga kriminalna zgodba je v zvezi z varilci – da so se sklepale neke vmesne pogodbe. Tako so, na primer, varilci Hilde Tovšak, ki so delali na tem projektu, zaslužili oziroma je ona zaslužila 32 evrov na uro, medtem ko so varilci TEŠ na drugi strani zaslužili 16 evrov na uro. Ta razlika je nekam odtekala.

Spoštovani! Sedaj vse kaže, da so z nepremišljeno in nevarno, neobvladljivo investicijo v 6. blok Termoelektrarne Šoštanj tisti, ki so doslej zavajali, celotnemu slovenskemu energetskemu sektorju in še javnim financam zraven spodkopali temelje, da se že pogrezajo, in jim grozi, da jih bodo dokončno pokopali. Investicija v TEŠ 6 je že dolgo jama brez dna, ki požira vedno več davkoplačevalskega denarja. Grozi, da bo z unovčitvijo državnega poročstva in s stečajni pokopala ne samo družbo TEŠ 6, ampak tudi Premogovnik Velenje in, kar je najhuje, tudi HSE. Zato, spoštovani minister – danes vam je zmanjkovalo časa, upam pa, da se boste v razpravi še oglasili –, na nek način zahtevamo in si želimo, da vendarle predstavite ukrepe, s katerimi boste končno zajezili naraščanje stroškov investicije in ukrotili apetite lobijev, ki so v ozadju te zmešnjave, imenovane TEŠ 6. Danes ste v uvodu zgolj predstavljali

trenutno situacijo in dejstva, ki so nam vsem znana, pogrešamo pa predvsem vašo iniciativo in vaše predloge za okvirjanje tega projekta. Predvsem pa pričakujemo tudi predstavitev ukrepov, da preprečite zlom celotnega HSE in v okviru svojih pristojnosti in zakona poiščete odgovorne za skoraj 10-letno zavajanje in oškodovanje državnega premoženja.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Pozitivna Slovenija gospod Jože Velikonja.

JOŽE VELIKONJA (PS PS): Spoštovana predsedujoča, spoštovani minister z ekipo, spoštovani poslanci!

Današnja seja Državnega zbora poteka na podlagi zahteve Poslanske skupine SDS po ponovnem odpiranju vprašanja in dilem v zvezi z izvajanjem trenutno največje investicije v slovenski energetiki, to je izgradnja 6. bloka Termoelektrarne Šoštanj. Tokrat je na tapeti domnevno neobvladovanje investicije in s tem ogrožanje slovenske energetike. Verjetno vsi še nismo pozabili, da govorimo o objektu in projektu, ki ga je TEŠ uvrstila in sprejela s strateškim razvojnim načrtom že davnega junija 2004. Blok 6 naj bi s svojimi 600 megavati moči postopoma nadomestil tehnološko zastarele in ekonomsko nerentabilne bloke od 1 do 5. Prvotni odločitvi je sledilo desetletje bolj ali manj pomembnih odločitev, ki so bile potrebne za izvajanje projekta, sprejemale pa so jih vse aktualne vlade. Projekt je imel ambicijo razvoja celotne šaleške regije, na žalost pa je postal žrtev sebičnih parcialnih interesov in na koncu ne bo dosegel svojega namena, ne v regijskem ne v nacionalnem pogledu. Pozitivna Slovenija zato obžaluje in ponovno obsoja neodgovorno ter izjemno škodljivo vodenje investicije izgradnje bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj.

Absurdno je, da razjasnjevanje okoliščin v zvezi s TEŠ 6 zopet zahtevajo tisti, ki so zanj najbolj odgovorni. Zahteve SDS za izredno sejo Državnega zbora ne moremo razumeti drugače kot poskus prenosa lastne odgovornosti na druge, tokrat na sedanjo vlado. Vlada Alenke Bratušek je sprejela s svojim prevzemom krmila države projekt TEŠ 6 predvsem kot množico dejstev, katerim se ni bilo možno izogniti. Paleta variant, možnosti nadaljevanja investicije pa je praktično izginila. Trenutni stroški izvedbe projekta TEŠ 6 so že pri enostavnih pregledih stanja investicije prišli v takšne zneske, da se o morebitni zaustavitvi projekta ne moremo več pogovarjati. Če pa ocenimo še obveznosti, ki bi jih moral TEŠ poravnati ob takšni odločitvi in ki izhajajo iz projekta, pa dobimo enormne vrednosti v primerjavi z vrednostjo celotne naložbe. Zato je odločitev, da je nujno treba projekt čim prej zaključiti, edino pravilna, hkrati pa je treba vzporedno izvajati racionalizacijo vseh stroškov projekta in pripraviti variante rešitev, ki izhajajo

iz ocene tveganj poslovanja po pričetku obratovanja investicije.

Tako je treba izdelati tudi načrt obvladovanja likvidnosti celotnega Holdinga Slovenskih elektrarn do zaključka izvedbe projekta. Seveda je treba navedene usmeritve in rešitve tudi realizirati, in to ne bo mačji kašelj. V Pozitivni Sloveniji smo še vedno mnenja, da morajo pristojni organi, zlasti Računsko sodišče in Državno pravobranilstvo, opraviti vse ustrezne postopke in razjasniti številne očitke o korupciji in drugih protizakonitih ravnanjih odgovornih za ta projekt. Pristojni minister nas je na 30. nujni seji Odbora za infrastrukturo in prostor seznanil s stanjem projekta izgradnje TEŠ 6 in stanjem v HSE, hkrati pa prikazal celovit načrt reševanja investicij in poslovanja Holdinga Slovenskih elektrarn. S tem smo se seznanili tudi danes. Dobili smo odgovor na postavljeno vprašanje predlagatelja seje, to je realizacija 7 sklepov Vlade iz 34. dopisne seje Vlade Republike Slovenije. Hkrati smo na matičnem odboru sprejeli amandmaje na sklepe priporočil, ki smo jih pripravili koalicijski poslanci. Poslanska skupina Pozitivne Slovenije zato podpira prizadevanje Vlade in pristojnega ministrstva pri reševanju problematike investicije v izgradnjo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke gospod Zvonko Černač.

ZVONKO ČERNAČ (PS SDS): Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, minister, vsi ostali prisotni!

Državni zbor je v letu 2012 sprejel tako imenovani Mehov zakon in na njegovi podlagi podelil poroštvo za najetje posojila pri Evropski investicijski banki v višini 440 milijonov za projekt TEŠ 6. Zakon je bil v zakonodajno proceduro vložen 2. februarja 2012, pred tem pa je bil v prejšnjem sklicu Državnega zbora zavrnjen identičen zakon, ki je bil v letu 2011 vložen v zakonodajno proceduro s strani predhodnika gospoda Meha, sedanjega župana Velenja, in takratnega poslanca Socialnih demokratov gospoda Kontiča. Ta zakon, tako imenovani Mehov zakon so soprodpisali še gospod Kavtičnik kot poslanec Pozitivne Slovenije in gospoda Brulc in Bevk iz Poslanske skupine Socialnih demokratov. V tem osnovnem predlogu ni bilo nobenih pogojev glede dodelitve porošstva. Šlo je za zakon, ki naj bi na nek bianko način omogočil to podelitev. Državni zbor pa je v postopku obravnave ta zakon dopolnil s pogoji, med katerimi je bil tudi pogoj maksimiranja vrednosti investicije na milijardo 302 milijona in 400 tisoč evrov.

Za ta zakon je glasovalo 29 poslancev, 20 jih je bilo proti. Poslanska skupina Pozitivne Slovenije je to glasovanje obstruirala, razen gospoda Kavtičnika kot soprodpisnika tega zakona, ki je glasoval za. Iz Poslanske skupine

Slovenske demokratske stranke je 6 od 26 poslancev glasovalo za, iz Poslanske skupine Državljske liste je glasovalo za 6 od 7 poslancev, iz Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke 5 od 6, iz Poslanske skupine DeSUS 3 od 5, v Poslanski skupini Nove Slovenije so bili, tako kot smo že slišali v predstavitvi njihovega stališča, vsi proti, in iz Poslanske skupine Socialnih demokratov je za ta zakon glasovalo 7 od 10 poslancev. Na podlagi tega zakona je takratni minister za finance dr. Janez Šušteršič 30. 11. 2012 podpisal poroštveno pogodbo glede izvršitve tega poročila, skupaj z njim pa sem sam kot takratni pristojni minister za energetiko podpisal s TEŠ še pogodbo o ureditvi razmerij pri izvajanju tega poročila. Po nastopu vlade Alenke Bratušek je minister Samo Omerzel seznanil Državni zbor z novo vrednostjo investicije, ki naj bi se podražila za 140 milijonov evrov – torej naj bi znašala milijardo 440 milijonov evrov.

Te številke navajam zaradi tega, ker minister govori, da je številka, recimo, 0,4 ali pa 0,5 evra zanemarljiva v teh številkah in želi biti eksakten, ker je vsakih tisoč pomembnih – drži. Vendar tukaj ni šlo za tisoče ali pa za evre, ampak je šlo za 140 milijonov. In po nekaj mesecih slišimo sedaj spet neko drugo številko – 128,5 milijona evrov več. Državni zbor je to problematiko obravnaval na nujni seji Odbora za finance in monetarno politiko in na seji Odbora za infrastrukturo in prostor maja 2013, in kasneje na izredni seji Državnega zbora 16. julija 2013. Takrat je Državni zbor poleg tega, da se je seznanil s to problematiko in se strinjal s sklepi vlade, ki jih je sprejela dan prej na dopisni seji, tudi ugotovil oziroma pričakoval, da bo zaradi ugotovitve, da projekt ne zagotavlja izvedbe v časovnih in cenovnih okvirih, kot so bili opredeljeni ob odločanju o investiciji, iz ugotovitve, da razlogi za povišanje vrednosti investicije niso razvidni v zadostni meri in iz razloga, da ni zadostnih podlag za sprejemanje nadaljnjih odločitev, naložil ministru, pristojnemu za infrastrukturo, da s pomočjo mednarodne neodvisne specializirane družbe pripravi pregledne možnih opcij in predlog nadaljnjih korakov, povezanih s to investicijo.

Potem je bila še zaveza dana TEŠ, da najkasneje do konca oktobra izdela novelacijo investicijskega programa, to je tako imenovani NIP 6, in je bila zaveza dana HSE, da tudi do konca oktobra predstavi vpliv spremenjenih razmer, povezanih z investicijo v blok 6 TEŠ, na likvidnost poslovanja in poslovne rezultate družbe HSE in TEŠ ter oceno tveganja za unovčitev poročila Republike Slovenije. Ministrstvu za infrastrukturo in prostor ter Ministrstvu za finance je bilo še naloženo, da v sodelovanju z Državnim pravobranilstvom v 3 mesecih pripravi poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ ter v primeru nepravilnosti predlagata ukrepe za zaščito interesov Republike Slovenije. Državni zbor je sprejel

odločitev, da pričakuje, da mu bo Vlada do konca novembra poročala o izvrševanju svojih lastnih sklepov, ki jih je sprejela na dopisni seji dne 15. 7. 2013. Tega poročila ni bilo. Zaradi tega smo predlagali to izredno sejo, na kateri smo danes. Vlada, predvsem pa pristojni minister tudi danes nista predstavila teh ugotovitev in teh poročil.

Sklepi torej niso uresničeni, niti eden. To ne nazadnje priznavajo tudi nekateri predhodniki, ki so v stališčih poslanskih skupin izpostavili, da je treba nadaljevanje te investicije peljati bolj odgovorno. Ne le da nimamo teh poročil, imamo tudi veliko sprenevedanja, manipulacij, tudi laži, žal. In še več, vsi odgovorni, za katere na eni strani iz ust ministra poslušamo, da so slabo peljali ta projekt, so še vedno na vseh položajih, razen tistih, ki so v tem vmesnem času odstopili, redki, in ki resnici na ljubo niti niso bili involvirani v izvajanje tega projekta. Še vedno je na položaju direktorja Premogovnika Velenje gospod Milan Medved, politična provenienca Socialnih demokratov, že vrsto let. To je taisti gospod Milan Medved, ki je večkrat pisno zatrjeval, da je cena 2,25 evra za gigadžul realna in dosegljiva. To je isti gospod Medved, ki je dvakrat podpisal pogodbo, ki o tem govori, prvič leta 2009 in potem naknadno še leta 2012, kjer je bila ta zaveza, ki je bila v letu 2009 podpisana bolj deklaratorno, tudi formalnopravno izostrena. Gospod Dermol, ki sedaj vodi TEŠ, iste politične provenienca, je bil del ekipe, ki je vodila to investicijo do leta 2010, v obdobju, za katerega vsi skupaj ugotavljamo, da je nastalo največ korupcijskih tveganj in največ okoliščin, ki so pripeljale do nenormalne dražitve te investicije oziroma do poviševanja njene vrednosti.

Torej, vsi vemo, da je bila ta investicija katastrofalno peljana in vodena. Žal verjetno tudi danes ni bistveno drugače, vendar razen tega govorjenja ni bilo storjenega doslej praktično nič. Pristojni so se zganili šele po tistem, ko je bila 11. 12. vložena interpelacija zoper ministra, in po tistem, ko smo vložili zahtevo za sklic te izredne seje. Zanimivo, da so se potem začeli kar vrstiti dogodki glede tega, kako in na kakšen način spraviti to investicijo v obvladljiva tveganja in preprečiti unovčitev poročila vizavi državi. En teden za tistim, ko je bila vložena interpelacija, 18. 12., sledi na ministrstvu sestanek vseh predsednikov uprav teh treh družb, nadzornih svetov in tako naprej. 21. 1., beremo, se je zganil Sod, ki je formalno v funkciji skupščine teh podjetij in tako naprej. Prej pa praktično ničesar, ti roki so se podaljševali. Poročila, ki naj bi ga pripravili v sodelovanju s pravobranilstvom, sploh ni in sploh ni ugotavljalo odgovornosti vseh vpletenih, pač pa neke popolnoma druge zgodbe. Pregledane so bile neke pogodbe, 23, med njimi ne osnovna s TEŠ in tako naprej. V okviru obravnave te točke na juljski seji lani, ko je vladajoča koalicija preglasovala naše sklepe, smo predlagali, da pristojni minister in Vlada storita vse za preprečitev nadaljnega

povečevanja vrednosti te investicije. Ta sklep ni bil sprejet.

Takrat smo povedali, da je s tem dana bianko oziroma signal vsem tistim, ki so ponovno videli priložnost za napajanje v okviru te investicije, in to se tudi v teh dneh dogaja. Drugič, kar smo takrat pričakovali in kar je bilo tudi na nek način sprejeto, pa ni bilo uresničeno – da se bodo v najkrajšem času proučili in sprejeli ustrezni ukrepi za preprečitev tveganj, ki gotovo nastajajo zaradi spremenjenih okoliščin na trgu električne energije za slovensko energetiko v povezavi s tem projektom, predvsem pa za druge energetske projekte. In nekaj usmeritev glede tega beremo šele v sklepih, ki jih je Sod sprejel 21. januarja letos. Usmeritev, ne pa ukrepov. Torej, tako pristojni minister za področje energetike kot Vlada sta kršila lastne zaveze, lastne usmeritve, lastne sprejete sklepe. Prej sem prebral, kaj vse bi moralo biti do določenih rokov, in tega ni. NIP 6 ni. Ko minister govori o NIP 6, o osnutku – NIP 6 je non-paper dokument. Lahko, da bo potrjen na koncu, lahko, da bodo te številke držale, vendar doslej NIP 6 ni bil potrjen niti na nadzornem svetu TEŠ niti na nadzornem svetu HSE, ker se uprave in nadzorni sveti teh družb ne morejo dogovoriti o tem, ali je ta NIP 6, ki je non-paper, verodostojen ali ne.

In kljub temu smo danes in v torek na odboru poslušali utemeljitve o tem, kako ima minister glede številke prav na osnovi tega non-paperja. Se pravi, da vse tisto, kar je bilo prej potrjeno, sprejeto na ustreznih organih, ni vredno nič. Vsi tisti, ki so to počeli, niso vredni nič. V takem primeru je treba od njih terjati, da vrnejo zneske, ki so jih prejeli za svoje slabo opravljeno delo. Verodostojnost ministrovih besed bo potrjena v tistem trenutku, ko se bodo ti zahtevki proti njim zgodili, drugače pa lahko rečemo, da je to samo še ena v vrsti številnih manipulacij, zavajanj javnosti, ki smo jim priča s strani ministra, pristojnega za energetiko, v zadnjem obdobju. Ker to, kar je bilo sklenjeno, ni bilo sprejeto, se postavlja vprašanje, do kolikšne mere so ogrožene vse nadaljnje investicije v proizvodne vire v Republiki Sloveniji, koliko je ogroženo doseganje ciljev podnebnega energetskega paketa direktiv in na kakšen način bomo v prihodnje primorani sanirati nastalo situacijo, če ukrepov v najkrajšem času ne bo.

Namesto, da bi bila usmeritev v to, da se s konkretnimi ukrepi, predvsem pa z jasnimi usmeritvami preprečijo možnosti številnim, ki se želijo ponovno prisestati na to investicijo, da se preprečijo nadaljnje podražitve, smo danes ter tudi v torek in v prejšnjih mesecih bili priča nekemu neokusnemu zavajanju, manipulacijam in žal tudi laganju. Najprej glede te vrednosti projekta, o kateri je bilo veliko govora. Zakaj je prava vrednost milijarda 428 milijonov 500 tisoč evrov? Zakaj ni prava vrednost milijarda 440 milijonov ali pa milijarda 302 milijona 500 tisoč evrov? Na kakšni oceni je utemeljitev, da je milijarda 428,5 prava vrednost? Je kakšen

formalen dokument za tem? Podpisane pogodbe ne govorijo o milijardi 428,5, ampak o bistveno manjšem znesku. Niso samo podpisane pogodbe tiste, ki utemeljujejo vrednost te investicije, ampak še vrsta drugih stvari. Poleg tega je bilo rečeno, tudi s strani gospoda Meha, ki se je sedaj vmes večkrat oglasil, ko predstavljam to stališče, da je bila ta ocena vrednosti na milijardo 300 politična ocena, da se je že ves čas vedelo, odkar se je ta projekt začel, da je prava vrednost milijarda 400 in nekaj. On je celo rekel milijarda 400. Se pravi, da imamo že tretjo ali četrto številko – milijarda 400.

Se pravi, da tisto, kar je delala Pahorjeva vlada – v letu 2011 je bil namreč potrjen na vseh organih teh družb in recenziran tako imenovani NIP 4 v vrednosti milijarde 300. Ne drži. Gospod Meh pravi, da je Pahorjeva vlada soglašala z nečim, kar je laž. Pravi, da se je ves čas vedelo, da je vrednost milijarda 400. Ne nazadnje bi ga pa vprašal, zakaj je potem glasoval za zakon, v katerem je številka milijarda 300, če je ves čas vedel, da je to blef. Ta številka, milijarda 302 milijona 500 tisoč, je tudi v NIP 5, potrjena na organih obeh družb, na nadzorih svetih recenzirana in tudi ustno dodatno utemeljena s strani pristojnih direktorjev, predvsem glede cen premoga in ostalega. Lahko pa da ni prava, vendar zato pa smo imeli sejo 16. julija. Zaradi tega smo dali neke sklepe in zaveze, da naj se ta zadeva preveri, in danes bi morali te stvari imeti na mizi, preverjene, potrjene, recenzirane in revidirane preko mednarodne revizije.

Tudi sam gospod Omerzel je še nedavno tega izjavil sledeče, citiram: "Kar se tiče bodočnosti tega projekta: sama pogodba je zelo jasna. Sama pogodba je tista, kjer imamo en ključen podatek. In ta ključen podatek je 1,3. Kar se tiče projekta, sem prepričan, da si nihče v tej Sloveniji ne želi, da imamo v Šoštanj spomenik za milijardo evrov." Drži. Navajam citat naprej: "In ne rabimo ga imeti. Za 1,3 milijarde je treba ta projekt pripeljati do konca. Ne želim se vračati v preteklost, ali je 1,3 milijarde prava ali ne. 1,3 je dejstvo, ki smo ga tudi s pogodbo o poroštvu definirali in tudi neke zaveze prevzeli," – seja odbora v tem parlamentu, dveh odborov, 31. maja letos. Že kakšen mesec kasneje na izredni seji Državnega zbora popolnoma drugačno stališče: vrednost, ki je prava, je za 140 milijonov evrov višja, torej milijarda 440 milijonov evrov. Danes tretje stališče: vrednost, ki je prava, je milijarda 428 milijonov 500 tisoč evrov. Zelo težko se na tak način pogovarjamo, če iz odgovornih ust prihajajo taka stališča in take besede.

Tudi zelo težko se pogovarjamo, če v odgovoru na interpelacijo zoper ministra Omerzela pri tej točki preberemo, citiram ponovno: "Zaradi kompleksnosti problema trdim, da argumentacija brez NIP 6, ki bi stal na pravih vhodnih podatkih, ne bi bila popolna. Dokler nimamo pravih vhodnih podatkov in tako naprej,

ne moremo z gotovostjo govoriti o končni ceni projekta." Absolutno drži, kar je tukaj napisano. Ampak zdi se, kot da odgovor na interpelacijo ni pisala ista oseba, ki daje izjave v javnosti. Kajti v torek in danes smo bili večkrat priča temu, da je edina prava vrednost ta, ki izhaja iz non-paperja NIP 6, ki še ni nikjer potrjen, in vse ostalo je blef. Glede cene premoga 2,25 je nekaj podobnega – na eni strani utemeljitve, kako jo je nemogoče doseči, na drugi strani pa podpisane pogodbe, dane zaveze, izjave odgovornih, predvsem vodstva Premogovnika Velenje, predsednika nadzornega sveta HSE, bivšega predsednika nadzornega sveta in predsednika pred tem, o tem, da je ta cena utemeljena. Seveda, če je priložnost – kdo ne bi? Tudi jaz bi, če bi bil na direktorskem mestu gospoda Medveda.

Zakaj bi se trudil z racionalizacijami in s tem, da je treba iz Premogovnika Velenje izločiti nekatere dejavnosti, ki vanj ne sodijo, če lahko še naprej poslujemo na tak malo socialističen način, socializiramo vse te izgube in jih naprtimo v žepe davkoplačevalcev? Tudi jaz bi v takem primeru, če je priložnost in možnost, rekel: najmanj 2,50. Ampak naša odgovornost, naša odločitev in stvar tistih, ki so za to pristojni, je, da take špekulacije preprečijo, ne pa da jim dajejo možnost, da se dogajajo, in da se pogodbe, ki so bile podpisane, spoštujejo. Gospod Medved je dvakrat podpisal pogodbo, in prav tako tudi direktorja TEŠ in HSE, v letih 2009 in 2012, o tem, da bo taka cena bila. In če teh pogodb ni mogoče izvršiti, potem je treba odgovorne, ki tega ne morejo storiti, razrešiti, ne pa jim dati potuho s tem, da se preko tega utemeljuje, da je treba povečati vrednost projekta in zmanjšati njegovo rentabilnost v nadaljevanju. Že tako ali tako vemo, in tukaj si ne zatiskamo oči, da je bila napaka, da se stvari niso dogajale po vsebinski plati leta 2009, takrat, ko je kolega Vizjak kot takratni poslanec z javnim pismom takratnega predsednika vlade gospoda Pahorja opozoril, da so se spremenile okoliščine in da je treba ponovno predihati in pregledati projekt, v kakšnem smislu in na kakšen način ga je smiselno nadaljevati.

Takrat je še bil čas, v vsem nadaljnjem obdobju pa vemo, da so se iskale samo rešitve, da bi se ta investicija izpeljala v nekih normalnih okvirih in da dolgoročno ne bi bremenila celotne slovenske energetike ter posledično tudi, da ne bi omogočala tistim, za katere obstaja sum, da so se okoristili pri tej investiciji, da bi te stvari še naprej počeli. Torej, kaj želim povedati? Spoštovani, če bi take razprave, kot sem jih prej navajal, in take številke poslušali v okviru nekih gostilniških debat, bi bile mogoče še razumljive. Ne more pa se na tak način iskati rešitev za čim bolj optimalen zaključek investicije, predvsem pa ni mogoče na tak način iskati rešitev za sprejemanje ukrepov za preprečitev unovčitve državnega poročstva in za zagotavljanje rentabilnega poslovanja TEŠ v prihodnje. Še posebej pa te ocene s strani ministra izgubijo svojo verodostojnost, če jih primerjamo z

nekaterimi njegovimi drugimi izjavami. Spomnite se izjave o drugem tiru. Naredili ga bomo za pol cene – sicer ne vemo, kaj pomeni pol cene, ampak recimo 700 milijonov evrov. Na podlagi česa? Na podlagi tega, da je minister to rekel. Saj leta 2020 že dolgo ne bo več na tem položaju, ko bo investicija, če se bo začela na tem projektu, ki ga imamo danes v predalu, verjetno zrastle ne na milijardo 400, kot je sedaj zapisano v osnutku investicijskega programa, ki tudi še ni potrjen, ampak verjetno na še kakšno večjo številko.

Se ga pa seveda da poceniti, vendar ne brez spremembe projekta. Ali pa glede izbire avtomobilskih tablic, kjer je minister imel na mizi možnost zavrniti vse ponudbe. Glede na to, da je bila najcenejša 6 milijonov 500 tisoč evrov, najdražja pa 13 milijonov evrov – če ni bilo možnosti izbrati tega cenejšega: ponoviti zgodbo, pripeljati cenejšega ponudnika v hišo in razbremeniti davkoplačevalce teh nepotrebnih stroškov. Tam, kjer bi bilo mogoče, imamo en način ravnanja, na drugi strani pa popolnoma drugačen. Zaradi tega moram reči, da sem izgubil vero v verodostojnost teh izrečenih besed, in verjetno ne samo jaz, ampak tudi vsi vi. Ne glede na to, na kateri strani te dvorane sedite, danes ne veste, kakšna bo realna vrednost tega projekta na koncu. In verjamem, da tudi nihče od vas ne ve, kakšen vpliv bo ta vrednost imela na energetske podobe v Sloveniji, predvsem pa na vse ostale projekte na energetske področju.

Vse to, kar se počne, vse te izjave, vse te številke, gredo po mojem v tej smeri, da se sedaj nekako v javnosti sprejme prepričanje, da je vrednost tega projekta nekje milijardo 428,5 ali pa celo milijardo 440 milijonov, z ukrepi, ki jih bo sprejelo novo poslovodstvo TEŠ, pa bodo to vrednost zmanjšali za kakšnih 20 do 25 milijonov. Drugo leto bomo slišali, da je investicija stala, recimo, milijardo 415, in tisti, ki bo takrat minister, in vsi ostali se bodo veselo pohvalili, kako so gospodarno ravnali, da je bila ta investicija sprejeta v bistveno cenejšem okviru, kot je bilo na začetku predstavljeno. To je isti spin, kot smo ga imeli pri bančni luknji – namesto 7 milijard ali nekaj več jih imamo 5, in vsi naj bi bili zaradi tega na koncu srečni. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke še vedno pričakujemo, da bodo sprejeti vsi ukrepi, da bo ta projekt izpeljan v finančnih, vsebinskih in časovnih okvirih tako, kot je bilo to sprejeto z zakonom o poročstvu, ki je bil sprejet v tem državnem zboru. Za to nosijo največjo odgovornost poslovodstva teh družb, nadzorni sveti, posledično pa tudi država in pristojni minister.

Danes smo že slišali, da so odgovorni vsi, nadzorni sveti teh družb, zunanji revizorji, recenzenti, bivši predsedniki vlad, ministri. Vsi smo odgovorni, samo sedanji minister pa ni odgovoren nič, ker nima glede tega projekta nobenih pristojnosti. Zaradi tega danes govorimo o rešitvah, ki jih ni. Nič od tistega, kar

je bilo sprejeto tako v sklepih Vlade na dopisni seji 15. julija kot en dan kasneje na izredni seji v Državnem zboru, ni uresničeno. Nimamo potrjenega investicijskega programa številka 6, nimamo mednarodne revizije tega projekta v finančnem in vsebinskem smislu, in nimamo poročila, ki naj bi bilo preko Ministrstva za infrastrukturo in prostor, Ministrstva za finance in javnega pravobranilstva pripravljeno v smislu uveljavljanja odgovornosti predsednikov uprav, nadzornih svetov in vseh ostalih v zvezi s to investicijo. Tudi v preteklosti smo namreč ugotavljali – spomnili se boste –, da je bila investicija vodena neprimerno, na neustrezen način, negospodarno, z veliko stopnjo korupcijskih tveganj, kar je ugotovila tudi Komisija za preprečevanje korupcije.

Ugotovili smo, da so bili sklenjeni številni aneksi. Večinoma so bile pogodbe sklenjene v interesu oziroma tako, da so favorizirale dobavitelja in ne naročnika. V skladu s tem so bile sprejete neke odločitve. Organom, ki so za to pristojni, so bile te ugotovitve poslane, na tej podlagi pa speljane tudi nekatere preiskave, ki pa do danes še niso zaključene. Tako kot danes ravna Vlada in tako kot ravna minister – po našem mnenju je popolnoma jasno, da se bo projekt podražil. Po našem mnenju je zelo velika nevarnost, da bo poroštvo na koncu unovčeno, in kot kaže, glede na besede, ki jih poslušamo v zadnjih dneh, bodo na koncu odgovarjali tisti, ki so si resnično prizadevali za optimizacijo tega projekta, kolikor se ga je po letu 2010 sploh še dalo optimizirati. V obdobju, ko govorimo o TEŠ 6 in nismo uspešni niti pri tem, da bi na ustrezen način sprejeli odločitve, ki naj bi na podlagi zavez, ki jih sprejme Državni zbor kot najvišje predstavniško telo, bile potem tudi uresničene, se nam dogaja nekaj drugega. Tukaj je slika z okrogle mize ali pa javne tribune Razvoj Šaleške doline, sicer posneta že pred časom, ne tako sveža, ne pa tudi tako stara, kjer beremo v okviru 7 točk: prva vozila na elektro in vodikov pogon in tako naprej.

Pod 7. točko – verjamem, da slabo vidite, in vam bom zaradi tega prebral, kaj piše: blok 7. To je problem v tej državi. Približno na enak način se je začela odvijati zgodba nenormalne dražitve investicije, neprimerne vodenja tudi v primeru TEŠ 6. Zaradi tega je naša skupna odgovornost, da si ne zatiskamo oči. Odgovornost ministra in Vlade je, da ne manipulira z javnostjo, ampak da uresniči tiste sklepe, ki so bili sprejeti tako na Vladi kot v Državnem zboru, in pričakujemo, da bo Državni zbor sprejel tudi naše amandmaje, ki jih predlagamo v zvezi s priporočili. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov bo stališče predstavil gospod Srečko Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospe in gospodje, podpredsednica, minister s sodelavci!

Me je bilo že strah, da nisem na pravi seji, da gre za interpelacijo, gospod minister. Tako da sem moral kar premisliti, ali imam pravi list in ali bom prav razpravljaj. Pa vendarle, danes smo še pred eno razpravo v nizu razprav glede investicije v 6. blok Termoelektrarne Šoštanj. Ob tej in ob vseh dosedanjih se je v preteklih letih povedalo že marsikaj in še več od tega, kar bi bilo prav. Od zadnje razprave dne 16. julija pa je minilo malo več kot pol leta. Takrat smo na izredni seji Državnega zbora, ki je bila sklicana na zahtevo istih predlagateljev kot današnja, sprejeli ugotovitev, da je Vlada Republike Slovenije že sprejela aktivnosti glede te problematike, ampak to seveda ni bilo dovolj. Na seji Odbora za infrastrukturo in prostor, ki smo jo imeli v torek, je minister izčrpno poročal tako o zgodovini projekta kot tudi o prihodnosti le-tega.

Problematika izgradnje 6. bloka Termoelektrarne Šoštanj se vleče že dolgo vrsto let. V zadnjih letih izgradnje bloka TEŠ se je polemika še poglobila in zaostri, tako z ekonomskega kot predvsem političnega vidika. Poleg ostalih domačih dejavnikov je investicijo še dodatno obremenjeval težak ekonomski položaj tako v svetu kot tudi v Evropi in tudi zaostreni finančni pogoji na energetskem trgu, ki se kažejo tudi v cenah električne energije. Ekonomski dejavniki, ki so posredno in neposredno vezani na gradnjo bloka 6, so postali do te mere, da danes razpravljamo predvsem politično. Problematika izgradnje 6. bloka Termoelektrarne Šoštanj je zapletena. V 10 letih od začetka izgradnje se je v zgodbo vpletlo in zapletlo veliko akterjev. Na seji Državnega zbora, če lahko to imenujem, te kolobocije ne bomo rešili. Zato Poslanska skupina Socialnih demokratov podpira napore, da problem rešijo institucije, ki so za to pristojne in usposobljene. Politiki, poslanci to nismo. Mi vedno zakompliciramo.

Zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli predlagani sklep: "Državni zbor se je seznanil z aktivnostmi glede izvrševanja priporočil Državnega zbora, ki jih je sprejel na 41. izredni seji, o problematiki investicije v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj in slovenske energetike, in podpira predstavljena prizadevanja Vlade za reševanje problematike." Pa vendarle bi rad nekatere stvari komentiral tudi malo drugače. Mi, Socialni demokrati v Velenju, smo vseskozi mislili, da je dr. Milan Medved član SDS. Zagotovo nikoli ni bil član Socialnih demokratov, moram pa vseeno še preveriti, če je dovolj star, da je lahko bil kdaj prej član kakšne druge stranke. Nikoli ni bil član Socialnih demokratov. Je pa odgovoren gospodarstvenik, ki je delal in vodil politiko na področju energetike v času marsikaterega ministra.

Sedaj pa še nekatere govornice oziroma trditve, ki ne veljajo. Če je to Mehov zakon, potem sem

zadovoljen. To je zakon, s katerim Republika Slovenija daje poročstvo in s katerim mi skupaj dajemo zeleno luč izgradnji bloka 6, ki je v bistvu nadomestni blok za bloke 3, 4 in 5, kar je bilo danes povedano. Najbrž vsi veste, da imamo v Šaleški dolini poleg teh blokov še bloka 1 in 2, ki ne delata več. Bloki 3, 4 in 5 še obratujejo, dodatno onesnažujejo in nimajo takšnih čistilnih naprav, kot bi jih morali imeti. Z blokom 6 bomo porabili milijon ton premoga manj, torej eno četrtno premoga manj, imeli bomo za eno tretjino boljše izkoristke in pridobili bomo enake količine električne energije, kot jo pridobimo z bloki 3, 4 in 5. Pri tem bodo kvote CO₂ za eno tretjino manjše, NO_x bodo bistveno manjši, najmanj za eno tretjino, in tudi onesnaževanje z SO₂ bo bistveno manjše. In to je bil eden od pogojev, zakaj v Šaleški dolini pristajamo na izgradnjo bloka 6.

Gospod Vizjak je rekel približno takole – da je treba poplačati še koga, ki doslej še ni prišel na vrsto. Gospe in gospodje, protestiram proti takšnemu načinu dela. Če gospod Vizjak ve, da je kdo že bil poplačan iz tega projekta, pa je bil odgovorni minister, predsednik nadzornega sveta – zakaj tega ni povedal? Zakaj ni sprožil postopkov, da bi se na tem področju nekaj naredilo? Vsi tisti, ki tako lahkotno govorite o tem, da se je prisesalo, da se je to delalo, povejte, kdo je to naredil. Imejte pogum in naredite to, ne pa govoriti kar tako, ker s tem vnašate zmedo v ta slovenski prostor. Vizjak tudi zavaja. Podpisanih je 99 % pogodb, Vizjak pa še vedno trdi, da je 1,3 milijarde – da ne bom potem zopet rekel, 1,3 milijarde in 200 pa še 500 tisoč evrov –, da je NIP 5, 1,3 milijarde točna številka. Pa je danes podpisanih 99 % pogodb in znani so vsi stroški, razen tisti, ki se nanašajo na premog. O tem mora odločiti še nadzorni svet. Pa še vedno govori, da je NIP 5 pravi, dober. Prav zanimivo vprašanje. Prav tako je zanimivo vprašanje, na katerega bi kazalo odgovoriti, tudi to, kako je iz NIP 1 v NIP 5 prišlo na milijardo 300 milijonov in takrat ni bilo nobenega problema. Takrat so ti podatki držali, takrat ni bil nihče oškodovan. Tisti podatki so držali.

Pa takrat ni bilo podpisanih 99 % pogodb. Takrat je bilo podpisanih bistveno manj pogodb, in danes, ko govorimo o tem, da je podpisano 99 % pogodb, da je zgrajeno 90 % investicije, še vedno ne verjamemo, da je ta številka točna in da odseva tisto stanje, ki je danes znano, seveda do sprejetja NIP 6. Prav tako govori Nova Slovenija – krščanski demokrati o tem, da bo TEŠ 6 letno proizvedel 50 milijonov izgub. Na kateri postavki, gospe in gospodje? Na kateri predpostavki to govorimo? Zakaj govorimo to in vnašamo dodatno zmedo v ta slovenski prostor? Nikoli in nikjer noben dokument ni dokazoval oziroma ni realne osnove, na kateri bi lahko govorili o tem. Zakaj tako ravnamo, gospe in gospodje? Zakaj govorimo o nečem, kar ni res, kar dokazujejo vsi dokumenti? Vsakdo bi se lahko o tem seznanil, če bi seveda to želel. Kakšen je naš namen?

Naša lastna promocija ali resnica, ki jo želimo povedati temu slovenskemu narodu? Pa smo vendarle mi poslanke in poslanci tisti, ki moramo povedati po resnici, brez ozira na to, v kateri stranki smo.

Pravijo, da se je TEŠ vseskozi dražil, od 600 ali 700 milijonov do sedanje milijarde in 400. NIP 2 je bil milijardo 400 pa še nekaj – gospod Černač natančno ve, koliko je bil NIP 2 vreden –, pa temu ni nihče verjel. In potem se je zgodil čudež. Z NIP 5 smo zmanjšali investicijo na milijardo 300. Ni bila prava številka, ni bil pravi podatek, in ni bil pravi investicijski program. Zato govorim, da je tudi to, da je ... / oglašanje iz dvorane/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Prosim, da dovolite govorncu, da govori.
Izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Saj sem navajen, tako da ni nič kaj takega. Jaz bom svoje zagotovo povedal. Prav tako je številka, da se je Primorju plačalo 10 milijonov evrov za dela, ki niso bila opravljena, informacija, ki jo je treba dokazati, in če kdo ve, da je to bilo narejeno – zakaj ni sprožil postopka? Ne, mi danes tukaj govorimo brez greha, ne da bi odgovarjali za to. Govorimo o podatku, ki ni točen, ki ni pravi. Kazensko pregonljiv je tisti, če je res 10 milijonov nekdo plačal. Vse skupaj gre v situacijo, da naj rečem morda še to. Zmešnjava s TEŠ 6, kot se je izrazil gospod Tonin, je samo od takrat naprej, ko se je v ta projekt vmešala politika, kdorkoli politika je. Še enkrat naj povem, da je TEŠ 6 nadomestni objekt za bloke 3, 4 in 5, ki so tehnološko zastareli, da je tehnološko naj sodobnejši in, kot sem že rekel, da bo porabil vsaj milijon ton premoga manj. Če nekdo trdi, da je možno ta objekt prodati kam drugam, naj še enkrat ponovim, da tehnološke opreme ni možno kje drugje graditi, da je zgrajena točno za ta premog, za to lokacijo, zmontirana prav na tej lokaciji, in lahko uporablja samo lignit v kalorični vrednosti oziroma 8 do 12 tisoč gigadžulov. Več ne more uporabljati.

Ni možno drugega uporabljati, zato vse, kar tukaj govorimo in pravimo, da bi to tehnološko opremo lahko prodali, ni resnica. Ali je dovolj premoga? Se spomnite razprav o tem, ali je dovolj premoga? Ko tako radi govorimo o tem, koliko denarja smo za to potrošili – ali je kdo izračunal, koliko smo dali za študije tujcev, ki so nam povedali, koliko premoga je še v velenjskem premogovniku? Še enkrat vam pravim, eksploabilnega premoga v velenjskem premogovniku je dovolj. Za blok 6 ga je 112 milijonov ton, eksploabilnega premoga. Toliko ga tudi potrebujemo za blok 6. Geoloških rezerv pa je približno 340 milijonov ton. Torej, ko govorimo o tem, govorimo o tistem, kar je res, in ne tisto, kar nekdo govori. Se strinjam – če so današnje razprave gostilniške razprave, potem ne vem, kaj so bile razprave pred tem, ko smo o tem razpravljali, in ne vem, kako bi te označil,

kakšne so bile te razprave, kam sodijo. Zato pa se strinjam z mojim predhodnikom, da je pogosto razprava tudi tukaj kot gostilniška razprava, čeprav bi morali razpravljati z argumenti in tako, kot temu tudi pritiče.

Sedaj pa naj še enkrat vprašam. Če NIP 6 ne drži, če ga ni, ne obstaja, NIP 5 pa obstaja, potem je tisti, ki je pravi – na osnovi česa? Na osnovi tistega, kar je bilo sprejeto tukaj? Na osnovi tistega, kar je resorni minister nam tukaj povedal – da je milijarda 300 milijonov evrov in še dva, če hočete? To se pravi, da bi vendarle, gospe in gospodje, bilo prav, da tisti, ki ste bili v preteklosti odgovorni ministri, odgovorni predsedniki nadzornih svetov, kakršnikoli odgovorni, danes ne bi postavljali tistih vprašanj, za katera ste bili sami odgovorni. Zdi se mi prav bolano, da je nekdo leta 2008 bil odgovorni minister, ki ni vedel, da se bo situacija na energetiki tako zapletla, kot se je zapletla, ampak ko ni bil več minister, leta 2009, je pa pismo takoj napisal drugemu ministru. Zato mislim, da so vsi, ki so delali na tem področju, delali odgovorno, poskušali delati odgovorno. Vprašanje je samo, ali smo imeli prave podatke, vprašanje je samo, ali smo delali odgovorno tudi do tistih, za katere pravimo, da jih tukaj tudi zastopamo. Sem trdno prepričan, da bomo danes nekaj odgovorov dali, da bomo poskušali govoriti tako, kot nam nalaga vest, in da bomo pri tem imeli zadaj ustrezne podatke in odgovornost. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Državljske liste gospod Marko Pavlišič.

MARKO PAVLIŠIČ (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Veseli bi bili, če bi bila zgodba o 6. bloku Termoelektrarne Šoštanj le še en okostnjak, ki je padel iz omare na pleča te vlade. Žal ne gre za okostnjak iz omare, ampak kar za omaro okostnjakov, in okostnjaki so se začeli v tej TEŠ 6 omari nabirati tri vladne mandate nazaj. V letih od 2005 do 2008 je bil izbran glavni izvajalec Alstom, izvedeno plačilo rezervacijske pogodbe in na koncu podpis pogodbe z Alstomom. In dobili smo NIP, Novelirani investicijski program 1, v vrednosti milijarde in 70 milijonov. S Pahorjevo vlado je zavel nov veter v tem projektu. NIP 2 – 1,4 milijarde, NIP 3 – milijarda 150 milijonov, NIP 4 – 1,3 milijarde. In zadnji okostnjak je dodala še Janševa vlada z NIP 5 v višini 1,3 milijarde, revidiran, ampak o tej reviziji malce kasneje. Temeljno vprašanje, ki ga je sklicatelj te seje izpostavil, je, ali Vlada obvladuje dogajanje, povezano s tem projektom. Na osnovi informacij, ki nam jih je posredovala Vlada, in so jih dobili tudi v opoziciji, je popolnoma jasno, da se Vlada nedvomno zaveda vseh tveganj, ki jih ta investicija prinaša. Res pa je, da če nečesa ne

želiš videti, potem ti noben okulist ne more pomagati. In noben dokument ne bo dovolj.

Iz gradiva, ki nam je vsem na voljo, je jasno razvidno, da je v tem projektu marsikaj bilo zelo narobe. Dopis podjetja KPMG, ki je revidiralo NIP 4 in NIP 5, jasno kaže, da je bila aktivno preprečena neodvisna revizija projekta. Naj citiram par točk iz obširnega seznama dokumentacije, s katero ob postopku revizije niso bili seznanjeni. To je zapisnik sestanka predstavnikov HSE z Alstomom z dne 27. 7. 2011, kar je pred izvedbo revizije NIP 4, s katerim je bil dogovorjen podpis dodatka k pogodbi s predmetnim dobaviteljem, katerega ključna posledica je zamik končnega roka za končani del za tri mesece in pol. Podatek je ključen tako za revizijo časovnega roka kot tudi za vrednost projekta. Nato sledi dopis vodstva TEŠ Ministrstvu za infrastrukturo in prostor Republike Slovenije glede vrednosti gradbenih del, vezanih na zunanjo ureditev, ki je bila takrat še enaka kot v NIP 4, se pravi 5,15 milijona evrov. Nekaj tednov za tem pa je v NIP 5 ovrednotena na 1,5 milijona evrov. Nižanje cen je sicer pohvalno, vendar pa morajo biti vsaj revizorju te informacije jasno predstavljene, ker predstavljajo tveganje. Nepojasnjeno znižanje cene predstavlja veliko tveganje za kasnejšo nepojasnjeno podražitev. Potem sledi še par zapisnikov sestankov med TEŠ in Alstomom glede cene montaže.

Pozornemu bralcu revizije je bilo jasno že iz same revizije, da je bila ta namenjena predvsem potrditvi tega, kar je bilo treba potrditi. Navedb prikritih podatkov je za par strani, kar jasno kaže na to, da akterjem očitno ni bil namen delovati poslovno korektno in transparentno, ampak bolj po sistemu cilj opravičuje sredstva, pri čemer izgleda, da cilj sploh ni bila zgrajena elektrarna, ampak napolnjeni žepi. Pa če se vrnem k osnovnemu vprašanju, ali Vlada obvladuje dogajanje. Odgovor je pozitiven. Žal pa temu očitno ni bilo tako v prejšnjih vladah. Vrednost se je nezadržno višala, z obilo zatiskanja oči in prikrivanja podatkov pa je včasih uspelo tudi kakšno znižanje z namenom prikazati lastno delo kot uspešno. Z zneskom 1,4 milijarde smo se namreč srečali že leta 2009. Primerljivi projekti v tujini kažejo, da je realna vrednost takega projekta med 600 in 700 milijoni evrov, kar je bila tudi začetna vrednost tega projekta z izhodiščnim investicijskim programom. Morda s kakšnimi specifičnimi zadevami pridemo do 800 milijonov. Pomembno pa je seveda vprašanje, čemu lahko pripišemo razliko v višini 500 ali 600 milijonov evrov. Ali gre v tem primeru za navadno lopovščino ali za kaj drugega?

Gre za ogromne zneske, in v Državljski listi pozivamo k podpori predloga, da se o projektu izvede neodvisna javna preiskava. Ne dvomim, da pristojne inštitucije že delajo na tem. Vsekakor pa velikost te potencialne lopovščine upravičuje uvedbo posebne javne preiskave po predlogu KPK.

Zanimivo je, da tisti, ki se danes sprašujejo, ali Vlada obvladuje situacijo, niso na podoben način reagirali leta 2012, ko so v Državni zbor prinesli znesek 1,3 milijarde, kasneje revidiran s strani KPMG, ki je kasneje podalo še mnenje o svoji izdani reviziji in o tem, kaj vse je bilo pri tem narobe. Iz tega jasno izhaja, da takrat bodisi takratni minister ni obvladoval projekta, saj ni bil sposoben prepoznati težav z zagotavljanjem neodvisne revizije, bodisi je minister projekt obvladoval in se strinjal s prikrievanjem pravega stanja izbranemu revizorju. Tovrstne debate po navadi več vprašanj odprejo, kot zaprejo. Da jih zapremo, potrebujemo podatke in informacije, ki so nam jih do sedaj servirali glavni akterji, pri čemer je pa popolnoma jasno, da še do revizorja, ki so ga izbrali sami, ali pa ravno zato, niso bili transparentni.

O tem nam je jamral tudi gospod Vizjak, ki je nekoč bil resorni minister pri tem zavoženem projektu – da je pač moral verjeti posredovanim podatkom. Zato naj danes na tem mestu spomnim, da bomo naslednji teden govorili tudi o tem problemu, ko bomo govorili o Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja. Po mnenju poznavalcev tega področja zloglasne TEŠ 6 zgodbe ne bi nikoli bilo, če bi Zakon o dostopu do informacij javnega značaja v obliki, kot jo bomo sprejemali naslednji teden, že veljal. Zakon, ki praktično nima neposrednih finančnih posledic, ima lahko več stotilijunske pozitivne posledice že pri samo enem projektu. Ob začetku tega projekta je obstajala popolnoma realna možnost, da bi se to investicijo izvedlo z zasebnim kapitalom. Morda bi se tudi v tem primeru zgodilo enako in bi, če bi zasebni investitor razmišljal o ustavitvi gradnje, potem razmišljali, ali njegov projekt država odkupi po neki realni ceni, ne pa da razmišljamo o tem, koliko smo že izgubili in koliko še bomo. Kako sladko bi se bilo ukvarjati s temi problemi, če bi takratna Janševa vlada delovala tako, kot je pridigala, če bi zasebno pobudo obravnavali resno, ne pa da je, enako kot njen kontrapol, prisegala na državno lastništvo.

Že naslednji teden imate možnost, da se pridružite Državljski listi pri sistemskih spremembah, ki bodo v prihodnje preprečevale tovrstne ekscese. To je v prvi vrsti Zakon o dostopu do informacij javnega značaja, ki odpira podatke podjetij v državni lasti, da se zaradi nepregledne mreže upravljanja podatki ne bodo več prikriivali. Naslednji teden imamo v prvem branju tudi novelo Zakona o Slovenskem državnem holdingu, od katerega pričakujemo kvalitetni preskok v upravljanju in tudi privatizaciji. Tudi ta zakon ima korenine v Državljski listi, čeravno nad temi nujno potrebnimi spremembami niso vsi navdušeni. Projekt TEŠ nam jasno kaže, da je to prava pot. Državljski listi pa se lahko pridružite tudi pri boju proti korupciji. Saj se še vedno vsi spomnimo, kdo je zaradi mnenja KPK zapustil vlado, ker je imel predsednik vlade problem pojasniti svoje premoženje, in kdo je drugega

obremenjenega politika poslal na hladno, v zamrznitev, namesto na čelo vlade.

Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi! Čeprav je ta projekt tako velik in je idealen primer za učenje, kako se zadev ne dela in projektov ne vodi, bomo verjetno vsi veseli, če bo projekt zaključen čim prej, na takšen ali drugačen način. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke gospod Franc Bogovič.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Lep dober dan, spoštovani kolegice in kolegi!

Naj takoj v uvodu povem, da v Slovenski ljudski stranki podpiramo, da se o tako zahtevnem projektu, kot je TEŠ 6, večkrat spregovori v parlamentu. Podpiramo tudi to, da je ta beseda iskrena, odkrita, poštena in da odstremo čim več tančic s tega projekta. Strinjam se tudi s predhodnikom, ki je dejal, da se je treba v državi otresti dvomov o koruptivnih dejavnostih in čim več integritete vnesti v politiko. Mogoče je seznam malce zožen in bi se dalo narediti širšega, ampak je bil začetek narejen že prej z vašo predstavitvijo. Več o tem kdaj drugič. Kar se tiče TEŠ 6 – zakaj pravim, da je prav, da o njem govorimo? Gre za investicijo, ki je takoj za avtocestnim križem, mislim, da druga največja investicija v samostojni Sloveniji in prva v enem kosu, če smem temu tako reči, ter investicija, ki temeljito vpliva na našo prihodnost, tako z vidika stroškov investicije, poteka investicije kot na koncu tudi cene električne energije.

Kar se tiče te investicije, je bilo danes že rečeno, da je sedaj že kar dobro desetletje, odkar se je o tej investiciji začelo govoriti. In bodimo vsi skupaj toliko pošteni in odkriti, da priznamo, da je to desetletje razdeljeno na prvih 5 let visoke konjunktore, ki je kulminirala ravno v napačnem času, ko so se z vidika tega projekta podpisovale vse pogodbe, in drugo polovico tega desetletja, ko je cel svet, ne samo Slovenijo, zaznamovala velika ekonomsko-gospodarska kriza. To obdobje je obdobje, v katerem je od leta 2004 pa vse do konca leta 2008 cel svet in primerno tudi Evropo zaznamoval velik porast porabe električne energije, velik porast cen električne energije. Po Evropi so se vrstili električni mrki. V Italiji, na Nizozemskem, v Ameriki so sistemi razpadali. Cena električne energije pa je v tem času zrasla s 40 evrov na megavatno uro na 90 evrov na megavatno uro. V tem času in še danes proizvodnja iz TEŠ predstavlja približno tretjino do 40 % slovenske elektrooskrbe.

Vsi vemo, da je za energetske okolje zelo pomembno, da ga lokalna skupnost sprejme, in Šaleška dolina je dosegla družbeno sprejemljivost glede te panoge tudi v povezavi z rudarjenjem, s proizvodnjo električne energije in z velikimi podjetji, ki so tudi povezani z

energetiko. Jaz pravim, da to ni nič hudega. Najbrž je treba neko okolje tudi, da sprejme neke objekte. Sam izhajam iz nekega okolja, kjer smo zaradi neke družbene sprejemljivosti bili večkrat okarakterizirani, da smo nek jedrski lobi. Ampak jaz tega ne štejem v slabo Šaleški dolini, in je to odgovorno početje, odnos, da so to sprejeli. Vsi vemo, da od te investicije ni odvisen samo obstoj TEŠ, ampak tudi premogovništva in vsega, kar je povezano v tej dolini, in da govorimo o veliko večji stvari kot zgolj o sami tej investiciji. Danes smo tu slišali s strani gospoda Meha, in tudi stroka ves čas govori, da je tega premoga za naslednjih 30, 40 let. Kar se tiče samega umeščanja tega dokumenta, so bili sprejeti strateški dokumenti najprej v TEŠ, strateški dokumentu v Holdingu Slovenskih elektrarn, in tudi v okviru vlade v letih 2004–2008 se je na osnovi podatkov, ki so bili pridobljeni iz teh energetske družbe, zapisalo, da je to strateški projekt vlade s številko 600 milijonov evrov.

Tisti, ki danes še vedno govorijo, da je bil ta projekt na začetku ovrednoten na 600 milijonov, zavajajo v tem delu, ker je bila to neka ocena, ki je temeljila na tem, da so se v tistem trenutku takšni objekti gradili približno s ceno tisoč evrov po megavatu. Nič kaj več ni bilo tega izračunanega v tistem času. Od tam naprej pa mislim, da so se začele tudi stvari, ko so se začeli pripravljati investicijski programi – prihaja nek čas, ki je sam po sebi, kot sem že dejal, klical po temu, da se ta objekt zgradi zaradi tiste energetske situacije v Sloveniji, v Evropi. In temu primerno je nastajal ta investicijski program. V teh letih, od leta 2006 do 2008, je obdobje, ko je bila najhujša konjunktura, in če se spomnite: tako, kot so rasle cene elektrike, tako so podobno rasli tudi materiali, iz katerih se takšni objekti zgradijo, in vse, kar je vezano na to. In zato pravim, da je to bil povsem napačen čas z vidika izvedbe investicije, v katerem so se sprejemale dokončne odločitve glede te investicije. Kronologija je bila že večkrat omenjena, pa naj tudi sam povem to.

V letu 2006 je bil prvi takšen invest program pripravljen, ki je temeljil in je bil narejen na pričakovani ceni opreme. In v tistem času je bil prvi tisti investicijski program narejen, ki je bil nekje 640 milijonov. Ko se je v tistem času dobilo ponudbo, koliko bi naj stala ta oprema, se je videlo, da je oprema 870 milijonov. In je bil novembra 2006 investicijski program: 870 milijonov oprema, 105 milijonov gradbeno dela, 22 milijonov strošek investiranja, 70 milijonov se je ocenjevalo za financiranje – skupaj milijardo 70. To je bil november 2006. Od tam naprej je potekala ta velika dilema, ali ta objekt sprejeti ali ne. Cene so naraščale. Ta cena je bila že za mnoge v tistem trenutku previsoka, in od tu naprej se potem zgodi leto 2008, ko se v okviru Evrope sprejme energetske-okoljski paket, ki je bil resnici na ljubo velika omejitev za umestitev takšnega projekta, na drugi strani pa tudi realnost, da je iz lignita proizvedena tretjina tega

premoga. V letih 2007 in 2008 sem bil v nadzornem svetu Holdinga Slovenskih elektrarn, tako da z lahkoto, in je tudi prav, da sprejemem tudi sam del te odgovornosti, in če je kaj narobe z menoj, naj tisti, ki so za to pristojni, to preiščejo. Vem pa, v kakšnih pogojih so se že takrat sprejemale te odločitve.

Velikokrat so prihajali ti investicijski programi z velikimi zamudami na Holding Slovenskih elektrarn iz TEŠ, in vedno je bila neka časovna stiska in grožnja, kako se bo praktično elektroenergetski sistem Slovenije razletel. In v takšnem vzdušju je bila v letu 2008 podpisana tista prva predpogodba, ki ima za seboj tudi to 25-milijonsko obveznost. Konec leta 2008 je kriza neumorno udarila v slovenski prostor, evropski prostor. Kot sem že dejal, se je v Bruslju sprejel energetske-okoljski paket, in takrat smo mnogi, ki smo kaj vedeli o tej investiciji, začeli opozarjati, da je treba v tej hiši, v tem parlamentu o tem odgovorno spregovoriti in se ponovno odločati. Sam še danes trdim, tako kot sem takrat govoril, čeprav so mi takrat mnogi dejali, pa tudi še danes vidim, da radi to nekateri povežejo, kot sem že prej imenoval, s tem, da sem v nekem jedrskem lobiju in da se s tem borim za blok 2. Nič od tega ni res. Govorim o tem, da je bil konec leta 2008, na začetku leta 2009 usodni čas, ko bi lahko to investicijo zaustavili, in sicer na takšen način, da bi rekli ne pogodbi za 870 milijonov z Alstomom, ampak da odpremo še enkrat ta pogajanja, jo znižamo, ker so tudi materiali začeli drastično upadati.

Prepričan sem, da bi lahko znižali za bistveno več, kot je tistih 25 milijonov, kot je bila kavcija, na drugi strani bi se pa lahko še enkrat odločili, ali v energetske sistem sodi tako velik blok, kot smo ga načrtovali. Poslanec Državnega zbora sem postal konec leta 2008. V rokah imam gradivo, ki sem ga sam pripravil za točko, ki se je odvila v Državnem zboru. Moje poslansko vprašanje premierju Borutu Pahorju je bilo prvo poslansko vprašanje iz opozicije, ki je dobilo zadosti glasov, da se o tem vprašanju opravi razprava v Državnem zboru. 30. marca sem to predlagal, je bilo izglasovano. 15. maja se je opravila razprava na osnovi gradiva, v katerem sem navedel to, na kar sem sedaj opozarjal. Zaključki, ki sem jih takrat predlagal, so šli v sledečo smer. Takšen je bil zaključek: "Pred posameznimi odločitvami na področju energetike je potreben strateški premislek o nadaljnjem razvoju, ki bo zapisan v strateškem dokumentu, in sicer v obliki novelacije nacionalnega energetskega programa." In drugi odstavek: "Naslednji koraki v slovenski energetiki, kot so potrjevanje posameznih investicij – predvsem TEŠ 6 je bila ta investicija, ki jo je bilo treba potrditi – ali reorganizacija slovenskega energetskega sistema, se lahko sprejmejo zgolj na podlagi strateškega dokumenta, ki je po razpravi v strokovni javnosti potrjen v Državnem zboru Republike Slovenije."

Žal je šlo mimo tega po takšnih manirah, kot se deluje v tej koaliciji, kot se je v

mandatu, ko sem bil sam del vlade ali pa v mandatu, o katerem govorim. Opozorila in predlogi iz opozicije niso upoštevani. In zakaj govorim, da je to ključen moment, ko govorimo o tej politični odgovornosti? Marca 2009 je bil sprejet tako imenovani NIP 2, novelacija investicijskega programa, in takrat je bil ta novelirani investicijski program težak milijardo 424 milijonov. To pomeni, da govorimo o milijardi 430, tu, kjer smo danes. In kaj se je takrat zgodilo? Ker smo nekateri opozarjali – kot sem dejal, je to marec 2009, takrat, ko sem postavil to poslansko vprašanje, o katerem se je odvila razprava. Na tej razpravi je bil, zanimivo, prisoten predsednik vlade gospod Borut Pahor 5, 6 ur. Resorni minister gospod Matej Lahovnik, član Zares, ki se danes javno predstavlja kot edina stranka, ki je temu nadaljevala, je kot resorni minister bil cel dan v Prekmurju. Tako mi je predsednik vlade takrat dejal – da je imel neko obveznost in se je umaknil v Prekmurje.

Taisti minister je za moje pojme odgovoren, da je bil do novembra 2009 sprejet novelacijski program 3 v višini milijarde 189 milijonov. To je ta preskok od marca do novembra 2009. In v tem času, oktobra 2009, je bila podpisana dokončna pogodba. V tem novelacijskem programu je bila ta oprema vredna že 963 milijonov, gradbena dela 83 milijonov, stroški investitorja 10 milijonov, stroški financiranja 131 milijonov. Čeprav so bili marca stroški financiranja 225 milijonov, so se čudno znižali na 131 milijonov. Kar nekaj takšnih postavk – v tem novelacijskem programu 3 se prvič pojavi teh 25 milijonov kot poseben strošek in podobno. Oprema, montaža, ki je bila – na začetku ni bila nikjer predvidena –, je bila v NIP 3 že 95 milijonov in v NIP 5 že 156 milijonov. To je pa, ko pridemo do milijarde 303. In ko iščemo te politične odgovornosti, bodimo jasni, eksaktni, odkriti, in povejmo, kdaj se je kaj zgodilo. Res je to, da je bil kolega Vizjak minister, ko se je izdalo energetska soglasje, kot je bilo že rečeno na odboru.

To je osnova, da se lahko nadaljuje naprej, in brez kakršnegakoli potvarjanja resnice pri politični odgovornosti iščimo, kaj se je zgodilo od marca do novembra 2009. Nam bo vse jasno. Meni je vse jasno. Nekdo se je dogovoril s poslovodstvom TEŠ, da stroške fiktivno zniža za ta znesek med milijardo 424 in milijardo 189, kar je bilo v tistem trenutku družbenopolitično sprejemljivo, da je odločitev glede projekta padla. Če me kdo prepriča v nasprotno na osnovi argumentov, ne samo na tem, da bo svoje floskule delil, mu eno plačo dam takoj, ker tukaj je ključna odgovornost, tukaj je bil končno pri tistem knof za to investicijo, in s tega mesta odgovorno rečem, da so takrat vsi, ki so to delali, vedeli, da bo to stalo milijardo 430. Takrat so verjetno tudi vedeli – tega ne vem, nimam nobenega podatka, da bi lahko, kot je dejal gospod Meh, in če bi ga imel, bi to storil –, kdo bo kakšno provizijo dobil, ali je bil to inženiring, ali je bil to kakšen svetovalec, ali je bil to kdo od

odgovornih. Verjamem, da je v eni milijardi 400, ker 1 % predstavlja 14 milijonov, precej prostora za mrhovinarje, ki se očitno plazijo v slovenskem političnogospodarskem prostoru, in tudi tukaj verjetno ni nič drugače. Zato bom na koncu zaključil, kaj predlagam.

Od tukaj naprej so se dogajale te stvari, da je potem bilo že avgusta 2011, ob izdihljajih Pahorjeve vlade, predstavljeno, da je to 1,3 milijarde, milijarda 302 milijona evrov. In v tem času naraste ta oprema s prej 963 milijonov za celih 100 milijonov na milijardo 63. Naj kdo to poišče, kaj se je zgodilo od novembra 2009 do avgusta 2011. In še enkrat, nisem noben pristaš, da zopet neke tuje revizorje vlačimo v to državo, ker je to že tolikokrat pregledano, da če nekdo vzame zadevo zares v roke, bo vse odkril, in med tistimi 10 ljudmi, ki so v tem krogu, naj poišče, kdo je za to odgovoren in ga da tja, kamor sodi. In tako je bil NIP, ta novelacija investicijskega programa 2004, avgusta 2011 narejen. Potem se zgodi ta padec vlade, in je nastopila naša vlada, v kateri sem tudi sam sedel. Naj opišem zelo iskreno tudi, kaj si mislim o tem, kaj smo dobili na mizo, ko smo septembra 2012 dobili podobno številko. Prej je bilo milijardo 302 milijona 747, novembra, septembra 2012 smo dobili pa milijardo 302 milijona 492. Za nekaj sto tisoč evrov je bilo razlike.

Dobili smo zopet rezultat, ki ga je takratno vodstvo ocenilo, da je rezultat, da lahko vladi dajo dokument v roke, da bo poroštvo sprejeto v Državnem zboru. Mislim, da smo tudi tisto poslovodstvo spravili v neko situacijo, ko se je v enem trenutku, verjetno zavedajoč se vseh števil, odločilo, da bo vlado zavedlo. O tem, da smo bili zavedeni kot cela vlada, cel parlament, pričajo sedaj podatki – to, kar je sedanji direktor TEŠ odkrito povedal poleti lanske leto, in sicer da je isti dan direktor TEŠ, ko je podpisal pred vlado, da je to končna cena, podpisal anekse k tej pogodbi za več kot 100 milijonov. Na pamet govorim, ampak v glavnem: preskok s te milijarde na dobro milijardo 400. Ve se, gospod Tot je bil direktor takrat, in če je dopoldan upal podpisati poroštveno izjavo in garantirati s podpisom odgovorne osebe TEŠ, da je to milijardo 302, popoldan je pa investicija nastala, pol leta kasneje zaključena in za 100 milijonov dražja, je odgovoren, in se nehamo sprenevedati. Za to ne rabimo nobenega iz tujine. In tu smo danes.

Mislim, da smo bili lanske leto kot vlada, kot parlament, kot državljani vsi skupaj jasno zavedeni. Situacija je bila pa takšna, da smo s temi podražitvami dobili evropske kredite, in ko je investicija rasla, so postali pozorni v Evropski investicijski banki in tudi v evropski banki za razvoj, ko smo te kredite dvigovali in prišli do 750 milijonov, da je bil pogoj poroštvo države. Tudi če bi nam septembra 2012 gospod Tot odkrito povedal, da je že milijarda 400, smo že imeli ta projekt zavožen. In bi se odločali zopet med samimi slabimi stvarmi, ker, kot sem

že dejal, odločitve – zagotovo, kot vidimo iz stroškov opreme, je bilo za milijardo in več stroškov narejenih v letu 2009, ker bi tisto pogodbo z Alstomom zelo težko razdrli, predvsem je pa nihče ni hotel. In zato mislim, da je v tem trenutku, kar se tiče teh odgovornosti – zato sem šel skozi nekatere postavke, za katere mislim, da je prav, da jih vemo –, nujno, da zelo jasno lociramo odgovorne. In kot je dejal član protikorupcijske komisije, če je treba za 1,5-milijardno investicijo sprejeti poseben zakon – moj glas je dvakrat za ta zakon, in verjamem, da ga bomo vsi mi dali, ker govorimo o 1,5 milijarde evrov. Če je potreben poseben zakon zato, da bo to javna razprava, da bodo tisti, ki imajo težave s pridobivanjem dokumentacije, prišli v jedro problema, morajo priti naslednji dan – sprejmimo to. In naj tisti, ki so za to odgovorni, ne mi, te ljudi postavijo tja, kamor sodijo.

Danes nimamo nobene dobre rešitve. Zagotovo je, kar se tiče investicije, porabljen ves denar. Ni še ves zgrajen, so pa podpisane pogodbe in je objekt na 90 in več % zaključen. In vsaka prekinitve takšnega projekta pomeni, da bomo – ne vem, milijardo 100 milijonov je bilo že plačanih, tistih 300 do 400 milijonov bomo pa plačali za kazni pogodbenikom, ki ne bodo mogli zadeve izvesti do konca plus konzervirati objekt. Naslednja stvar, ki bo drugi dan potem, bo, da bomo družno odgovarjali kot država za 440 milijonov poročstva, ki ga imamo na tem objektu, ker pa je holding v državni lasti, moramo biti odkriti, da bo treba vrniti 750 milijonov evrov in bomo holding potopili. To se ne sme zgoditi. Ta holding in slovenska energetika morata zagotoviti to, da se holding ne poruši in da ne bo treba 750 milijonov evrov vračati, ker to so, kolegi, bistveno bolj ugodni krediti kot tisti, ki smo jih dobili za sanacijo bančne luknje. In ne vem, kje bomo še enkrat ta denar dobili. Zato mislim, da tudi iz vladnih krogov, ko na tej vladni licitaciji, ki poteka pri različnih mnenjih – eden bi zapiral, drugi bi gradil do konca. Zresnite se in ne kličite fistih, ki so nam ta denar dali, da bodo prišli drugi dan in zahtevali od nas vračilo tega denarja.

Bodite toliko odgovorni tudi v Vladi in ne na tem projektu še naprej nabirati teh političnih točk, vsak, ki ima 5 minut časa. Zato mislim, da je treba ta projekt zaključiti. Zelo me moti to, da ga zaključujejo iste skupine, kot so ga tudi zavozile. V tem delu dam tudi tem predlogom prav, da bi morali definitivno na tem področju s strani holdinga postaviti projektne skupine, ki bi brez kančka dvoma ta projekt do konca zaključile. Od tu naprej pa mislim, da nas čaka zelo hudo delo, da najprej, kot sem že dejal, slovenska energetika strne vrste in ta projekt zaključi. Hkrati pa mora narediti to, da bo preučila, kako bo v teh nemogočih razmerah za energetiko poslovala v naslednjih letih. Tu pa mislim, da sedaj, ko je ta projekt, 50 milijonov izgube na leto ne bo delal, če bo projekt stal, če bo potrebno, če bo možno ceneje elektriko uvoziti in bo mogoče to bolj pametno, za leti

2016 in 2017, ko že vemo približno, kakšne bodo cene. Ali pa ne bo porabil 3 milijone lignita, ampak bo porabil milijon ton lignita. V vidu bo pa vsakdo, ki bo to matematiko imel, moral imeti tudi rudnik, ki je od tega odvisen, in se do tega vprašanja odgovorno tudi opredeliti. Zato mislim, da je ključno za nas, da naredimo vse pogoje, da lahko odgovornost, ki jo je tu nedvomno treba poiskati – da pristojne institucije pridejo do odgovornih. Če je treba, kot sem že dejal, sprejeti zakon, ga sprejmimo, in naj za božjo voljo pridejo stvarjem do dna. Hudo iskanje teh ljudi ni več potrebno, ker je njihov krog že identificiran. To je prvi del. Drugi del. Mislim, da moramo čim prej to investicijo zaključiti in potem vzpostaviti pogoje, da se bo ugotavljalo, pod katerimi pogoji bo v prvih letih, ko je sedaj s tako nizkimi cenami, slovenska energetika najlažje izšla. Vse ostalo – zdi se mi, da je okoli TEŠ že sedaj nek balast, ki je zelo uporaben za dnevno-politične potrebe. Res bi predlagal, da se osredotočimo na bistvo tega problema. Zagotovo pa mislim, da je bilo napačno narejeno na odboru, kjer je koalicija enostavno mimo zavrnila te predloge, ki so prihajali, ker se o tem niso želeli pogovarjati. Mislim, da so bili predlogi korektni. Šli so v smeri, da se ta projekt spremlja naprej, in mislim, da bi morali na vsaka dva ali tri mesece dobiti res brez vsakega zavajanja jasno situacijo tega projekta in s strani odgovornih, v TEŠ, holdingu, na ministrstvu, usmeritev, kako bomo projekt zaključili in kako bo ta projekt deloval.

V Slovenski ljudski stranki bomo podprli predlog, da pridemo do resnice v zvezi s TEŠ, izogibali se bomo pa vsem populističnim vložkom, ki so res nepotrebni pri tem projektu. Želimo pa si, da bi odgovorni na področju posloводства podjetij, ki so delovala, nadzorniki teh podjetij, razni svetovalci in tako naprej, vse do politično odgovornih ljudi za ta projekt, odgovarjali, kjer je treba poklicati na odgovornost.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslank in poslancev o predlogu priporočila. Kot prvemu dajem besedo predlagatelju mag. Andreju Vizjaku.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

Minister mi je postavil vprašanje – sicer je nenavadno, da minister postavlja vprašanja poslancem, ker ponavadi je obratno, da poslanci postavljamo vprašanja ministrom, ampak ni problema. Spoštovani minister, to je kopija razvojnega načrta skupine HSE za obdobje 2006–2015, v katerem je številka slabih 600 milijonov evrov za investicijo v blok 6, pri čemer investicijska vrednost investicije zajema njen energetski del brez stroškov financiranja in tako naprej. To je bila osnova, na podlagi katere nam je takrat TEŠ posredoval podatek, ki ste ga

navedli, in je to tista številka. In si nikoli ne vi kot ne jaz nisem izmišljeval številke vrednosti te investicije. Takrat smo ji zaupali, in mislim, da je bila dobronamerno takrat v teh razvojnih načrtih ta investicija zabeležena na tisto vrednost. Toliko o tem.

Kar se tiče vrednosti investicije ob poroštvo. Vrednost investicije ob poroštvo se je nanašala na Novelirani investicijski program 5, ki je bil recenziran, in vmesno obdobje Pahorjeve vlade je navrglo vse tiste NIP, od NIP 2, ki je bil milijardo 400, na koncu do NIP 5, ki je tudi izražal ambicijo. Ne nazadnje je minister Lahovnik, ki je bil v Pahorjevi vladi odgovoren za energetiko, nekaj časa javno zatrjeval, da si je prizadeval to investicijo znižati. Ali mu je to uspelo ali ne, je drugo vprašanje. Vendar sem sam kot minister vedno verjel dokumentom in sem spoštoval zakon, za razliko od vas. Vi ne spoštujete zakona o poroštvo, kajti zakon vas zavezuje, da vrednost investicije ne sme preseči 1,3 milijarde evrov. Ne zaupate revidiranemu investicijskemu programu 5, ki prav tako omejuje to investicijo na 1,3 milijarde evrov, verjamete pa dokumentom, ki še niso sprejeti. Spoštovani, verjamete torej navedbam nekaterih krogov ljudi, pri čemer je gospod Košorok, generalni direktor Holdinga Slovenske elektrarne, javno na seji Odbora za infrastrukturo in prostor povedal, da smo bili vsi ministri s strani organov družb zavedeni.

Spoštovani gospod minister, vi ste dobili 15. 7. 2013, pred več kot pol leta, nalogo, sklep Vlade, da skupaj s pravobranilstvom preverite zakonitost ravnanj organov tako holdinga kot tudi Termoelektrarne Šoštanj. Dva dni kasneje, 17. 7. 2013, ste dobili s strani tega parlamenta nalogo, da skupaj z Ministrstvom za finance in z Državnim pravobranilstvom preverite zakonitost ravnanj organov družb, ob tem, da veste in ste očitno ugotavljali, da so vsi zavajali. Tega poročila, spoštovani minister, še danes ni, in vas sprašujem, kje je to poročilo. Zakaj ste nam lagali na odboru za infrastrukturo, da tega poročila ne smete razkriti, ker nimate zelene luči Državnega pravobranilstva? Državno pravobranilstvo vam je poročilo o čisto drugih stvareh poslalo oktobra lani! Oktobra lani ste dobili poročilo o tem, ali je kaj možnosti uveljavljanja ničnosti pogodbe med Alstomom in TEŠ, ne pa na čisto preprosta vprašanja, ali ste uveljavljali odgovornost teh, ki so nas, vas oziroma ta Državni zbor zavajali, očitno, in zavajajo še danes! Saj je tudi gospod Košorok to izpostavil.

Tega poročila, spoštovani, ni, in vas sprašujem, katere ukrepe ste kot minister za infrastrukturo v skladu s priporočili Državnega zbora in sklepom Vlade naredili, da bi našli odgovorne v poslovodstvih oziroma vseh organih – govorimo tudi o nadzornih svetih tako TEŠ kot HSE – za razčistitev tega stanja. In spoštovana poslanka iz Poslanske skupine DeSUS, ki ste spraševali, v čem je težava in zakaj mučimo poslance in ministra tu s temi

vprašanji. Težavi sta dve. Prva težava je ta, da je investicija po trditvah ministra narastla za okrog 130 milijonov evrov glede na številko, ki smo jo v tem parlamentu praktično iz vseh poslanskih skupin podprli kot pogoj za državno poroštvo. Ta investicija je narastla. Mi se sprašujemo, zakaj, in tega ne želimo dopustiti. To je prva težava. Druga težava, spoštovana poslanka, je pa ta, da je vaša vlada zavezala tega ministra, da naredi vse, da najde odgovorne v poslovodstvih in v organih teh družb za tako slabo vodenje projekta, za takšno šlamastiko, ki se s tem projektom dogaja, in ministrstvo od takrat do danes ni naredilo nič, vsaj papirja nismo dobili nobenega. Nič ni naredilo niti pravobranilstvo. Nihče ni naredil nič. In to je, spoštovani, zame problem.

Sedaj se želi prikazati in kazati s prstom nazaj, češ kdo vse je kdaj kje o tej investiciji odločal. Jaz sem jasno povedal. Ampak namen te seje in težava je v tem, da je od trenutka, ko je bilo v tem parlamentu dano poroštvo in omejena cena navzgor, kar naenkrat splošno znano, čeprav noben veljavno sprejet dokument tega ne izkazuje, da bo ta investicija za 130, 140 milijonov evrov višja, in nihče še ni resno ugotavljal odgovornosti, zakonitosti ravnanj organov družb HSE in TEŠ. Čeprav so za to sklepi Vlade in tudi priporočila tega parlamenta. Tu vidimo problem. Mislim, da bi naj to bilo tisto, o čemer se pogovarjamo, in zato sklep, da aktualna oblast ne obvladuje te investicije – ker ni odgovorov na ta vprašanja. Danes, spoštovani, vas javno sprašujem, kolikšna je končna cena projekta in kateri veljavni, verodostojni dokument to izkazuje. To vas sprašujem. Odgovorite mi na to vprašanje in bom verjel, da obvladujete to investicijo.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednja je k besedi prijavljena mag. Katarina Hočevar.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru z ekipo in vsem kolegicam in kolegom!

Sem ena tistih poslank, ki ni dala glasu za zadnje poroštvo za projekt TEŠ 6. Mediji za opis tega projekta uporabljajo besedne zveze, kot so ekološka bomba, sežigalnica davkoplavevskega denarja in pa tudi ekonomsko zavožen projekt. Sama predvsem mislim, da je to še en okostnjak iz omare, ki ga mora reševati minister DL, čeprav ga ni povzročil on in niti naša stranka Državljanska lista. Je pa zanimivo, če se ozremo malo v zgodovino, da se je v Šaleški dolini v 60. letih že zgodila največja nenaravna gospodarska katastrofa v Sloveniji, kot jo je poimenoval nekdanji poslanec Socialistične Republike Slovenije. Takrat sicer niso gradili termoelektrarne, temveč tako imenovani EKK, Energokemični kombinat Velenje. Njegovi stroški so dosegli 6 % BDP Slovenije in so ga v drugi polovici 60. let

vendarle zaustavili in ukinili. Moj rojak gospod Barovič, nekdanji poslanec, je pred kratkim napisal knjigo z naslovom Barabe živijo dolgo. In očitno bo kar držalo, saj smo pričali že podmladku oziroma novi generaciji tako imenovanega šaleškega lobija. Za to prvo katastrofo so se leta 1966 v bankah in politiki končno zedinili, da je investicija nerentabilna in prevelik zalogaj za Slovenijo, in so jo ukinili. Samo likvidacijski stroški so znašali 14 milijard takratnih dinarjev. Kljub temu, da so tudi že takrat nekateri poslanci zahtevali ugotavljanje osebne odgovornosti, da so tudi takrat imenovali komisijo, ki je bila ustanovljena, da to razišče, se ni nič zgodilo, in upam, da pri tem projektu, pri projektu TEŠ 6, tokrat vendarle ne bo tako.

V obeh primerih so k izvedbi projekta prigovarjali močni politični lobiji, kar je zametilo ekonomska dejstva in odločanje o investiciji. V 60. letih je bil glavni problem, da investitorji niso imeli natančnih ekonomskih analiz in so v primeru tega Energokemičnega kombinata investirali na slepo. Pri TEŠ 6 imamo veliko različnih ekonomskih ocen projekta, nečesa pa ne vemo – koliko je ta projekt podražila korupcija. Temu moramo priti do dna. Samo kratico TEŠ 6 imenujem tragično energetska šušmarjenje na šesto potenco. In bojim se, da bodo zagonu TEŠ 6 sledile redne izgube in pomanjkanje denarja za druge projekte – za Nuklearno elektrarno Krško, za hidroelektrarno. V Zasavju to že krepko občutimo. Životari Termoelektrarna Trbovlje. Zavedam se, da je energetska samozadostnost države nujna v globalnem svetu, vendar mora biti razpršena.

In če je že ves denar za energetiko šel v Velenje, pozivam, da sprejmete vsaj zasavske knape, ki izgublajo službo tudi zato, ker ni denarja za zasavsko energetiko. To milijardo, ki je šla v projekt TEŠ 6, bi krvavo potrebovali drugje, in če sem ob razpravi o bankah opozorila na to, da mora biti bančna luknja dovolj velika šola za to, da se država končno umakne iz lastništva bank, potem je TEŠ 6 dokaz za to, da tudi veliki državni projekti niso rešitev, temveč prej lego korupcije. In če hočemo to zaježiti, moramo poiskati odgovorne, izvesti forenzični pregled in poiskati najbolj ekonomično različico zaključka projekta TEŠ 6. In priznati je treba, da je minister Omerzel prvi, ki se je tega resno lotil, ki nam je razkril podatke in tudi povedal, da smo bili v preteklosti deležni zavajanja. Sama res nisem strokovnjakinja za energetiko, vem pa nekaj – vem, da je v Sloveniji treba reči: dovolj korupcije. In vem, da je treba pred odgovornost pripeljati vse, ki so tako ali drugače krivi za izgubo in krajo davkoplačevalskega denarja. Verjamem, da bo na projektu TEŠ 6 minister Omerzel to storil in ima pri tem vso mojo podporo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima gospod Jakob Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Gospod minister s sodelavci in sodelavko, kolegice in kolegi!

Kolega Bogovič iz naše poslanske skupine je obširno pojasnil dejstva pri pripravi in izgradnji tega tako velikega projekta, kot je TEŠ 6, in naše stališče do tega projekta. Kot je že bilo rečeno, je o tako velikem projektu zagotovo treba večkrat govoriti v Državnem zboru. To je zagotovo v preteklosti manjkalo, in žal o tem projektu v Državnem zboru nismo nikoli govorili na pobudo Vlade Republike Slovenije, nobene do sedaj in tudi ne dosedanje. Prvič smo govorili, vsaj po mojem vedenju, na predlog našega kolega Bogoviča, drugič pa ob poroštvem zakonu, ko zagotovo ni bilo možno storiti ali pa spremeniti ničesar več. Tudi jaz sem bil med tistimi, ki smo odprli poroštvo, ker si ne želim nekega gromozanskega spomenika, ki bi dajal samo negativne rezultate in gromozanske stroške, bog ve v kakšni prihodnosti naprej. Dejstvo je, da so bili vsi postopki okoli te investicije vodeni na relaciji TEŠ, holding in ministrstvo. To ministrstvo, ki je bilo žal tudi – ne vem, ali je to kaj pripomoglo ali ni – vsakokrat ob vsakokratnem mandatu na drugi lokaciji, od leta 2000 naprej, enkrat na MOP, pa na gospodarstvu, na infrastrukturi, pa zopet na gospodarstvu. Torej, menjalo se je, hodilo je sem pa tja. Včasih rečem: bilo je tam, kjer je bil minister najbolj povšeči vsakokratnemu predsedniku vlade in ki mu je predsednik vlade očitno najbolj zaupal. Očitno je v sedanjem mandatu tudi tako.

Kar se tiče odgovornosti ministrov – mislim, da je minister Omerzel nekajkrat v medijih našteval odgovornost ministrov, vseh dosedanjih, danes pa se mi zdi, da sem razbral, če sem prav razbral, da trdi, da ministrstvo oziroma minister nima nobenih pristojnosti, da vse stvari vodijo drugi. Če sem vas razumel prav, potem je tako. Vsega tega ne razumem. Zagotovo sem prepričan, da je odgovornost in na TEŠ in na holdingu in na vsakokratnem ministrstvu, ki vodi ta projekt. Seveda bi bilo zagotovo najbolje, da bi že kmalu od začetka bil v to vključen tudi Državni zbor, vendar, kot sem že uvodoma rekel, niti slučajno ni bil – do tistega trenutka, ko je Državni zbor razpravljal na zahtevo našega kolega, in drugič, ko smo obravnavali poroštvo, je bilo že vse prepozno. Zagotovo nisem edini – vsaj tu smo si verjetno enotni –, ki menim, da je pri projektu od samega začetka verjetno bilo storjenih veliko napak in zavajanj, in posledično je velika možnost za korupcijska tveganja. Zato že vseskozi podpiram temeljit pregled celotnega projekta od začetka do konca s strani vseh merodajnih inštitucij, ki jih imamo v državi. Če je za to treba sprejeti poseben zakon, ga bom z velikim veseljem tudi podprl. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima gospa Marija Plevčak.

MARIJA PLEVČAK (PS DeSUS): Hvala za besedo. Pozdravljeni vsi prisotni!

O TEŠ 6 je bilo izrečenih že zelo veliko besed, tako v prejšnjem času kot tudi sedaj. In neminovno drži ugotovitev, ki jo je podala naša predstavnica, da očitno nismo sposobni strokovno, finančno in niti politično pripeljati takega projekta, kot je TEŠ 6, do kraja. Res je, da je to največji projekt v Sloveniji in da je v tem času prišlo do velikih, še vedno si upam trditi, manipulacij. Ampak ne s strani Alstoma, ki opravlja dela, montaže v TEŠ 6, kajti kolikor imam informacij, je z njihove strani sklenjena zelo trdna pogodba in tudi z velikimi stroški v slučaju prenehanja pogodbe. Tako da so verjetno izključeni zunanji dejavniki pri vseh teh visokih podražitvah. Zanima me pa, ker objekt posega v občini Šoštanj in Velenje, kakšna je navezava, kajti vemo, da se ob velikih investicijah vzporedno gradijo ali dograjujejo določeni infrastrukturni objekti, ki niso direktno vezani na objekt, ki se gradi. Zato sem prepričana, da bi bilo treba dobro prevetriti tudi finance po teh občinah in pa tudi rudnika Velenje, kajti po moji informaciji, sicer ustni, so v rudniku finance zelo slabe. Zato je, jaz mislim, sum, da je prisotna korupcija, zelo velik. In naloga ministra, ki nam je sicer dokaj odkrito in nazorno prikazal dosedanje raziskave, ki jih je ministrstvo opravilo, je velika, in pričakujem, da nam bo na koncu njegovih raziskav, in tudi komisij in nadzornih organov, ki bodo pri tem sodelovali, nalil čistega vina.

To se pravi, da nam bo prikazal resnični znesek, tisti, ki nas danes vse skupaj razburja, ki nas spravlja v dvome, in da bo to čim prej. En rok bo treba verjetno postaviti, da bomo vedeli, kam denar, ki je namenjen za TEŠ 6, poleg TEŠ še odteka, ker se verjetno nekam to nalaga. Seveda pa ne smem pozabiti omeniti niti delegiranja vodstvenih struktur tako v TEŠ kot tudi v Holding Slovenskih elektrarn. Kajti, kot je bilo razvidno, to izhaja iz Slovenske odškodninske družbe, ki potem deluje navzdol v nadzorne svete, in največkrat je tu prisotna tudi politika, ki delegira svoje simpatizerje. Tako da še enkrat: upam, da bo projekt dokončan in nekako postavljam zahtevo, da nas bo minister seznanil z vsemi resničnimi ugotovitvami, kakršnekoli že bodo, tudi če bo milijardo in pol, da si bomo enkrat nalili čistega vina in da bomo rekli: to je pa to. Ne pa da bomo vedno samo ugibali, razpravljali in imeli v Državnem zboru nepotrebno zapravljanje časa, ki bi ga lahko uporabili za kaj bolj pametnega. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Naslednja ima besedo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci!

O TEŠ 6 govorimo v Državnem zboru vsaj v tem mandatu, v katerem smo vsi skupaj tukaj, se pravi dobri dve leti, štirikrat, petkrat, in vedno ene in iste zgodbe. Ampak na začetku bi se najprej raje obregnila ob besede mojega poslanskega kolega gospoda Meha, ki je rekel, da krščanski demokrati lažemo in da je naš poslanec, kolega mag. Matej Tonin, v svojem stališču zavajal slovensko javnost s tem, ko je rekel, da bo od 35 do 50 milijonov evrov pri obstoječih cenah električne energije znašala letna izguba TEŠ. To ni nobena izmišljotina, to je bilo 12. junija 2013 objavljeno v Dnevniku, objavil pa je raziskovalni novinar Primož Cirman. Lahko še enkrat ponovim. 12. junij 2013, uradno objavljeno v Dnevniku. Ravno zato smo krščanski demokrati v lanskem letu nasprotovali in glasovali proti poroštvo države 440 milijonov evrov, zato, ker nismo dobili odgovorov, kam, kako, na kakšen način je do sedaj odtekel denar, in nobenih zagotovil, da se bo temu naredilo konec. Nismo pristajali na to, da so v TEŠ, v tej energetski panogi tako močni ljubiji, ki to državo peljejo v propad.

Investicija v TEŠ 6 je že dolgo jama brez dna, ki požira vedno več davkoplačevalskega denarja. Ja, davkoplačevalskega denarja, ki ga je tudi vedno manj pri teh razmerah v Sloveniji. Če samo naštejemo: 4,2 milijarde za sanacijo bank, 1,4 milijarde za poroštvo TEŠ 6. Poroštva so še odprta za Dars. Sanacija Factor banke in Probanke – dragi moji kolegi, nekdo se norčuje iz državljanov in davkoplačevalcev. 200 tisoč evrov letno je strošek velikih družin, ko ostanejo brez otrok na trgu dela in se odločijo, da bodo te otroke negovali. 200 tisoč evrov je, in ga bomo z novim zakonom o socialnih prejemkih ukiniteli oziroma zmanjšali z 10 let na 6 let. 230 tisoč evrov je letni strošek delovanja bolnišnice oziroma hospica. Upam, da vsi veste, kaj je hospic. Odbor za zdravstvo smo obiskali. Žal ste nekateri manjkali. Tam bi se srečali z realnim življenjem, kaj je to, in za to državo je 230 tisoč evrov prevelik strošek. To agonijo podaljšujemo že vse od leta 2010. 150 tisoč je enkratni strošek, ocenjen za pokop, izkop žrtev v Barbarinem rovu. Tudi to odlašamo.

150 tisoč evrov je za pietetni spomin, ki je za to državo, kot vsi slišimo, izrednega pomena. Tudi to postavljamo nekam. Meni se zdi, da je to sramotno za vse nas, ki tukaj sedimo, sramota. In kje se varčuje? Varčuje se na velikih družinah, na otrocih, varčuje se na umrlih, umirajočih – tudi pogrebne in posmrtnine se je na njih varčevalo. Ja, kaj to pomeni? Točno to, vidim, da se pomenljivo sprašujete, kaj to pomeni. To je sramota za Vlado. To pomeni, da milijon 400 tisoč evrov pomeni, da bi 37 tisoč upokojencem, ki jih imamo in prejemajo nekako dobiček 400 evrov na mesec, s tem denarjem plačevali pokojnine 25 let. To pomeni strošek Termoelektrarne Šoštanj. Zavedamo se, da je to le vrh ledene gore, da je TEŠ 6 del slovenske energetske

politike, ki pa jo tako ali drugače obvladujejo lobiji. Zato pričakujem, da se bo to zgodbo razrešilo, predvsem pa, da se vse stvari ne bojo delale na plečih vseh tistih, ki moramo hočeš nočeš v to prispevati. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Za besedo je prosil tudi minister, gospod Samo Omerzel. Dajem vam besedo. Izvolite.

SAMO OMERZEL: Predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovani!

Kar nekaj je bilo v tej razpravi sedaj govora o tem, kaj smo naredili, in očitkov opozicije, da nismo nič naredili. Moram priznati, da vse to delo, ki je bilo opravljeno na našem resorju, res ni bilo enostavno. Ogromno dela je bilo opravljenega, ampak vedno so na koncu dejstva tista, ki štejejo. Upam si danes trditi, da smo prvič v zgodovini te investicije postavili vprašanja in dali na mizo nekatere podatke in informacije, ki nikoli prej niso bile razkrite. Celotno vertikalno odločanja in ključnih dogodkov v zgodovini smo predstavili. In ne samo to, sistemsko smo se lotili celotnega pogleda investicije in poslovanja TEŠ ter vpliva na holding in tudi na nas kot državo, in tudi predlagali rešitve za naprej. Torej, nismo se ukvarjali samo z raziskovanjem problematike, ampak tudi predstavljali rešitve za naprej. Gospod Vizjak je omenil, da je verjel dokumentom, ki jih je dobil podpisane na mizo. Gospod Vizjak, moram reči, da ne verjamem kar vsakemu dokumentu, ki so mi ga postavili na mizo podpisanega, in NIP 5 ne verjamem. Zakaj sem razočaran nad to vašo izjavo? Gospod Vizjak, v preteklosti ste bili resorni minister za energetiko, bili ste predsednik nadzornega sveta Holdinga Slovenskih elektrarn in študirali ste elektrotehniko. Tudi jaz sem študiral elektrotehniko, in v NIP 5, če bi ga prebrali, manjkajo ključni elementi.

Energent z 2,25 je pod stroškovno ceno premogovnika, nobene analize občutljivosti ni narejene, in če pogledamo samo del prodaje električne energije – v NIP 5 ga ni. Tisto o dinamiki, o čemer sem prej govoril. Gospod Vizjak, za kompetencami, za svojo zgodovino, ki jo imate, bi od vas pričakoval, da bi takrat, ko je bil NIP 5 osnova za poročstvo, kot resorni minister preprečili zavajanje vseh poslancev, ki so takrat dali podporo za to poročstvo. Gospod Vizjak, zame je ta stvar zelo enostavna. Tudi vaš odgovor glede energetskega dela gre v tej smeri. Ali ste takrat zavajali poslance ali pa ste bili nekompetentni za funkcijo, ki ste jo opravljali. In kar se tiče našega dela, zagotavljam, da to, kar trenutno predstavljamo, ni niti blizu tistega, kar bomo še opravili. Veliko je še za opraviti. Tisto, kar je ključno – gospod Praprotnik mi je na razpravi na odboru omenil, da se inštitucije, ki se ukvarjajo z TEŠ, intenzivno ukvarjajo. Govorim o Policiji, KPK. Za Računsko sodišče smo v SDH

že dali podlago, da bo lahko opravilo svoje naloge, in če je potrebna dodatna zakonska podlaga, da bomo lahko v tej državi imeli koordinirano delovanje vseh teh inštitucij, bo ta vlada za to tudi poskrbela.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Besedo želi predlagatelj.
Izvolite, gospod Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Ne vem, kdaj bo teh zavajanj konec, spoštovani minister. Prej ste rekli, da sem bil takrat, ko je bil NIP 5, ko je nastal in ko je bil posredovan temu parlamentu, resorni minister. To ste povedali. Takrat nisem bil resorni minister, spoštovani gospod Omerzel. Takrat sem bil minister za delo, družino in socialne zadeve. V resor delo, družine, socialnih zadev ni sodila energetika, če tega ne veste. Povedali ste, da sem bil, ko je nastal NIP 5, resorni minister, kar ni res! In NIP 5 je bil osnova za izdano poročstvo. NIP 5 je izdelala Termoelektrarna Šoštanj. NIP 5 so požegnali vsi organi te družbe, verjetno tudi Holdinga Slovenske elektrarne. NIP 5 je bil recenziran s strani KPMG. NIP 5 so potrdili kot verodostojnega vsi poslanci, ki so potrdili poročstvo, z vlado na čelu. Vi ste danes eksplicitno rekli, da je bil NIP 5 zavajanje, da so notri številke, da je ne celovito narejeno. To ste rekli. Sedaj vas pa sprašujem, spoštovani minister, če je to res, katere postopke ste sprožili zoper tiste, ki so zavajali vlado, ministre, parlament, skratka vse, ki smo na podlagi teh po vašem mnenju lažnih števil sprejeli odločitve.

Vi ste, spoštovani minister, julija dobili nalogo s strani vaše vlade in s strani Državnega zbora – bom prebral priporočilo: "... nalaga Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, Ministrstvu za finance v sodelovanju z Državnim pravobranilstvom, da v treh mesecih pripravi poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ ter v primeru nepravilnosti predlaga ukrepe za zaščito interesov Republike Slovenije." To, spoštovani minister, so bile vaše naloge, ki ste jih dobili, ki jih niste opravili. Zapisano je še v tem, da Državni zbor predlaga Vladi, da mu do 30. novembra 2013 poroča o izvrševanju sklepov Vlade in teh priporočil. O tem niste poročali nič. Danes tukaj govorite, da smo bili vsi zavedeni, da bi morali s svojim strokovnim znanjem oponirati novelaciji investicijskega programa, ki ga je delalo nekaj doktorjev, magistrorov znanosti specifičnih znanj, ki ga je recenzirala za to pooblaščenca institucija, ki je bil sprejet na vladi in v parlamentu, in da vi v to dvomite, hkrati pa niste sprožili enega postopka, da bi prijeli za kravateljce tiste, ki so zavajali to državo, da je sprejemala odločitve.

Spoštovani gospod minister, opustitev naznanitve kaznivega dejanja je problem. Vi očitno opuščate dolžno ravnanje. Namreč, po Kazenskem zakoniku je vsako dejanje, ki z neko lažno listino, izjavo zavede upravni organ,

koarkoli, da sprejme neke odločitve, ki jih sicer ne bi, kaznivo dejanje. In če veste, da se je to zgodilo, ste dolžni to naznaniti, in vas javno sprašujem, komu ste kdaj to naznanili. Moram spoštovati določene dokumente, dokler so podpisani in verodostojni. Vi nimate dokumenta, spoštovani minister, ki bi dokazoval neverodostojnost Noveliranega investicijskega programa 5. Nimate tega dokumenta. Še več, vi oporekate vrednosti, recimo, cene premoga kot pomembne ceni za ekonomiko te investicije – 2,25 evra za gigadžul. Ta cena energenta je bila predmet pogodbe, ki jo je podpisal direktor Premogovnika Velenje z direktorjem Holdinga Slovenske elektrarne in direktorjem Termoelektrarne Šoštanj. To je pogodbeno cena! Pravite, da se po tej ceni ne bo dalo narediti. Na podlagi česa to pravite? S čim ste ukrepali zoper gospode, ki so podpisali to pogodbo? Gospod Milan Medved, ki je podpisal to pogodbo za to ceno, je še vedno direktor Premogovnika Velenje. To se pravi, da kar vsemu oporekate, kažete s prstom na druge, pri čemer pa niste zoper odgovorne z enim korakom nič ukrepali. Ne izvajate sklepov Vlade, ne izvajate zakona o poroštvu za najetje posojila za izgradnjo bloka 6, niste pripravili dokumentov, ne noveliranega investicijskega programa kakor tudi ne revizije tega projekta, in trdite, da smo vsi v preteklosti bili zavedeni, le vi ne. Od kod je vas navdahnilo to vedenje, če nimate enega dokumenta, na katerega bi se upri? Mislím, spoštovani minister, in težko me boste prepričali, da želite namerno napihniiti investicijo in pri tem še komu omogočiti kaj zasluzka.

PODPREDSIEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Brane Golubović.

BRANE GOLUBOVIĆ (PS PS): Hvala lepa. Kolegice in kolegi, minister z ekipo, lep pozdrav!

Na odboru za infrastrukturo smo govorili o resnici o TEŠ. Jaz se samo bojím, da ne bi ta naša današnja razprava, ki jo jemljem resno in od nje pričakujem, da bomo dobili tudi neke smeri, rešitve za slovensko elektrogospodarstvo, zašla v smer medsebojnega obtoževanja, kdo je kriv in kdo ni kriv. To ni konstruktívno, in s preteklostjo naj se ukvarjajo tisti, ki so za to odgovorni. Če mora Državni zbor sprejeti kakšen zakon, da bo določenim organom omogočil lažji pregled tako celovitega primera, kot je TEŠ, naj to tudi stori. Če govorimo o resnici o TEŠ, je ta resnica to, da je to, tako kot se je TEŠ vodil, nek vzorec vodenja slovenskih državnih investicij. Tukaj ste že omenjali avtoceste, kjer imamo določeno bančno luknjo, konec koncev tudi drugi tir Divača–Koper – cene se gibljejo od 700 milijonov in pride čez milijardo, in se sedaj reče, da se da to spet za 900 in 700 milijonov. Nekako imam občutek, da gre ta vzorec, kako se je v Sloveniji do sedaj določilo velike investicijske projekte, tako, da se je neka ozka skupina ljudi

odločila, lahko tudi dobronamerno, da se ta projekt mora izvesti, brez strokovnih podlag.

Odločila se je, in potem je začela naslednje korake. Pri TEŠ je bil eden izmed korakov tudi ta, da se je skrilo ta interes pod lokalnim in nacionalnim interesom, mediji so dajali pa podporo temu projektu. In če govorimo o odgovornosti, je več ravni odgovornosti – s tem se strinjam, in soodgovorna je tudi politika od leta 2004, 2005 pa do konca decembra 2012, ko je bil v Državnem zboru sprejet zakon o poroštvu. Ali je bilo prav, da je bil zakon o poroštvu sprejet ali ne – na tej točki se ne bom spuščal, ampak odgovornost politike je v vseh teh obdobjih dokaj enaka. Ko sem brskal po projektu TEŠ, tisto, kar je dosegljivo, in tisto, kar je ministrstvo poslalo – imam nekako občutek, da se pri tem projektu ni s skrbnostjo dobrega gospodarja preverila potreba po takšni investiciji, po TEŠ 6, 600-megavatnem bloku, in da bi se na podlagi te potrebe dale različne možnosti in izbrala najboljša možnost. In da bi se na podlagi izbrane najboljše možnosti začele idejne zasnove, predinvesticijski projekti itd., da bi se lahko lastnik, investitor zelo suvereno odločil na koncu. To so zelo na kratko neki koraki v nekem normalnem poslovnem svetu, ko investiraš s svojim denarjem. Ko poslušam najbolj odgovorne na TEŠ 6, in ti za sedaj še ne prihajajo iz politike, ko govorijo o 692 milijonih evrov, zakaj je bila ta investicija na začetku 692 milijonov, imam občutek, da je šlo samo za tehnološko opremo, ne pa za celoten investicijski program.

To je nekako tako, kot če bi prijavil investicijo svoje hiše, ki bi jo zgradil, ampak bi v investiciji upošteval samo izgradnjo zidov, strehe in priklopa na infrastrukturo pa ne. Tako dobiš občutek, da se je na začetku odločilo. In s tega vidika, če so bili resnično podpisani doktorji, stroka, je težko, da nek minister, pa tudi če je bil zraven še predsednik nadzornega sveta HSE, in vodstvo HSE temu ne bi verjelo. Kam bi prišli, če ne bi verjeli tistim, ki so najbolj odgovorni, da pripravijo odgovorno projekte? In pri TEŠ 6, to je moje osebno mnenje, se je skupina ljudi dobila na eni malici in odločila, da bodo zlobirali ta projekt do te faze, v kateri je. In vnaprej je bilo že dogovorjeno, kdo bo izvajalec oziroma kdo bo dostavil opremo. Že razpis, ki je bil oziroma mu niti ne moremo reči razpis, ker ni šel po Zakonu o javnih naročilih, ampak nek poziv oziroma obvestilo potencialnim ponudnikom – bil je objavljen, če imam pravi podatek, ki sem ga našel v Uradnem listu EU, septembra 2006 –, je z nekimi tehnološkimi zahtevami zožil izbor na samo dva možna ponudnika te tehnološke opreme.

Nato se je eden izločil zaradi takšnih in drugačnih razlogov, in ostal je eden. Zakaj me napeljuje na to, da se je določena skupina ljudi dogovorila, kako bo ta posel potekal? Zaradi tega, ker če danes pogledate v enem izmed dnevnih časopisov povezave, in če vzamete, kdo je vodstvu TEŠ svetoval pri tej investiciji,

kdo je pripravil projektno dokumentacijo za javni razpis, kdo je bil član tehnične komisije, ugotovite – seveda je po vsej verjetnosti to neko naključje –, da je to podjetje, ki je vse to opravljalo za TEŠ 6, slučajno posredno povezano z Alstomom. Alstom je pa dobil posel. In če mi bo tu kdo rekel, da to ni barabija, da se vnaprej ni kaj dogovorilo in da naši organi vse do danes niso nič konkretnega, vsaj javnosti znanega, naredili, razen nekih hišnih preiskav, potem bom zelo razočaran. Ker projekt TEŠ 6 se ni vodil transparentno. Dejansko se je vodil premalo premišljeno, nestrokovno, koruptivno, in pod krinko nacionalnega in lokalnega interesa je danes spravljal v zelo težak položaj enega izmed stebrov slovenske energetike, HSE.

Naj omenim še eno stvar, ki se jo da zaslediti iz medijev – to, da je bilo vodstvo TEŠ opozorjeno, da je pogodba v korist Alstoma. Opozorjeno je bilo s strani tuje ugledne odvetniške družbe, ampak je to enostavno preslišalo. Zakaj le? O TEŠ in tej zgodovini, kdo je vse bil zraven, kako so se vodili projekti, bi lahko na dolgo in široko razpravljali. Še en čisto tak banalen primer, in poudarjam, da me ne bo kdo narobe razumel, da so vsi od leta 2005 naprej, tri vlade so bile, soodgovorni. Kakšna je ta odgovornost, bo pokazal čas. Ampak ena izmed teh vlad je leta 2010 sprejela sklep, da naj se najame neko tujo hišo, ki bo proučila smiselnost TEŠ 6 – leta 2010. To se dela v letih 2005, 2006, ko začneš projekt, da ugotavljaš, ali je nek projekt smiseln ali ni, ne enkrat vmes. In zato je soodgovornost. Prva vlada je na začetku dala energetska dovoljenja za 500-megavatni blok in potem v roku slabega leta za 600-megavatni, ko je bil projekt že potrjen, ko je bil investicijski program že narejen. Hočem povedati, kako se je to delalo in da je odgovornost na vseh, predvsem pa na tistih, ki so vodili TEŠ, ki so bili zraven na teh malicah in ki so vodili tudi HSE.

Ampak kako sedaj naprej? Predvsem je to tisto vprašanje, na katerega se moramo osredotočiti. Na odboru za infrastrukturo smo od predstavnika KPK lahko slišali, da so prepričani, da posamezni organi, ki preiskujejo TEŠ 6, zaradi omejitve pooblastil, ki jih imajo, resursov, ne bodo mogli celovito preiskati tega projekta. Ko govorimo o celovitosti tega projekta – zame je pomembno, da se poišče tiste, proti katerim se lahko vložijo obtožnice, da se jih kazensko preganja, ampak poleg tega je pa zame pomembno tudi to, da se preveri, ali so vsi akterji pri tem projektu ravnali kot skrbni gospodarji, skrbni gospodarji javnih financ konec koncev. Moj predlog, zelo konkreten, gre v smeri, da vi, minister, ki ste na nek način sedaj zelo temeljito predstavili vse težave tega projekta in rešitve za naprej, skupaj z ministrom za finance, MNZ, pravosodjem proučite, kako bi se lahko vzpostavil model, kjer bi pod eno streho spravili pooblastila Računskega sodišča, KPK, Policije, NPU, tožilstva, davčne, in bi se naredila

specializirana ekipa, ki bi 24 ur na dan preverjala samo projekt TEŠ 6.

Ta model bi se lahko prenašal tudi na bančno luknjo in tudi na kakšne druge večje projekte v Republiki Sloveniji. Če mislimo resno raziskati preteklost, potem omogočimo tem organom, da to resnično izvedejo. Če je za to potreben zakon, naj se tudi naredi zakon. Glede tega, kako rešiti HSE, ki se je znašel v nezavidljivem položaju po tistem, kar smo slišali od generalnega direktorja na odboru za infrastrukturo – samo letos bodo imeli 200 milijonov likvidnostnih težav, je povedal direktor. V naslednjih treh letih bodo imeli težave. Moje mnenje in moje stališče je to, da je kot prvo treba iz vodstvenih položajev umakniti vse ljudi zato, ker so tudi oni – ne govorim, v kakšni meri – soodgovorni za to stanje, s katerim se soočamo danes. To, kar je bilo danes v tej dvorani rečeno, da je nek direktor Premogovnika Velenje od vsega začetka še danes na položaju in sodeluje pri tem projektu, mi se pa pregovarjamo, ali bo 2,25 evra na gigadžul prava cena ali jo bo treba dvigniti.

Pogovarjamo in pogajamo se z istim človekom, ki je 7, 8 let trdil, da se to da. To je samo en majhen kamenček v tem mozaiku. Na žalost so imeli svojo priložnost. Niso je izpeljali in zato je treba dati priložnost novim ljudem. Ker v nasprotnem primeru bo tisto, kot je na začetku izgledal TEŠ 6, če bi se ga peljalo tako, kot je treba, da bi se, če se je že odločilo za Alstom, odločilo za dve tipski opremljeni, ki ju je Alstom takrat ponujal, 345-megavatno, in bi obnovili 5. blok, ali pa 800-megavatno, ki bi bila sicer preveč, ampak to sta bili dve tipski opremljeni. Ne, takratno vodstvo TEŠ se je na tisti malici odločilo za 600-megavatno, in to je tako, kot da bi avto po naročilu naročil. Že zato je bilo vse skupaj bistveno dražje. Ampak v Sloveniji je dobro, da je projekt čim dražji zato, ker se potem lažje kaj skrije, in tudi patrije, ko smo jih naročali, smo jih naročili brez oborožitve, smo na koncu ugotovili. To so stvari, ki se jih ne dela, če delaš neke stvari za svoj lasten denar. Sedaj bom počasi zaključil. En ukrep je umik vseh vodstvenih oseb, drugi je zaključiti investicijo TEŠ v čim krajšem roku, preveriti ekonomiko delovanja. Po vsej verjetnosti nimamo vseh podatkov in tudi nismo mi pristojni, da bomo ekonomiko delovanja preučevali. In pa za reševanje likvidnostnih težav HSE: racionalizacija poslovanja, dezinvestiranje.

Tudi Premogovnik Velenje se ukvarja s turizmom, kar je bilo dobro takrat, ker enkrat, ko se bo zaprl, se more z nečim ukvarjati, ampak danes to ni več dobra naložba. Dravske elektrarne imajo depozit, v katerega se osebno ne bi spuščal, vendar tudi. In pa zadnja možnost, kar ni moja ideja in je bilo rečeno na odboru za infrastrukturo s strani generalnega direktorja HSE – odprodaja hidroelektrarn na spodnji Savi drugemu stebri. Drugi steber je zdrav, brez kreditov in lahko dokonča to investicijo, ki je izredno pomembna za razvoj

slovenske energetike in predvsem za gospodarstvo. Kot je bilo na odboru rečeno, hidroelektrarne lahko sami, torej Slovenija, v veliki večini dokončamo. Torej, minister, pričakujem, da boste danes poslušali predvsem konkretne in dobronamerne predloge in se posvetili njim. Neproduktivno debato o preteklosti pa prepustite tistim, ki so v preteklosti sodelovali, ne sebi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Kot predlagatelj imate besedo, mag. Andrej Vizjak. Pripravijo naj se mag. Andrej Šircelj, gospod Samo Bevk in dr. Jožef Kunič.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Hvala lepa.

Z večino tega, kar je gospod Golubovič povedal, se strinjam. Mislim, da je zelo neproduktivno, kar delamo dneve in tedne – govorimo o zgodovini tega projekta in kažemo s prstom gor, dol, mi politiki, in je to zelo brezzplodno, ker imamo verjetno v tej državi organe pregona, imamo institucije, ki naj prepoznajo in kaznujejo tiste, ki so odgovorni za slabe odločitve, za negospodarnost in tako naprej. Gospod Golubovič, o tem smo se že enkrat strinjali v parlamentu, to je bilo 17. 7. 2013, več kot pol leta nazaj. In smo zato tudi sprejeli, v skladu z vašim predlogom, priporočilo Vladi oziroma konkretno Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, naj skupaj s pravobranilstvom preveri zakonitost ravnanja organov HSE in TEŠ, in če bo ugotovilo kakšno nepravilnost, to pošlje organom pregona. O tem smo se strinjali. V tem kontekstu je bil sprejet tudi sklep Vlade dva dneva pred tem.

Spoštovani gospod Golubovič, od takrat do danes se ni zgodilo nič. Parlament je sprejel tudi sklep, da se o tem sestavi poročilo in se ga pošlje parlamentu. Tega poročila nismo dobili. Dobili smo pa včeraj neko poročilo Državnega pravobranilstva, ki govori o neki povsem drugi temi, ki govori o možnosti razveljavitve ali ničnosti pogodbe med Alstomom in TEŠ. In v tem govoru, prvič, če ste prebrali to poročilo, da pravobranilstvo sploh ni pristojno za presojanje zakonitosti ravnanj organov gospodarskih družb. To je napisalo notri. Če ne verjamete, vam to preberem. Zato se mi zdi, če vi to danes ugotavljate in skupaj to ugotavljamo, zelo žalostno, da ministrstvo v pol leta ni nič na tem naredilo. Nič ni naredilo ministrstvo na tem. V celoti podpišem te vaše predloge, vendar se bojim, da bomo čez pol leta spet tu sedeli in ugotovili, da spet ni nič narejenega, in tako se bo to ponavljalo. In vi boste morali zaradi slepe vere v to koalicijo vse to trpeti in lepo tu nastopati, ampak zgodilo se ne bo nič. In to ni prav.

Zato menim, da je ta investicija problem tudi zaradi tega, ker se draži, pa ne vemo niti tega, za koliko. Prej sem vprašal ministra, koliko bo ta investicija stala na koncu. V parlamentu smo sprejeli zakon, s katerim smo potrdili

poročilo za najetje posojila v višini 440 milijonov. Gospod Blaž Košorok, ki je direktor Holdinga Slovenske elektrarne, je povedal, da je tveganje za unovčitev poročila veliko – citiram ga –, kar pomeni, da se s temi zadevami ne igrati. In mi danes ne vemo, koliko bo ta investicija stala. V Poslanski skupini SDS in predlagatelji vztrajamo, da ta investicija ne sme preseči vrednosti iz NIP 5, torej 1,3 milijarde evrov. Minister pravi, da je ta vrednost nerealna, da se je že od vsega začetka vedelo, da bo večja, pri čemer nima enega verodostojnega sprejetega dokumenta, ki bi to dokazoval. In ga sprašujem, koliko bo ta investicija na koncu. In veste, kdaj bomo to izvedeli? Ko bo investicija narejena, ko bodo vsi računi plačani, takrat bo nekdo zmagoslavno prišel in bo rekel: toliko je stala.

Če se je kdo izmed nas kdaj doma šel kakšne investicije, je poskušal optimirati investicijo v času te investicije ali pa na začetku, ne pa na koncu, ko so že vsi računi izstavljeni. In to želimo dopovedati gospodu ministru – da bomo na koncu tudi mi postavljeni pred izvršena dejstva in bomo seznanjeni s tem, koliko investicije je, in to ni noben investicijski program, ampak je to popis zaključenih del, in tega enostavno ne smemo dopustiti, še manj pa smemo dopustiti, da se krši poročilni zakon. In namen te seje je samo dvoje – sicer je bilo že vse zajeto v sklepih Vlade in priporočilih –, in sicer da se investicija pelje v okviru, kot je bilo v tem parlamentu kakšno leto dni nazaj sprejeto, in da se odgovorne, ki so zavajali ministre, poslance, vlado, Državni zbor, pripelje pred organe pregona. Spoštovani, ne enega ne drugega nismo naredili, pa je pol leta, odkar smo zavezali to vlado, da to naredi. Zato danes o tem razpravljamo, ker želimo, da se vsaj danes kaj premakne in da se začne na tem kaj delati.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj ima besedo.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovani minister!

Dejstvo je, da je bil ta projekt zasnovan že veliko pred tem, ko ste nastopili to funkcijo. Sprejeli ste nek projekt v neki fazi, in takrat je bil investicijski program tisti, ki naj bi se izvedel. O tem investicijskem programu je bilo govora v tem državnem zboru, v tem parlamentu tudi junija 2012, in takrat je odbor za finance, ki je razpravljal o TEŠ več kot 20 ur na zaporedni seji, dal tudi navodila vladi in sklepe vladi, kako se ta projekt mora končati. Na podlagi NIP 5 je bil sprejet zakon o poročilu, in na podlagi zakona o poročilu so bile sprejete pogodbe z Evropsko investicijsko banko, kar pomeni, da gre za mednarodni projekt. Navsezadnje imamo tukaj tudi evropsko banko za razvoj, ki ravno tako financira ta projekt. Skratka, vprašanje je: glede na to, da ste prišli z nekimi, lahko rečem

temu, internimi dokumenti, ki jih noben organ ni potrdil, niti nadzorni sveti, z novo številko, to je milijarda 430 tisoč, kako bo to vplivalo na mednarodne obveznosti in kako bo to vplivalo na tiste, ki so nam dali te kredite?

Namreč, kot je bilo že rečeno, tukaj se lahko kršijo mednarodne pogodbe in mednarodne zaveze, ki jih je podpisala Republika Slovenija, in to je vaša naloga oziroma je naloga te vlade, da te zadeve uredi. Namreč, če bo prišlo do unovčenja poročila, potem bodo slovenski davkoplačevalci enostavno plačali še 440 milijonov za ta projekt, in glede na to, da nimate potrjenega programa za NIP 6, verjetno ne tudi zaradi tega, ker se ne morete dogovoriti, kakšna bo cena premoga, od cene premoga pa dejansko zavisi celoten projekt, je to prvo vprašanje. Mislim, da je že samo spreminjanje cene tega projekta za mednarodno javnost neverodostojno in povzroča škodo. Tukaj je vprašanje, kaj se bo zgodilo. Poleg tega, da niste naredili NIP 6, niste naredili niti mednarodne revizije in niste dali poročila o tem, ali so organi posloводства, nadzora ravnali zakonito. V povezavi s tem me zanima to, da ste vseeno tukaj prikazali neke številke, in iz teh številkih izhaja, kot ste sami rekli, da se bo povečal ta projekt za 126 milijonov, od tega približno 67 milijonov za opremo. Minister, zakaj se bo povečala cena tega projekta za opremo? Zakaj se na koncu projekta poveča cena in zakaj ste se dali prepričati, da to mora tako biti? Navsezadnje bi moralo biti to vse že v vseh programih.

Če smo bili poslanci zavedeni, če smo dobili napačne podatke od poslovodstev, in vi pravite, da smo bili zavedeni, da nikoli nismo dobili pravih podatkov, kaj ste naredili s svojimi pristojnostmi, da ste te ljudi, ki so znani iz magnetogramov, kaj so govorili, naznanili organom pregona oziroma tistim, ki ste jih tukaj že našteali. Tukaj je naslednje vprašanje: ali držijo vaši podatki o tem, da bo ta projekt, in pod katerimi predpostavkami, samo v prvih treh letih, kot pravite, imel izgubo? Potem pa naj bi prišlo do dobička. Tukaj sem danes poslušal ministra Viranta, da če ta projekt ne bo dobičkonosen, potem ga ne bomo podprli oziroma ga je treba zapreti. Kaj boste naredili, če ta projekt ne bo dobičkonosen? In kaj boste naredili s HSE, ki je na robu likvidnostnega šoka? Generalni direktor, predsednik uprave, kakorkoli že, gospod Košorok, opozarja na nelikvidnost. Kaj boste naredili v primeru stečaja HSE, v primeru stečaja TEŠ, in to zaradi tega, ker na drugi strani dražite ta projekt za 116 milijonov? V zvezi s tem bi si želel odgovore, celovite seveda, in tudi vse dokumente, ki jih morate dostaviti Vladi.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Samo Bevk. Za njim dr. Jožef Kunič, in za njim naj se pripravi gospod Franc Pukšič ter potem gospod Danijel Krivec.

SAMO BEVK (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani zbor!

Investicija se je od vsega začetka načrtovala nerealno. Mislim, da takrat, ko je bila prvič zapisana v nacionalnem energetskega programu, niti ni bilo nobene številke, potem pa, če se ne motim, se je prva številka pojavila v Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023, ki je bila sprejeta na seji vlade 12. oktobra 2006, in v tem dokumentu, v tej resoluciji je tudi zapisana cena za blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, 602 milijona evrov, in financiranje izključno iz privatnih virov. Minister Samo Omerzel je na Odboru za infrastrukturo in prostor mislim, da prvič doslej celovito predstavil problematiko te investicije in postregel z realnimi številkami. Vse tisto, kar se je dogajalo v preteklosti, predvsem pa prva številka, 602 milijona, je bila izrazito nerealno postavljena. Tudi sicer je v tem dokumentu 35 večjih projektov v vrednosti 24 milijard evrov. Med njimi so tudi energetske projekti, kot rečeno TEŠ 6 v višini 602 milijona, ampak med energetskimi projekti je v tej brošuri, ki jo je potrdila vlada oktobra 2006, tudi drugi blok jedrske elektrarne. In tudi drugi blok jedrske elektrarne je v tem dokumentu ocenjen zgolj na dve milijardi evrov.

Upam, da takrat, ko bo aktualen projekt jedrske elektrarne v Krškem, ne bomo spet operirali s tem dokumentom, kajti ko sem malo pogledal, koliko stanejo jedrske elektrarne danes – recimo, Rusija naj bi gradila na Madžarskem dva jedrska reaktorja v njihovi edini elektrarni Paks in naj bi za dva jedrska reaktorja bila investicija 10 milijard evrov. To je bistveno več, kot smo mi načrtovali v tem vladnem dokumentu iz leta 2006. Leta 2010 je Obama oznanil garancijo za gradnjo jedrske elektrarne v ZDA v višini 8 milijard evrov. Tako da mislim, da so bili vsi ti projekti iz leta 2006 v tej brošuri, ki jo je sprejela vlada, ocenjeni čez palec. In zato je nekorektno, da se v javnosti pojavljajo podatki, da se je investicija povišala s 600 milijonov evrov na milijardo, na milijardo 100, 200, 300, 400, kajti to ni res. Kaj pa je bil glavni razlog za to, da se je vlada takrat odločila za to investicijo? Kajti mislim, da jo potrebujemo. Tako je bilo zapisano: "Interes vsake države je, da izrabi najprej ugodne domače vire in s tem omeji odvisnost od uvoza. Zmanjšanje odvisnosti od uvoza narekuje potrebo po gradnji večje premogovne enote na domači lignit. Alternativna rešitev je postavitve velike plinskoparne elektrarne na zemeljski plin, ki pa je zaradi odvisnosti od uvoza in naraščanja cen plina manj primerna." To je bila utemeljitev za gradnjo 6. bloka pred 7 leti. Tudi sicer mislim, da ima Slovenija idealno razmerje pri proizvodnji električne energije. Eno tretjino jo proizvede iz hidroelektrarn, eno tretjino iz jedrske elektrarne in eno tretjino iz termoelektrarn. Se pravi, da se tej vrsti proizvodnje naša država ne more odpovedati.

Sedaj, ko se je govorilo o šaleškem lobiju, je treba tudi povedati, kaj je Šaleška

dolina žrtvovala za to, da je tam od konca 19. stoletja rudnik lignita, da je od konca 2. svetovne vojne tam delovala in deluje Termoelektrarna Šoštanj. Kakšne so posledice? Izginivale so vasi, podiralo se je zemljišče, nastajala so jezera, ni več Škal, ni več Družmirja, 2 tisoč ljudi so preselili, nastala so nova jezera, Škalsko, Družmirsko, Velenjsko in tako dalje. Se pravi, da je velik prispevek tega območja, teh ljudi v smislu degradiranja okolja, ekoloških problemov. Če bi danes hoteli neko termoelektrarno na neki drugi lokaciji postaviti v prostor, ne vem, kje bi ljudje dovolili tako investicijo, saj bi takoj nastale civilne iniciative, ki bi preprečile vsako misel na gradnjo neke termoelektrarne kjerkoli drugje v Sloveniji. Tako da moramo biti do ljudi v tej dolini korektni. In mislim, da je prav, da se ta investicija nadaljuje. Kaj bi se zgodilo, če bi ustavili to investicijo? To je bilo zelo temeljito predstavljeno tudi na odboru v torek v tem tednu.

Potopljeni stroški bloka 6 – tako se imenuje, taka je terminologija – bi bili milijardo 50 milijonov evrov, obnova blokov 4 in 5 bi stala 500 milijonov evrov, višji stroški surovin in emisij so ocenjeni na / nerazumljivo/, zapiranje Premogovnika Velenje na 250 milijonov evrov, neobratovanje Premogovnika Velenje v času obnove blokov 4 in 5 50 milijonov evrov in neobratovanje Termoelektrarne Šoštanj v času obnove 80 milijonov evrov. Tako da bi bili ti stroški izjemno visoki. Mislim, da bi morali tem stroškom prišteti še stroške za prestrukturiranje gospodarstva v savinjsko-šaleški regiji. Namreč, tisoč 300 delovnih mest v rudniku bi bilo odveč oziroma bi ostali rudarji brez dela in zaposlitve. Tisoč 300 ljudi v povezanih podjetjih bi ostalo brez zaposlitve. To je okoli 2 tisoč 600 ljudi, in tudi stroški za brezposelnost so zelo veliki. Ne predstavljam si, da bi to investicijo danes lahko konservirali, kajti stroški ustavitve bloka 6 se približujejo investiciji v sam blok 6, s tem, da ob zaustavitvi proizvodnje ne bi bilo nobenega prihodka več. Se pa strinjam s tem, kar smo ugotovili tudi na odboru, da je treba vse nepravilnosti v zvezi s to investicijo tudi dokončno razrešiti in, kot je bilo rečeno, tudi ustrezno prilagoditi zakonodajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Namesto dr. Jožefa Kuniča bo sedaj razpravljala gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala lepa, predsedujoča.

Začela bi z enim odstavkom, ki ga je danes izrekel predlagatelj te seje, ki je celo sam kot predlagatelj ugotovil, da bi bilo obmetavanje s tem, kaj je kdo naredil v preteklosti in česa je kdo kriv, neproduktivno, in da nas takšno kazanje s prstom eden na drugega ne bo pripeljalo prav nikamor naprej. S tem se absolutno strinjam. Poudarila bi pa rada, da na Pozitivno Slovenijo v tej zvezi nihče ne more

kazati s prstom, ker nas v tej zgodbi ni bilo zraven. Bom rekla, da nas na žalost ni bilo zraven. Na žalost zato, ker bi morda bilo kaj drugače, če bi bili. Nikoli ne veš, kaj bi lahko v preteklosti spremenilo pot tega projekta. Na žalost pa pravim zlasti zato, ker je ne glede na to, da nas ni bilo zraven, očitno na tej vladi, prav na tej, ki jo vodimo mi, odgovornost, da zagriže tudi v to kisko jabolko. Očitno bomo čisto vse najhujše probleme, kar so se v 20 letih nakopali v tej državi, reševali v času te vlade, ki jo vodi prav moja stranka. In ne bom ponavljala, kdo so odgovorni, ker je odgovornih več.

Projekt se je začel v času vlade Janeza Janše. To ni sporno. Se pravi SDS. Energetsko dovoljenje je dobil od ministra Andreja Vizjaka – SDS. Dejanske finančne posledice pogodbe je parafiral gospod Franc Zagožen – SDS. Nato pa sta v času Pahorjeve vlade minister Križanič, SD, in minister Lahovnik, stranka po potrebi, zamudila možne priložnosti, da bi projekt redefinirala ali zapeljala v drugo smer. In danes smo tam, kjer smo, s tem, da danes ta problem moramo rešiti. In glede na dolge in obsežne razprave tudi na odboru, kjer sedaj vsi ugotavljate isto – da so stroški zaprtja projekta v tem trenutku nesprejemljivi in večji od tega, da se projekt dokonča. Mislim, da o tem, da se projekt sedaj mora dokončati, tudi ni več nobenega dvoma. Zato se ne bom ukvarjala s tem in niti s področji, ki se me ne tičejo in se nanje ne spoznam, ampak se bom posvetila vprašanju odgovornosti. To, o čemer se danes tukaj moramo pogovarjati in o čemer se ta vlada mora pogovarjati, je tudi vprašanje odgovornosti. Ne samo politične odgovornosti – mnogi politični odločevalci niti niso na funkciji več, kar pa ne pomeni, da neke politične odgovornosti ne morejo nositi. Na primer v tem smislu, da se bo na ta njihova dejanja spomnilo takrat, ko bodo želeli zopet kandidirati za politične funkcije.

Takrat se spomnimo mi, vi in državljani tudi na to, kdo vse bi lahko pot te katastrofe preusmeril, pa je ni. Nekateri sedijo tudi med nami. Nočem govoriti o politični odgovornosti, ampak o drugih možnih oblikah odgovornosti, kot so kazenska, nedvomno, odškodninska in konec koncev tudi davčna, čeprav se ta pojem redko uporablja. Imamo raznorazne mehanizme, da še ta trenutek kaj v tem smislu naredimo. Ne Vlada konkretno, ampak mi kot družba. Kazenska odgovornost je nekaj, kar definitivno lahko sledi tiste, ki so morda zlorabljali svoja pooblastila ali storili kakšno drugo kaznivo dejanje v tej zvezi. Odškodninska odgovornost je nekaj, kar lahko da konkretne rezultate v smislu vračanja škode, ki je nastala. Škoda, ki je nastala, je treba jasno ugotoviti in jo iztožiti. To nam odškodninska odgovornost omogoča. Ne nazadnje imamo tudi spremenjen Zakon o davčnem postopku, kjer lahko s pomočjo nekaterih elementov, recimo davčnega razkoraka, ugotovimo, kdo se je okoristil v tej zadevi. Ljudje v Šaleški dolini pravijo, da je mogoče fizično videti nekatere osebe, ki so v

zadnjih letih, zanimivo, iz ne povsem jasnih razlogov znatno izboljšale svoj premoženjski status.

Se pravi, da imamo možnost odvzema premoženja v skladu s Kazenskim zakonikom, če je šlo za kazniva dejanja, imamo možnost odvzema protizakonitega premoženja, ki je nastalo na podlagi teh kaznivih dejanj, in imamo možnost davčnega razkoraka, obdavčenja s 70-odstotno stopnjo tistih, ki so kaj pridobili, pa niso tega premoženja prijavili. Da vsi ti elementi obstajajo, je jasno, kar pa ni povsem jasno, pa je, kako priti do tega, in to je bistvo moje razprave. Kolikor sem seznanjena, je en kup revizij glede TEŠ že bilo narejenih. Revizije so po potrebi bolj ali manj naklonjenih družb, ki so to izvajale, v preteklosti v TEŠ že bile narejene. Kar moramo narediti, je res neodvisna, po možnosti forenzična, revizija, če se ta pojem lahko uporablja, ki bo od zunaj s povečevalnim steklom pogledala v vse to, kar se je dogajalo. Revizija je lahko po eni strani nekaj, kar bo naredilo Računsko sodišče, po drugi strani pa govorimo o tej – prav sedaj se uporablja izraz – forenzični reviziji, ki bi jo lahko naredili s pomočjo tuje kaziskovalne ali pa revizijske inštitucije. To bo seveda nekaj stalo, in tega se moramo vsi zavedati, ampak ko bo to narejeno, bomo pa imeli, upam, končno ne samo konkretne podatke o tem, ali TEŠ zapreti ali ne, in o tem, kaj se bo dogajalo, ampak tudi konkretne podatke o tem, koga je treba preganjati iz katerega naslova kazensko, odškodninsko in tako naprej, kar sem prej povedala, in kdo morda nosi politično odgovornost. Ker se mi zdi, da se je to do sedaj dogajalo.

Tisti, ki so bili v to vpleteni, niso želeli organom pregona in ostalim posredovati vseh potrebnih informacij, da bi se postopki lahko sprožili. In očitno je tudi sprožanje postopkov za nazaj in razčiščevanje za nazaj nekaj, kar se bo zgodilo pod to vlado. Tudi tajkuni, po domače rečeno, iz zadeve TEŠ bodo morali slej ko prej priti pred sodišče. In tudi oni bodo morali vrniti premoženje, če so ga nezakonito pridobili. Nadejam se in upam, da jih bomo kmalu videli, kako vstopajo v sodno palačo, tako kot sedaj vidimo druge. Sem za to, da se pogovarjamo o tem, kaj je mogoče narediti, in to, kar je ta koalicija naredila, je že pomemben korak v to smer. In sicer je v Zakonu o Slovenskem državnem holdingu, ki je sedaj že v drugem branju, v 68. členu omogočila spremembo Zakona o računskem sodišču, 20. členu, ki bo Računskemu sodišču sedaj to revizijo omogočal. To je že en korak v pravo smer. Več kot to, kar zadeva zakonodajo, ta koalicija ta trenutek ne more narediti, in pozivi ministru Omerzelu, naj poskrbi, da bo ta investicija cenejša, se mi zdijo smešni. Kaj naj sedaj on naredi – tam odvijte tri plošče dol in jih nazaj pošlje, da bo vse skupaj manj stalo?

Skratka, karkoli smo v tem parlamentu sprejeli – če so stroški večji, če so pogodb

podpisane, tega ne more sedaj rešiti Omerzel, pa ne z mano debatirati, ko razpravljam, prosim, gospod Vizjak. Skratka, Računskemu sodišču bomo omogočili to revizijo, kar bi res bilo lahko narejeno že davno v preteklosti. Bodisi z obvezno razlago zakona bodisi s predlogom Računskega sodišča bi se tega lahko lotili že prej, že pred 5 leti, kasneje ali kadarkoli vmes. In ko smo že pri tem – nadzorne inštitucije so vse po vrsti tukaj odpovedale. Nekaj iz razlogov, ki sem jih naštel, ker niso imeli podatkov, ker so revizije naročali tisti, ki niso želeli, da se resnica razkrije, nekaj pa zato, ker so enostavno zatajili. Tudi KPK nosi tukaj svojo vlogo. Bistveno lažje je, se strinjam, pregledovati premoženje ene osebe in izdati mnenje, kot pa se dobro lotiti in zakopati v ta problem TEŠ, v to kompleksno zadevo TEŠ. So pa škodljive posledice iz tega naslova – verjetno se vsi zavedamo – ogromne. Tako kot je KPK šla pogledati konkretne primere v zdravstvu sistemsko – to je njihova naloga –, in ugotovila, kje je prihajalo do korupcije v zdravstvu, in ugotovila, da je kritično zlasti področje javnih naročil, tako bi moral nekdo tudi tukaj ugotoviti, kje je tisti način, kjer ta denar v potokih odteka iz tega projekta zato, da smo danes na 100 % več, kot smo mislili, da bomo.

Zaključila bi z upanjem, da bo Vlada naredila vse, kar je v njeni moči, da ta projekt ne bo pokopal drugih pomembnih infrastrukturnih projektov in projektov na področju energetike v Sloveniji. To je tudi zelo pomembno poslanstvo Pozitivne Slovenije in del našega programa, da se te stvari izvedejo. In drugič, da bo Vlada skupaj z vašo pomočjo, da ne boste ostali samo pri besedah, naredila vse, kar je v njeni moči, da ta zadeva ne bo rezultirala v preveliki socialni bombi v Šaleški dolini. Ker če pa kdo ni kriv in če si kdo ne zasluži, da bo plačal škodo za vse, kar se je dogajalo, in za vse pretekle napake, so pa to rudarji, zaposleni tam, in tisti nedolžni, ničesar krivi ljudje, ki niso imeli od tega, da se je ta projekt napihnil na milijardo 400, niti evra. Skratka, zahtevamo odgovornost v smislu, da naj vsi nadzorni organi opravijo svoje delo, vse institucije, tudi organi pregona, in da Vlada nadaljuje delo v tej smeri, kot je začela. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA RENATA BRUNSKOLE:
Hvala lepa.

Mag. Andrej Vizjak kot predlagatelj, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): To, kar smo pravkar slišali, je ena eklatantna oblika sprenevedanja. Najprej govori, da ne želi kazati s prstom nazaj, potem kaže s prstom nazaj. Potem je navedba, da se Pozitivna Slovenija zavzema za to, da se naredi neodvisna revizija, strokovna revizija, da se pripelje odgovorne pred roko pravice. Spoštovani, vse to je Vlada sklenila že 15. 7. 2013. Vlada je sprejela sklepe in naložila Ministrstvu za infrastrukturo in prostor, da s pomočjo mednarodne

specializirane neodvisne družbe pripravi pregled možnih opcij in predlog nadaljnjih korakov, povezanih z investicijo, da se napravi Novelirani investicijski program 6 in da Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ministrstvo za finance in Državno pravobranilstvo v 3 mesecih pripravijo in pregledajo zakonitost ravnanja odgovornih oseb na TEŠ in HSE. Spoštovani, vse to smo že naložili in je vlada Alenke Bratušek že naložila, narejenega pa ni bilo nič. To je že bilo vse narejeno. To je bilo julija lani tako s strani Vlade kakor tudi s strani tega parlamenta naloženo pristojnim. Narejeno ni bilo nič. In danes mi tukaj poslanka Pozitivne Slovenije ponovno govori eno in isto, kaj bi bilo treba narediti. Če to ni sprenevedanje!

To isto, kar smo sklenili pred pol leta, da je treba narediti, in ni narejeno, sedaj zopet ugotavljate, da je treba narediti. In mi vam želimo samo eno stvar povedati. Ne kažemo, spoštovani iz Pozitivne Slovenije, na poslanke ali poslance Pozitivne Slovenije, da ste odgovorni ali krivi za kronologijo, zgodovino tega dogodka. Niti najmanj ne. Pravzaprav ne kažemo na nobenega tukaj. Jaz sem z vso polno odgovornostjo v uvodu kot predlagatelj povedal, da sem takrat, ko sem bil minister in sem odločal o tem, verjel na podlagi takratnih podatkov, na podlagi takratnih okoliščin in na podlagi takratnih strokovnih ocen, da je to smotrno, ekonomsko in energetske sprejemljiv objekt, in sploh ni nobenega dvoma o tem. In sem tudi opozoril, ko so se situacije bistveno menjale, takratne odgovorne, da bi bilo pametno o tem premisliti. Ne, zadeva se je nadaljevala, ampak še enkrat, za to nimate nobene odgovornosti v Pozitivni Sloveniji. Imate pa odgovornost v Pozitivni Sloveniji kot največji koalicijski stranki, da priporočila tega parlamenta s 17. 7. 2013, ki – upam, da so vam znana in jasna – nalagajo ministrstvu in Vladi, da predložita poročilo parlamentu o izvršitvi teh sklepov Vlade, ki so bili dva dni pred tem sprejeti na dopisni seji, prav o teh vprašanjih, o neodvisni reviziji, o ugotavljanju odgovornosti organov družb, ne nazadnje o nalivanju čistega vina glede te investicije.

Spoštovani, mi danes, prvič, nismo sprožili nobenega postopka zoper odgovorne, saj poročila o tem ni in ne vemo končne cene investicije – saj je ni nihče predstavil, kljub mojemu trikratnemu vprašanju na to temo –, ki bi izhajala iz nekaterih verodostojnih dokumentov, ne pa iz občutkov in slutenj tega ali onega, tudi funkcionarja, je čisto vseeno. Skratka, lahko se o vsem tem strinjamo, ampak o tem smo se že vse strinjali. Narejeno ni bilo nič, in prav bi bilo, da se kaj naredi. In še nekaj, spoštovana gospa Kociper, ker vidim, da mi boste replicirali, da boste imeli kaj več za narediti. Minister Omerzel je v torko zvečer, ko smo obravnavali to problematiko na odboru, povedal, da je Državno pravobranilstvo pripravilo poročilo glede izvrševanja sklepa 7 Vlade, to se pravi glede ugotavljanja zakonitosti delovanja organov TEŠ

in HSE, vendar da ga ne more predložiti, ker ni dobil zelene luči od pravobranilstva. Prvič slišim, da da Državno pravobranilstvo zeleno luč za objavo nekega dokumenta, ki ga je, mimogrede, že oktobra poslalo in na Vlado in na Ministrstvo za finance in na infrastrukturo in tako naprej. Poslancem ni želel tega poročila dati in nas je zavajal, da ni dobil zelene luči.

Ko smo to potem preverjali, smo ugotovili, da to poročilo Računskega sodišča, prvič, sploh ne govori o tem, sploh ne govori o ugotavljanju zakonitosti ravnanj organov teh družb, temveč govori o možnosti uveljavljanja ničnosti pogodbe med Alstomom in TEŠ. Še več, ni nosilo nobene stopnje zaupnosti, interne narave ali karkoli, in je minister nedvoumno zavajal poslance, da gre za neko gradivo, ki ga ne more predložiti. In zato tudi nismo sprejeli sklepa na tem istem odboru, s katerim bi zavezali ministra, da nam v roku nekaj dni predloži to poročilo. Potem, ko je videl, da ga je polomil, je sam to naredil. Mimogrede, mi smo medtem že pridobili to poročilo tudi iz pravobranilstva in tudi sam sem osebno govoril s predstojnikom Državnega pravobranilstva, ki mi je potrdil, da ni nikakršnih razlogov, da tega ne bi dobili. To so očitna zavajanja, laži, ki se očitno dogajajo s strani te vlade, in s tem imamo mi problem, spoštovani.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospa Maša Kociper ima repliko.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Gospod Vizjak, v nečem se pa strinjam z vami – da se ponavljamo, to, kar sem jaz povedala, da je že bilo povedano. Ja seveda, saj vi ponavljate, saj je bilo že vse, kar ste danes povedali, povedano na tisti seji, o kateri govorite sedaj, julija. Ker se vi ponavljate z obtožbami, se potem mi ponavljamo z odgovori. Tako to je, ampak vi zavajate, ker hočete sedaj prikazati, kaj vse bi lahko ta vlada naredila od tistih sklepov naprej, pa ni, jaz vam pa razlagam, da ste bili vi na vladi, pa tudi druga stran, leta in leta prej, ko bi se lahko te neodvisne revizije že pridobile. Lastnik oziroma Sod lahko v času vašega enoletnega mandata, ki je bil na vrsti pred nami, in ko ste veliko več vedeli o tej investiciji, kot vemo mi, ste točno to naredili, kar sedaj zahtevate od nas. Bili ste ves čas povezani s tem projektom, vi osebno celo, ves čas ste ga spremljali, in vse te posledice so se nakazovale že v času vaše vlade.

Potem pride naša vlada, in vi se kot odrešeniki pojavite, da boste sedaj rešili problem TEŠ, naša vlada pa je potrebovala najprej veliko časa, in to je lepo minister razložil, da je sploh ugotovila, kje smo, ker smo dobivali zavajajoče informacije, ker smo novi v tej zgodbi, ker te zgodbe ne poznamo. Zato je treba razumeti, da stvari zahtevajo svoj čas, in mi smo pokazali resne namene s tem, da smo omogočili revizijo Računskemu sodišču s spremembo Zakona o

SDH, ki omogoča najhitrejšo reakcijo. In potem gremo dalje. Ampak za to, da lahko ti zahtevaš zunanjo revizijo kot lastnik, če bo to naredil Sod, ministrstvo samo ne more, moraš imeti jasne podatke in jasno vedeti, v čem je problem. Predvsem pa si je v tem času moral minister priti na jasno s tem, kar ste ves čas tudi zahtevali, ali projekt nadaljevati ali ustaviti. In to so stvari, ki se sedaj razčiščujejo in se odvijajo točno v smer, o kateri vi govorite. Tako da dokler se boste vi ponavljali z obtožbami, se bom jaz ponavljala z odgovori. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Predlagatelj ima besedo.
Izvolite, gospod Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovana gospa Kociper!

V času, ko sem bil odgovoren za energetiko, sem vedno izpolnjeval sklepe vlade. Zelo vesel bi bil, če počakate tukaj. Sedaj pa morate iti. Ja, v redu. Torej, ko sem bil minister, sem vedno izvrševal sklepe vlade. Vaš aktualni minister ne izvršuje sklepov vaše vlade. 15. 7. je Vlada sprejela sklepe, da jo seznanijo z določenimi poročili. Tega ni naredil. In tudi sklepov parlamenta ne spoštuje. O tem govorimo, ne pa o tem, kaj je kdo, ko je bil kdaj minister v vladi Janeza Janše, delal ali ni delal. In če bi minister Omerzel izvršil sklepe vlade Alenke Bratušek in priporočila parlamenta z dne 17. 7., danes ne bi tukaj sedeli, ker bi imeli odgovore. Tako pa nimamo nobenega odgovora. In namen te seje je, da ga še enkrat spomnimo, da potrebujemo odgovore, ki smo jih terjali in ste jih tudi vi terjali že pred pol leta.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednji je k besedi prijavljen gospod Pukšič. Ga ne vidim v dvorani. Nadaljujemo z gospodom Danijelom Krivcem. Pripravi se gospod Srečko Meh.
Gospod Krivec, izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru in vsem prisotnim!

Tudi sam se nisem želel ukvarjati z neko daljšo zgodovino, ker to nima smisla. Ocenil sem, da smo, ko smo sprejeli poroštveni zakon, stvari, ki so se dotikale TEŠ, nekako zaključili. Vendar glede na to, da se ponovno pojavlja podražitev in da je aktualna vlada sedaj tista, ki mora o tem odločati, se je tega treba vseeno dotakniti. Bi pa rad opozoril vse poslance, da ko smo poroštveni zakon sprejeli, smo se s to investicijo strinjali, smo to investicijo dokončno požegnali, če smo zelo po domače, in ne danes govoriti o tem in ponovno odpirati tega, ali je treba projekt dokončati, ni treba dokončati in tako naprej. Mislim, da smo se vsi takrat zavedali pri polni odgovornosti, da je s tem zadeva zaključena. Problem je nastal takrat,

ko je nekdo kršil neko obvezo, ki jo je parlament sprejel, obvezo, ki smo jo sprejeli v Državnem zboru in ki je bila tudi posredovana institucijam, ki dajejo kredite, in to so evropske institucije.

Samo na en drug del zgodovine bom opozoril, in tukaj bi rad od ministra, da se jasno opredeli do tega, ker v tem delu pa je odgovoren in mora nekaj povedati. Njegova izjava na hearingu: "Jaz verjamem, da je TEŠ treba zgraditi in ga dati v funkcijo v najkrajšem možnem času. Vsak dan zamude nas stane na milijone evrov, in to je dejansko zgodba, ki jo je treba dati v funkcijo in začeti uporabljati. Vsekakor pa apeliram na to, da se obseg investicije v TEŠ ne sme povečati." To je njegovo stališče. V nadaljevanju na seji odbora za infrastrukturo 31. maja – citiram ponovno ministra iz magnetograma: "Zelo jasno je bilo rečeno, in to za časa prejšnje vlade, poroštvo, ki je bilo sprejeto, kolikor sem jaz informiran, vsi udeleženi v tem trenutku tako s strani vlade kot tisti, ki so izvajali investicijo, je bilo jasno in glasno povedano, da se poroštvo daje v primeru in pod pogojem, da se obseg investicije ne poveča, in ta številka je bila takrat jasna, tako v parlamentu kot v medijih fiksirana na 1,3 milijarde evrov. To, kar se je dogajalo po tem podpisu pogodbe o poroštvu, je nekaj, kar je treba v tem trenutku raziskati. Moje stališče je, da je nedopustno, da se je obseg investicije povečal."

Nadaljevanje iste seje čez par dni – ponovno citiram ministra. Bila so neka vprašanja in odgovarja: "Zato se jima zahvaljujem in jaz verjamem, da je odgovornost za nastalo situacijo glede na predstavljeno popolnoma jasna, in na osnovi uradnih poročil bomo odgovornost tudi terjali. Kar se tiče bodočnosti tega projekta, je sama pogodba zelo jasna. Sama pogodba je tista, kjer imamo en ključen podatek, in ta ključen podatek je 1,3 milijarde. Kar se tiče projekta, sem prepričan, da si nihče v tej Sloveniji ne želi, da imamo v Šoštanj spomenik za milijardo evrov. In ne rabimo ga imeti. Za 1,3 milijarde je treba ta projekt pripeljati do konca." To je izjavil minister. In v nadaljevanju: "Danes sem slišal dve pobudi, po katerih je treba zadevo peljati, od obeh direktorjev – skrajšanje rokov, prava pot, s tem, da sem prepričan, da samo s skrajšanjem rokov ne bomo uspeli rezultata doseči. In prepričan sem, da pobuda, ki je bila tudi danes dana, ponovna pogajanja z Alstomom – tudi Alstom se mora zavedati, da je 1,3 milijarde izredno resna številka za ta projekt. Ne želim se vračati v preteklost, ali je 1,3 milijarde prava ali ne. 1,3 je dejstvo, ki smo ga tudi s pogodbo o poroštvu definirali in tudi zaveze prevzeli. Ampak tudi Alstom se bo moral zavedati, da ta številka ne sme biti presežena." Konec citata ministra.

16. julij, Odbor za infrastrukturo in prostor, izjave ministra – citiram: "Eden od ključnih argumentov oziroma stanje je projektno vodenje, ki ga praktično v tem projektu ni bilo." To je izjava ministra. "Pokazalo se je, da je bilo

projektno vodenje v tem projektu pri iskanju dokumentacije redosleda, kako in kdaj se je kaj dogajalo, katastrofalno, in to sta dva osnovna, elementarna greha, zakaj imamo danes takšno situacijo, kot jo imamo." To so izjave ministra. Mi pa danes ugotavljamo, kar ste že v razpravah vsi ugotavljali, da nimamo poročil, da isti ljudje vodijo projekt, kot so ga vodili v preteklosti – govorimo o direktorju premogovnika, ki je v tem času vseskozi ostajal isti. Kljub temu, da minister pravi, da je bilo katastrofalno vodenje in tako naprej, ni nobenih ukrepov. In to je tisti problem, o katerem se sedaj sprašujemo, ali minister resno ve, o čem govori ali nas na nek način zavaja. Če kdo pričakuje, da smo poslanci tisti, ki bomo na osnovi revidiranih dokumentov ponovno spraševali stroko in tiste, ki revidirajo dokumente, ali so se prav odločali ali so nas zavajali, mislim, da precenjuje zmožnosti tega parlamenta in tudi vseh nas, ki tu sedimo.

Na tej seji so bile tudi druge izjave, za katere mislim, da so še bolj pomembne. Izjava ministra: "To je moja dolžnost, ministra in moje ekipe, da smo sposobni preveriti, ali to drži, in šele potem lahko predlagamo in dajemo usmeritve naprej, kaj mislimo, da je prav. Za to se bom boril in zato je na tem segmentu, tudi eden od predlogov sklepov, kar rabimo, ključnega pomena, da imamo neodvisno strokovno ekspertno institucijo, ki bo preverila, ali ta investicijski načrt, ki bo izdelan, drži, ki bo preverila vsa dejanska stanja na tem projektu." Mi tega dokumenta nismo videli, vi pa od nas zahtevate, da potrdimo povečanje investicije za teh 140 milijonov. Vi pa sami trdite, da najprej rabite dokument, na osnovi katerega se boste odločali. Naprej vas citiram: "Tisto, kar je ključno, je, da imamo eksperta, ki se ukvarja z vsebino. Matematika jasno ne klapa, in rabimo tako ekspertno ekipo, da bo poskenirala stanje na samem projektu, da bo naredila skrben pregled pri samem poslovanju TEŠ. In na osnovi tega bomo lahko jaz kot resorni minister in Vlada sprejeli ustrezne ukrepe."

Tu se sami zavezujete, danes pa se sprašujemo, kje je ta dokument, na osnovi katerega se bomo ponovno odločali. Enega samega dokumenta niste predstavili. NIP 6 ni nikjer potrjen. Nobena revizija ni bila narejena. Nobenega dokumenta nismo videli. Pa še vaša izjava: "Na osnovi tega sem potem ocenil, kaj je realno in kaj ni realno. Strinjam se z vami, da tisto, kar je prejšnje vodstvo trdilo in kar je zdajšnje vodstvo trdilo, ni merodajno za to, da se bom lahko odločil. Merodajna bo recenzija, pregled, skrben pregled celotnega poslovanja mednarodne inštitucije," in tako naprej. Se pravi, da ste nam poslancem povedali, da se ne morete zanašati ne na izjave prejšnjega vodstva ne na izjave sedanjega vodstva, v tem trenutku in na seji odbora pa ste se sklicevali točno na to, na mnenje sedanjega vodstva, in zanikali stališče prejšnjega vodstva. Sami sebe negirate. Magnetogrami so dostopni in javni, in vi morate priti pred parlament z nekim revidiranim

dokumentom, tako kot je bil NIP 5, o katerem lahko edino relevantno odločamo. Prej je bilo govora o tem, da ne moremo nič ukrepati proti tistim, za katere očitno tako direktor kot tudi minister vesta, da so nas zavajali in tako naprej. Z vidika davčne zakonodaje, z vidika zakona o nezakonito pridobljenem premoženju se marsikatero ukrepe da izvesti, in niso bili izvedeni. Kot posameznika lahko obravnavate kogarkoli, za katerega je jasno, da ima več premoženja, kot mu ga dovoljuje njegov legalno pridobljeni prihodek, pa niste odreagirali. Tako da dokler nimamo dokumentov, je treba izvajati sklepe, ki vam jih je vaša vlada naložila in tudi stališča, ki ste jih v preteklosti v tem parlamentu izjavili.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh ima besedo.

SREČKO MEH (PS SD): Hvala lepa.

Najprej nekaj takšnih mimogrede trditev. Nekdo je rekel, da se je o bloku 6 odločalo ob malici. Ne podcenjevati, ne govoriti stvari, ki ne morejo držati. In če se je kdo ob malici odločal o čem, zagotovo take investicije ob neki malici ni možno dogovoriti, in zagotavljam, da se o tem tam ni odločalo. Potem je nekdo govoril o tem, da je mešal, kaj bi vse s to milijardo 400 lahko naredil. Mislim, da je bila to gospa Dimic, ko je govorila o tem, da bi plačala vse ostalo, kar bi naredila. Naj še enkrat ponovno povem, da se investicija v blok 6 ne plača iz proračunskih sredstev. Investicija v blok 6 je investicija energetike in pomeni nadomestno investicijo za nemoteno oskrbo Slovenije z domačo električno energijo. Res pa je, da bo blok 6 plačal državi 70 milijonov evrov za stroške poročstva. 70 milijonov evrov bo Termoelektrarna Šoštanj plačala za poročstvo. To je pa res. Prav tako nekdo trdi, da je to, kar piše v Dnevniku, resnica. Oprostite, bila je neka zgodba, ko je nekaj na plotu pisalo, če se lahko malo pošalim. Pa vsepovsod kaj piše. In če so dovolj časniki, potem ni potrebno nič drugega. Potem pač imejmo časnike, ki so nam informacija in ki pomenijo za nas resnico.

Vprašanje je bilo, koliko se investira iz bloka 6 v občino Šoštanj in Velenje. Nič. V investiciji bloka 6 ni en sam evro za kakršnokoli infrastrukturo ne v občino Velenje ali Mestno občino Velenje ne v Občino Šoštanj. Tukaj sem že nekajkrat povedal in ponovno ponavljam, da dokler sem bil župan v Mestni občini Velenje, nismo na račun odškodnine dobili niti enega evra iz naslova Termoelektrarne Šoštanj. Tudi iz premogovnika ne, da ne bo kdo rekel: dobili so pa iz premogovnika. Zato bi rad rekel, da je vprašanje vsebinsko, da bi morali uskladiti to, kar plačujejo dravske elektrarne občinam, kar plačuje nuklearna občinam, kar plačujejo energetski objekti občinam. To pa bi morali narediti, in tu bi morali narediti red. Bilo je tudi vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi blok 6 ustavili.

V Sloveniji bi imeli velike težave z energetsko oskrbo, zelo velike težave. Gospe in gospodje, to je kolač, v katerem je 33 % električne energije proizvedene v Termoelektrarni Šoštanj, slovenske energije, kjer je 8 % pridobljeno iz drugih energetskih virov, 30 % iz vodnih virov, 21 % je nuklearka in 8 % so ostali viri.

Če bloka 6 ne bi zgradili, potem bi Slovenija imela zelo velike težave pri oskrbi z električno energijo. Blok 1 in blok 2 že tako ali tako ne obratujeta. Blok 3 nima čistilnih naprav. Blok 4 in 5 bosta leta 2016 ali 2017 morala nehati delati. Takrat ustavimo vse bloke. Do takrat je treba zgraditi nadomestno investicijo ali pa bo imela Slovenija prevelike težave. In še naslednji kolač bi rad pokazal. Tu je pa struktura cene v bloku 6, in sicer je takole: amortizacija je 19 %, potem je premog 31 % in CO2 emisijski kuponi so 23 %. Vse ostalo so stroški financiranja, ostali stroški, stroški dela, stroški odlaganja, vzdrževanje in tako naprej. Torej, vse to pa je v teh preostalih 16,5 %. To je na nek način zgodba, ki smo jo v Šaleški dolini razumeli približno takole. Nas ni nikoli nihče vprašal, ali se bo v Šaleški dolini kopal premog, nikoli nihče. Premog so kopali, so ga začeli kopati, in porušili so, kot je gospod Bevk tudi povedal, celo dolino. Doline ni več, vasi ni več, tam so jezera. Nihče nas ni vprašal za to, nikoli in nikdar.

To z EKK je seveda res. Tudi takrat se je vmešala politika in ustavila nek projekt, ki bi lahko zagotovo spremenil podobo Šaleške doline. Na boljše ali slabše, ne vem. Potem nas zopet nihče ni vprašal, pa so zgradili blok 1, blok 2, blok 3, blok 4 in blok 5. In smo proizvajali za Slovenijo potrebno električno energijo. Takrat smo še posebej uničili zrak in vodo, pa tudi zemljo smo precej – saj se verjetno še spomnite požigov, spomnite se bele vode in vsega, kar se je tam dogajalo. In ko so bloki 1, 2 in 3 postali neuporabni, stari, zastareli, smo zahtevali čistilne naprave. Bloka 4 in 5 sta dobila čistilne naprave. Za SO₂, za NO_x, in čiščenje voda smo zahtevali. Dosegli smo jih. Šaleška dolina ni več onesnažena. Bloki so se bližali življenjski dobi. Takrat so se doma lokalne skupnosti, premogovnik in TEŠ odločili, da nadaljujemo oziroma imeli smo dve možnosti – obnoviti bloka 4 in 5 ali zgraditi nov blok ali prenehati z odkopavanjem. Takrat je bila odločitev zelo blizu temu, da prenehamo odkopavati premog, da prenehamo proizvajati električno energijo in da rešujemo problematiko Šaleške doline tako, kot smo reševali Zasavje – z zakonom.

Takrat smo se na osnovi strokovnih in ostalih odločili, da bomo nadaljevali s proizvodnjo premoga, z izgradnjo novega bloka in da pristajamo na proizvodnjo električne energije v Šaleški dolini. Od takrat naprej, to je okoli leta 2000, so se aktivnosti vodile tudi v to smer, da smo zahtevali ekološko, okoljsko in ekonomsko boljši oziroma najboljši blok, najboljšo kurilno napravo. Zahtevali smo popolnoma čisto okolje, in zahtevali smo, da se posledice rudarjenja odpravijo. To so bili naši

pogoji. Te pogoje so v TEŠ, premogovniku in HSE tudi sprejeli. Ti pogoji za nas ostajajo še vedno enaki. In od takrat naprej se je začelo prestrukturiranje premogovnika Velenja. Ko sem jaz delal v premogovniku, nas je bilo v premogovniku 5 tisoč. Danes v premogovniku dela tisoč 300 rudarjev, skupaj z vsemi ostalimi, kar spada v premogovnik. In v hčerinskih družbah je tisoč 300 zaposlenih. Torej, s 5 tisoč delavcev smo zmanjšali na 2 tisoč 600 delovnih mest, če preprosto rečemo. In če kdo reče, da premogovnik ni naredil tistega, kar bi moral narediti, in če nekdo reče, da se premogovnik danes ukvarja s turizmom, potem ne vem, kaj je tu narobe, ker se premogovnik s tem ne ukvarja, se pa ukvarja njegova hčerinska družba, v kateri so zaposleni tisti, ki so potem šli v to družbo in še drugi, ki so jih porabili, in še druge hčerinske družbe so, v katerih dela.

Zato se mi zdi, da smo tudi odgovorili na vprašanja, ali je dovolj premoga. Spomnite se razprav, ko smo govorili o tem, ali je premoga dovolj. Zunanje ekspertize smo delali o tem, ali imamo dovolj premoga ali ne, pa vam zagotavljam še enkrat, da ga imamo za blok 6 dovolj. Ko smo takrat o bloku 6 govorili, smo govorili tudi ob bloku 7 zato, ker imamo energetsko lokacijo v Šoštanju. Kdo drug ima energetsko lokacijo še kje? To je pa res. Kam še lahko postavite vetrno elektrarno? Kje jo lahko postavite? Kje lahko naredite še kaj? Kje lahko naredimo posege v prostor? Torej gre za energetsko lokacijo. Blok 7 ni bil na premog, ampak je bil študiran, je bil načrtovan s čisto drugačnimi energenti. Zaradi vsega tega je danes osnovno vprašanje tole. Poslanec mag. Vizjak še vedno vztraja, da moramo pri investicijskem programu 1,3 milijarde, če zaokrožim, da ne bo kdo spet skočil, da je še nekaj več, vztrajati in da je to tisto, pri čemer naj izvedemo investicijo. NIP 6 ni, je pa sprejet ta investicijski program.

Danes, ko imamo podpisanih 99 % pogodb in vemo, kakšen je strošek investicije – zagotovo vemo, ker so podpisane vse pogodbe. Ne vemo pa nečesa drugega, o čemer smo danes že govorili. Še vedno nekdo vztraja, da mora biti NIP 5 veljaven. Kaj naj danes naredi aktualna oblast, minister in tudi vodstvo HSE, če so investicije že danes podpisane? Če je 99 odstotkov, je en odstotek 13 milijonov. Torej, za milijardo 300 milijonov so pogodbe že podpisane, in mi danes govorimo o tem, da bi ta investicijski program morali izvesti. Ne da se ga izvesti, ni ga možno izvesti. Nekdo je prekoračil pooblastila, ampak ta pooblastila je prekoračil nekdo v preteklosti, ker je od poroštvene pogodbe, ki smo jo tukaj sprejeli do danes, podpisoval anekse oziroma pripeljal stroške tako daleč, da so danes ti stroški milijardo 400 in 28 ali kolikor pač bo takrat čisto natančno, da bomo lahko govorili. Zato je danes izjemno odgovorno, da govorimo o tem, kako priti do prave številke za vodenje investicije, kako umestiti ceno premoga, ki so jo podpisali, kaj se je takrat

zgodilo v ta investicijski program in kaj narediti s tistim, česar nismo naredili, pa so v premogovniku takrat zahtevali, da je treba narediti.

V premogovniku so jasno povedali, da so sposobni kopati premog za 2,25 evra po gigadžulu pod pogojem, da se naredijo tiste investicije, ki jih premogovnik potrebuje za to, da bo lahko kopal premog po 2,25 evra. To pa je jašek, ki se sedaj dela na novo, za racionalizacijo prevoza premoga, zračilni jašek, to so jamske povezave, ki jih je treba zapreti, ker niso več tako dolge, in so stroški, ki so vezani na sanacijo okolja, na tisto, kar je premogovnik naredil in je treba sanirati. Zato je ta zgodba o tem investicijskem programu odgovorna. Zadaj so ljudje, zadaj so stroški, zadaj so podpisane pogodbe, ki so nastale, in s tega vidika bi bilo prav, da se danes predvsem pogovarjamo o tem, kako čim prej priti do tega investicijskega programa, kako hitro pripeljati, kako hitro priti do prave številke. In če kdo pravi, da je hišo zgradil v natančno tisti številki, ki si jo je kot investicijo zastavil – tega bi pa jaz rad videl. Tudi ta investicija v blok 6 bo jasno znana potem, ko bo investicija zaključena, takrat, ko bo zadnji račun likvidiran in ko bodo rekli: investicija je končana, blok 6 ima uporabno dovoljenje, ni več investicija, je šel v proizvodnjo. In želimo si, da bi to bilo čim prej.

Naj še enkrat povem. Blok 6 ni investicija, ki bi si jo nekdo izmislil. To je gospodarska investicija, ki nadomešča bloke 3, 4 in 5, je investicija 600 megavatov za nemoteno oskrbo Slovenije z električno energijo in je naš edini energetski vir, ki ga imamo poleg obnovljivih virov, ki jih je pa na razpolago v zelo omejeni količini. Zaradi vsega tega še enkrat mislim, da bi bilo prav pozabiti na vse tisto, kar kdo misli, da bi lahko sam naredil namesto nekoga drugega, verjeti, da so ljudje naredili prav maksimalno, kot so lahko, in podpreti napore ministra in njegove ekipe, ki poskuša priti do dna vsem tistim stroškom, ki so nastajali ob bloku 6, ob investiciji v TEŠ 6, pa smo jih na nek način skrivali pod preprogo, jih nismo priznali ali pa smo nekoga prisilili, da je napisal, da bo investicijski program milijardo 300 milijonov, čeprav je to bilo nerealno. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:

Hvala lepa tudi vam.

Za besedo je prosil tudi predstavnik Vlade.

Izvolite, gospod državni sekretar.

MAG. BOJAN KUMER: Hvala lepa, predsedujoča. Še z moje strani lep pozdrav vsem poslankam in poslancem, glede na to, da ministra ni, da ima drugo obveznost, prej najavljeno.

Ko poslušam to razpravo, imam občutek, da se večina strinja, da se projekt TEŠ 6 mora čim prej končati, da tukaj ni nobenih dvomov. Po drugi strani dostikrat govornici in

govornice sami sebe negirajo, da bi radi, populistično, gradnjo mogoče, eventualno ali kakršnokoli besedo so že uporabili, zaustavili, kljub temu, da mogoče v istem stavku ali pa povedi povedo, da je 99 % pogodb že podpisanih, da so to iztožljive pogodbe in da so zadaj direktne finančne posledice. Vemo, da je plačanih že cca milijarda in 100 milijonov, da je 99 % pogodb podpisanih in da kdor danes trdi, da bi bilo bolj smotrno gradnjo ustaviti, ta zagotovo ni poznavalec slovenske energetike. Rad bi predvsem omenil, da razlikujemo tri različne momente oziroma tri različna vprašanja, ki so bila v preteklosti zastavljena v časovnici gradnje bloka 6, pa se jih danes nehote meša z odgovori oziroma dejstvi, ki se prepletajo. Eno je, ali rabimo oziroma ali bomo imeli blok 6, da ali ne. Na ta odgovor je bilo v preteklosti odgovorjeno, potem pa seveda marsikdaj populistično: dajmo še potem diskutirati, ali ga bomo imeli, ali bomo imeli takšnega ali drugačnega. To je preprost odgovor: da ali ne.

Hkrati na drugih razpravah še danes naletimo na veliko teh izjav, da Slovenija rabi infrastrukturne objekte. Rabi predvsem infrastrukturne objekte s področja obnovljivih virov energije. Rabi infrastrukturne objekte pri vseh kazalcih, ko bo rasla poraba električne energije, tudi tako imenovane elektrarne, ki bodo dale tisto, kar je najbolj pomembno, in to je zanesljivost dobave električne energije. V Sloveniji bomo ravno z blokom 6 dobili to, kar Slovenija ima oziroma bo naprej ohranjala, in to je eno najvišjih zanesljivosti napajanj in dobav električne energije končnim porabnikom in tudi vsemu gospodarstvu. Tako da vprašanje Blok – da ali ne? sploh ni več vprašanje. Kakšen blok, je pa drugo vprašanje, kjer se pa prepleta malo politične narave in malo strokovne narave. V zametkih idej so se pojavljale številke 350 megavatov, 400 megavatov, 500 megavatov, 600 megavatov. To je strokovno vprašanje. Ali se je stroka v preteklosti odločila pravilno, da gre v 600-megavatno izgradnjo? To bodo pristojni organi tudi morali raziskati in odločiti. Ampak odločila se je tako, in danes te odločitve ne moremo več spremeniti za nazaj.

Ali bi bilo boljše imeti 400-megavatni blok, kjer imamo 15 ponudnikov takole / tlesk s prsti/ ali 600 megavatov, kjer imamo zelo malo ponudnikov in naraste možnost korupcijskega tveganja enormno. Ali rabi mala Slovenija tako velik blok? To je stroka v preteklosti že razreševala. In če je pravilno ta problem rešila, bodo spet pristojni organi morali to raziskati. Nisem jaz tu, da bi to sodil, še manj pa mogoče ekipa na ministrstvu. Drugo, kar se lahko kot podizvedenka tega vprašanja, kakšen blok 6, pojavlja, je to, kako je bil voden. Če bi bil voden zgledno, pravilno ali profesionalno, tako kot mogoče vsi vodimo doma svoje domače investicije za svoj lasten žep, sem prepričan, da potem danes tukaj ne bi sedeli, in mogoče tudi dostikrat v bližnji preteklosti ne. Ni pa namen, da ocenjujem, ali je bilo vodenje pravilno ali ne.

Spet imamo za to pristojne institucije. Tukaj vem, da se z gospodom Vizjakom vsi strinjajo, ki bodo slej ko prej raziskali, ampak je treba biti potrpežljiv. Ne moremo pričakovati, da se bodo v treh mesecih kar naenkrat vsi pristojni organi na glavo postavili in raziskali vse grehe za nazaj, predvsem 9-letnega delovanja in vodenja projekta bloka 6. Prepričan sem, imam popolno zaupanje, da ko bodo pravilne in prave pravne podlage dane vsem pristojnim institucijam, da bodo tudi one odigrale svojo vlogo, za katero so poklicane, od NPU, davčnih organov, Policije, Računskega sodišča, Ministrstva za pravosodje in tako dalje.

Ali lahko ministrstvo, ekipa na ministrstvu verjame podatkom, ki jih dobimo na mizo? Ali je bilo pravilno, da nismo verjeli NIP 6, ki ga je uprava Termoelektrarne Šoštanj poslala mislim, da na zadnji dan roka Vlade? Ne moremo verjeti številki, če je ta številka višja, kot je bil NIP 5, ki je bil podlaga zakonu in pogodbi o poročstvu. Normalno je, da smo podvomili v številko in v samo sestavo tako imenovanega noveliranega investicijskega programa. Mogoče je v preteklosti bilo prevečkrat na prvo žogo in so verjeli tem številkam, pa so bile višje, pa so bile nižje. Mi smo se poglobili – če je že višja in je to nepotrjen program, niti nadzorni svet Termoelektrarne Šoštanj ga ni potrdil, pričakujemo, da ga potrdi tudi uprava Holdinga Slovenske elektrarne, pričakujemo, da ga potrdi tudi nadzorni svet Holdinga Slovenske elektrarne in da se s tem programom strinja in ga potrdi tudi uprava Premogovnika Velenje, ki pa je tudi neposredno vpeta kot vhodni energent za blok 6.

Tretje vprašanje je pa samo obratovanje bloka TEŠ 6. Tudi tu se danes pojavlja to vprašanje in odgovori, in se potem mešajo s komentarji, kakšna je investicija, kako je bila vodena. Enostavna resnica je ta, da obratovanje nima in nikoli ne bo imelo nobene zveze s samo investicijo. Investicija bo takšna, kakršna bo. Obratovanje pa bo takšno, kakršno bo. In se sedaj vedno ocenjuje. Bolj, ko se bližamo trenutku obratovanja, vedno je treba vzeti zadnje podatke. In če gledamo, kakšne so cene električne energije, ki se dnevno, tedensko, urno spreminjajo, se potem lahko kregamo tudi o tem, kakšno ceno električne energije bomo vzeli zato, da bomo izračunali oziroma bolje rečeno, pravilneje rečeno, kakšno oceno obratovanja bomo naračunali, ker bo jutri lahko že druga ocena obratovanja. Kolikor je meni znano, pogodba 2,25 evra na gigadžul kot vhodni energent premoga za blok 6 še vedno velja. Ko se govori o premogu, se govori o drugem strošku in o drugih dvomljivih podatkih, ne o tem. Skratka, prav tako ne vemo, ko se ocenjuje, kaj bo z obratovanjem, kako bodo druge elektrarne znotraj skupine Holdinga Slovenske elektrarne delovale, kakšna bo moč, kakšna bo takrat poraba, kakšna bo takrat situacija Slovenije, kakšno zanesljivost bomo potrebovali, primarno regulacijo, sekundarno

regulacijo frekvence, kakšne bodo cene CO₂, kakšni bodo izpusti.

Vse to so dejavniki, ki, če jih želimo kompetentno odgovoriti, so vse ocene, in vse te ocene normalno ne morejo vplivati na investicijo, ki bo takrat že davno zaključena. Če bo ali pa ko bo – niti ne vemo, tudi to so ocene – v prvih mesecih, tednih blok 6 nerentabilen ali pa da bo proizvajal nižjo ceno, po kateri je trenutno na trgu mogoče prodati, to ne pomeni, saj blok 6 ni samostojen tržni subjekt, ki bi prodajal, in imamo tako imenovani miks znotraj Holdinga Slovenske elektrarne. To je bilo osnovno poslanstvo, zakaj se je Holding Slovenske elektrarne takrat tudi ustanovil. In konec koncev je osnovno poslanstvo holdinga tudi zanesljivost, da nimamo razpada elektroenergetskega sistema Slovenije. Ne vem, če veste, Slovenija je ena redkih držav v Evropski uniji, ki je vse te šoke v preteklosti lepo preživela in so vsi subjekti, ki so zadolženi za to, da je zanesljivost napajanja na najvišjem nivoju, zadovoljivo in zadostno poskrbeli.

Sama primerjava, ko smo se spustili, zakaj je prišla večja številka in zakaj danes še vedno nimamo potrjenega NIP 6 – enostavno zaradi tega, ker smo videli, da so že od NIP 1 do NIP 5 zelo spretno spreminjali postavke, kako so prišli do končnih števil, tako da je zelo težko primerjati, če nimaš enakih postavk, katera postavka se ti je povišala oziroma znižala. To sosledje se je vedno prekrivalo od enke naprej, in ko smo šli gledati, kaj se za temi postavkami skriva, smo ugotovili kar nekaj nekonsistentnosti, nepravilnosti in razlik, in to je treba tudi razčistiti. Konec koncev so se postavke tudi spretno preimenovali v preteklosti, pa je bila popolnoma enaka postavka. Tako da ko se je zavajalo v preteklosti, se je tudi s tem zavajalo, in tudi to ni bilo pravilno. Če pa grem k številkam, da bom konkreten, ker je bilo tudi to vprašanje postavljeno. Na primer, na eni postavki, ki se je pa vendarle vseskozi pojavljala pod istim imenom in na isti vrstici te tabele – gradbena dela. Kar naenkrat so se z NIP 5 na NIP 6 povišala za 11,4 milijona evrov. Znotraj tega, seveda spet pod različnimi postavkami, pripravljalna dela, ki so osnova za gradbena dela, 440 tisoč, glavni pogonski objekti 7,5 milijona, ostali objekti, zelo splošno 3,5 milijona, in ostalo, upravna stavba in tako dalje. Vse skupaj 11,4, tako kot sem že omenil. Potem imamo postavko oprema. Podražila se je kljub temu, da so bile pogodbe podpisane. To je moč ugotoviti. Zakaj je bilo v NIP 5 1,3, in zakaj sedaj kaže, da naj bi bil, ko bomo imeli potrjen NIP 6, višji, kolikor bo že višji – se ne opredeljujem, ali bo to 1,428, 1,424 ali bo to celo 1,3.

Tem postavkam je treba enkrat za vselej priti do dna, in takrat bomo imeli pravilne številke. Lahko pa slepo verjamemo prvemu NIP, ki prileti iz termoelektrarne, brez da ga potrdijo mestni organi. To je to, to je NIP 6, in lahko gremo takoj delati NIP 7. Tega nismo želeli. Skratka, oprema se je podražila za 66,8

milijona od NIP 5 do NIP 6. Po teh postavkah, ki smo jih lahko že uspeli izluščiti: glavna tehnološka oprema skupaj 57 milijonov, glavna tehnološka oprema dodatno 33 milijonov. Podražila se je. Kaj je pod to postavko, je treba točno raziskati. Potem so glavna tehnološka oprema eskalacije, montaža 23 milijonov, rezervacijska pogodba, razžveplanje dimnih plinov 2,1 milijona. Se je podražilo, zanimivo. Hladilni sistemi 339 tisoč, priprava vode 1,5 milijona, transport premoga 208 tisoč evrov, obdelava produktov, tehnološke povezave ponovno skoraj 3 milijone, priključitev na elektroenergetski sistem – zanimivo. Zelo pomembno je, da blok moramo priključiti, ne samo zgraditi. Se ne pojavlja v vseh NIP kot strošek. Tukaj se je celo znižalo, pa ga še nismo priključili, ampak ta postavka se je znižala za 200 tisoč evrov. Potem imamo postavko ostalo, kamor se tlači vse ostale stroške. 5,4 milijona se je ta postavka povišala. Stroški investitorja, zavarovanje 4,4 milijona. Skratka, vse skupaj pridemo do teh števil, ko so prišle, pa še niso potrjene – 126 milijonov.

Teško je biti sodnik, če prideš v projekt, ko ti niso znani vsi podatki in začneš raziskovati za nazaj. Upam, in zato sem se zavzemal in zato se bom zavzemal, da bo ta vlada prva vlada, ki bo dala vso potrebno pravno podlago, in da se bo zavzela, da bomo angažirali – vemo, da so se že angažirali, ampak prav vse angažirali in da bomo imeli tako imenovani koordinirani forenzični pristop, forenzično preiskavo, ki bo dala marsikateri odgovor v prihodnosti. Na žalost ga danes še nimamo. Lahko se pa tukaj politično razpravlja. Stroka se je v preteklosti odločila. Tudi to se bo moralo enkrat preveriti, ali se je pravilno odločila ali ne, ali so bile v preteklosti kdaj točke umika, ko bi se lahko umaknili iz tega projekta, ko bi lahko, če bi lahko, kaj bi lahko naredili. To je stvar organov pregona, ki bodo morali temeljito preiskati in temu primerno tudi prevzeti posledice. Dejstvo pa je, da je v energetske stroki v Sloveniji prevladalo mnenje, da danes – mogoče se to res ironično sliši – pa res ne moremo več bloka zaustaviti. Bi pa res rad videl tistega, ki bi se pod ta spomenik podpisal v Sloveniji. Mogoče se je v preteklosti lahko moderno govorilo, da so bili trenutki ustavitve, točke umika, danes pa te točke več ni. Energetska stroka v Sloveniji je zelo poenotena in pravi, da naj se čim prej zgradi in se naj investicijo zaključi. Kaj bo z obratovanjem? Sem rekel, da je to popolnoma drug moment. Vmes imamo vsaj eno leto dogodkov, 13, 14 mesecev. Marsikaj se lahko zgodi. Kaj bo takrat, bomo videli. To je stvar ostalih, drugih organov in deležnikov. Vse ostalo, kar je danes, bo pa ministrstvo tudi v okviru svojih pristojnosti, ki jih ima, nadaljevalo z aktivnostmi, ki so mu bile naložene. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

V imenu predlagatelja mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Najprej gospodu Mehu, ki je rekel, da Vizjak vztraja, da se spoštuje omejitev cene navzgor na 1,3 milijarde evrov. Vizjak nič ne vztraja. Takšen je poroštveni zakon. Mi smo v tem parlamentu dali pod temi pogoji poroštvo za najetje 440 milijonov evrov posojila pri Evropski investicijski banki. Zakon, s katerim smo to sprejeli, je zavezal vse, da spoštujejo zgornjo omejitev cene na 1,3 milijarde evrov, konec in pika, in nič Vizjak ne vztraja. Tak je zakon. In takšen je NIP 5, ki je edini doslej sprejet dokument in v katerega vas očitno veliko dvomi, pri čemer imate zgolj neke nepodpisane oziroma nesprejete papirje. Še huje. Ko je bil očitno nek nadzorni svet Holdinga Slovenske elektrarne posiljen tudi s tem NIP 6, ki naj bi investicijo dvignil, je del nadzornega sveta odstopil. Del nadzornega sveta je odstopil, in po mojem vedenju je odstopil prav zaradi določenih spornih novih vrednosti v NIP oziroma zaradi vztrajanja nekaterih, da morajo biti številke drugačne, ki bodo upravičevale višjo vrednost.

Ne da je tukaj samo en Vizjak, ki nekaj vztraja, ampak je ta parlament oziroma poslanci so sprejeli to omejitev – ste sprejeli, gospod Meh. To je vaš zakon, kateremu so bili dodani ti pogoji. Mislim, da tu nič Vizjak ne vztraja, temveč je tak zakon. In še nekaj. Pravite, da je 99 % pogodb podpisanih, in verjetno je tudi res, to, kar pišejo mediji, da to niso pogodbe s fiksnimi cenami, da so te cene nefiksirane vnaprej in da se jih da tudi ustrezno spraviti v te okvire. To verjamemo. To se pravi, da ni res, da bi imeli že sedaj podpisane pogodbe za višje cene – ja, seveda bodo, če si boste vi za to prizadevali, se zavzemali in to omogočili. Ampak mi tega ne želimo. Ne vem, ali je res tako čudno, da predlagatelji vztrajamo, da se sprejme zakon, ki je bil v tem državnem zboru sprejet, poroštveni zakon za najetje tega posojila. In tu je bilo zopet rečeno s strani gospoda Meha, da je nekdo prekršil pooblastila v preteklosti in tako naprej. In jaz, spoštovani, že četrtič ali petič sprašujem – ker je sedaj govoril državni sekretar, upam, da mi bo on odgovoril, ker je bolj zgovoren od ministra.

In vas prosim za odgovor. Prosim vas za čisto preprost odgovor: ali ste izvršili priporočilo Državnega zbora, s katerim je naložil Ministrstvu za infrastrukturo in prostor in Ministrstvu za finance, da v sodelovanju z Državnim pravobranilstvom preverita zakonitost ravnanj uprav Holdinga Slovenske elektrarne in Termoelektrarne Šoštanj in v primeru ugotovljenih nepravilnosti posredujeta te ugotovitve organom pregona? Ta priporočila so bila v tem parlamentu sprejeta julija lani. Prosim odgovorite mi enkrat na to vprašanje. Ali ste kaj preverjali zakonitosti? Ali ste ugotovili kakšno nepravilnost ali nezakonitost pri ravnanju uprav, kot je zavajanje? Zavajanje uprav

Termoelektrarne Šoštanj glede vrednosti, glede tega in onega, je huda stvar. In vas sprašujem, ali ste formalno ugotovili kakršnokoli zavajanje uprav Termoelektrarne Šoštanj in Holdinga Slovenske elektrarne do ministrstva, do vlade, do parlamenta, ker smo to večkrat tu obravnavali, in kako ste ukrepali. Tega poročila, spoštovani, ker to priporočilo smo dali ministrstvu že julija lani, o izvršitvi tega priporočila nismo nikoli dobili. Ker tega poročila nismo dobili, danes sprašujem, ali se je to naredilo. Tu imam že poln kufer govoric, da so nekateri zavajali, da so nekateri napihovali to investicijo – verjetno uprave, vsaj te, ki so investicijo vodile –, pri čemer pa nihče do danes ni ugotovil, ali je kdo koga zavajal, formalno ugotovil.

Mislím, da se to iz vseh korespondenc da ugotoviti, da se ugotovi, ne vem: direktor uprave ali direktor Termoelektrarne Šoštanj je dne tega in tega zavajal in je navajal podatke. Sedaj se je evidentno izkazalo, da ti podatki niso točni, in ker je to naredil, je doživel to in to sankcijo. Še huje, direktor Premogovnika Velenje gospod Milan Medved je podpisal dolgoročno pogodbo za dobavo premoga po izhodiščni ceni 2,25 evra za gigadžul. Danes tu vsi, kot vas vidim, dvomite v to številko, pri čemer ta gospod še vedno sedi na tem direktorskem položaju in se mu ni nič zgodilo. In vi govorite, da so vsi zavajali, da je bila investicija 1,4 milijarde že vseskozi, da so vsi zavajali in jo umetno zniževali na neke druge vrednosti, da je politika to požegnala, na koncu pa nihče ne odgovarja. Če je temu res tako, potem pripeljite odgovorne pred roko pravice! Tega niste naredili, kljub temu, da vas je Vlada k temu zavezala in da vas je parlament k temu zavezal oziroma vam zaradi delitve oblasti to priporočil. To je tema. Mi poslanci verjetno ne bomo ocenjevali, spoštovani državni sekretar, ali je neka postavka v investicijskem programu realna ali ni realna. Z vsem spoštovanjem, tudi jaz sem sicer magister elektrotehnike, ampak sem študiral čisto eno drugo smer in nisem strokovno podkovan, da bom ocenjeval, ali je v noveliranem investicijskem programu neka cifra realna ali ne.

Vendar če je nek investicijski program sprejet in recenziran, in jaz nimam strokovnih ekspertiz, ki bi dokazovale drugače, potem moram verjeti. Če pa imam strokovne ekspertize oziroma če imam nek utemeljen dvom, pa moram podvomiti. Zato je irelevantno tu govoriti, katera številka v katerem NIP je prava. Mi imamo NIP, ki je veljaven. Če pravite, da ta veljaven NIP ni pravi, bi morali pripraviti drugega. In k temu so vas zavezali na Vladi že julija lani. Julija lani je bil sprejet sklep Vlade, da se mora pripraviti NIP 6. Osnutek je pripravljen, NIP 6 ni sprejet in je zato, kako bi rekel, non-paper. Ponovno vas sprašujem: kolikšna je realna vrednost te investicije? Mi ne želimo sedaj tukaj obračunavati s temi političnimi odločitvami v preteklosti, čeprav se lahko tudi na

to temo kakor hočete dobimo, ni problema. To investicijo moramo dokončati do konca karseda racionalno, zakonito, in če je kdo kaj narobe naredil, mora za to odgovarjati. Samo to. To je poslanstvo in upanje predlagateljev, da se bo danes zgodilo, nič drugega. In imamo težave, ker niste naredili nič, kar vam je bilo naloženo takrat, to se pravi, da bi optimirali to investicijo, da bi ugotovili, koliko je ta investicija visoka in da bi ne nazadnje sprožili postopke zoper tiste, ki so zavajali oziroma ki so delali nezakonito v upravah družb HSE in TEŠ. Če je to preveč ... Vi nam pa tu odgovarjate o vseh drugih stvareh, o katerih sploh ne teče diskusija in vas sploh noben ni nič povprašal.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Srečko Meh je želel repliko.

SREČKO MEH (PS SD): Vprašali že mogoče ne, gospod Vizjak, govorili pa o tem. In potem pač ne govorite o temah, za katere ne želite, da o njih govorimo. NIP 5 je seveda bil revidiran in velja milijarda 300 milijonov evrov, ampak ali je zato realen? Direktor Košorok, direktor Dermol in minister, ki je predstavil to, so nam na seji odbora povedali, da NIP 5 ni realen, da ne velja, da je bil napačen, in Košoroka ste vi poslušali, da je bil tudi v tistem času minister zaveden. Trdim, da smo bili še bolj zavedeni mi v parlamentu, ko smo govorili o milijardi 302 milijona, da ne bo spet kdo o tem kaj govoril. Seveda pa je razlika v odgovornosti, in minister Omerzel je zelo dobro prikazal, čigava je odgovornost pri odločanju v Holdingu Slovenskih elektrarn, v TEŠ in v Premogovniku Velenje danes. Seveda pa je bilo bistveno drugače takrat, gospod Vizjak, ko ste bili minister in predsednik nadzornega sveta. Takrat ste sprejeli tisto odločitev, ki je temeljila na stroki, na vsem tistem, kar je bilo. Vi ste bili tisti, ki ste takrat to naredili.

Zato se mi zdi, ko govorimo o tem sprenevedanju, res nehigienično, da danes sprašujete, kaj se tukaj dogaja, pa ste sami povzročili to zgodbo mnogo prej, preden je bil Mehov zakon ali pa kakršenkoli zakon tukaj povedan. Še enkrat naj rečem tudi to: seveda mi v Državnem zboru ne bomo dokončali te investicije. Ne bomo je dokončali, samo odložimo lahko celo zadevo. Lahko pa zagotovimo nek miren prostor, da bo lahko Vlada vse ostalo delala. In še nekaj glede direktorja Premogovnika Velenje. Zagotavljam vam, da je direktor premogovnika dober direktor, treba ga bo pa vprašati, pod kakšnimi pogoji je podpisal 2,25, kaj je naredil takrat in zakaj je 2,45, 2,47 posamezna neto cena za gigavatno uro. Ker pa se smejite tamle na oni strani, bom pokazal tabelo, ki prikazuje poslovanje Termoelektrarne Šoštanj, bloka 6. To so dobički, ki bi jih blok 6 imel pod predpostavkami, v katerih je bila investicija tudi začeta. To zeleno so milijoni skozi ta čas obratovanja. In še eno

tabelo bom pokazal. Poglejte, recimo, tabelo v TEŠ – če je bila predelava v letu 2013 21,96 ...

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Gospod Meh, izteka se vaša replika. Se opravičujem.

SREČKO MEH (PS SD): Prosim?

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Replika se izteka. Tri minute ste imeli.

SREČKO MEH (PS SD): Se je iztekla? Prav. Hvala lepa. Ampak če je bila leta 2013 21,96, je za 45 zmanjšana cena predelave električne energije v TEŠ v letu 2014.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Besedo je želel predlagatelj mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani gospod Meh!

Kot predsednik nadzornega sveta Holdinga Slovenske elektrarne do leta 2006 ali do spomladi 2007 nisem sprejel nobenih odločitev v zvezi s to investicijo, kajti te investicije ni vodil Holding Slovenske elektrarne, temveč Termoelektrarna Šoštanj. Vse operativne odločitve v zvezi s to investicijo so sprejemali organi Termoelektrarne Šoštanj. Mi smo pa se večkrat – mimogrede, takrat je bil v nadzornem svetu tudi vaš kasnejši minister za finance gospod Franci Križanič – na nadzornem svetu želeli seznaniti s potekom te investicije. To je velika razlika. Operativno o tej investiciji nadzorni svet HSE ni odločal, in to vi dobro veste. In ne prosim zavajati, da sem sprejemal tu kakršnekoli odločitve v tej vlogi. Edina odločitev, ki sem jo kot minister sprejel glede te investicije, je bila izdaja energetskega dovoljenja. Gospodje z ministrstva za infrastrukturo dobro vedo, kaj je energetska dovoljenje, da je to upravna odločba, ki jo minister mora izdati, če je vloga popolna in če so izpolnjeni vsi pogoji. Energetska dovoljenje ni odločanje o ekonomiki te investicije, temveč o tem, ali se določen energetski objekt energetska da optimalno vključiti v elektroenergetski sistem države. In ker sem tudi sam zaradi tako velikega bloka dvomil v to, sem zaprosil Agencijo za energijo iz Maribora, da mi je podala mnenje, kajti takrat se je šlo za to, ali bo 500 ali 600 megavatov, in šele po pridobitvi pozitivnega mnenja Agencije za energijo sem izdal energetska dovoljenje.

Še enkrat, energetska dovoljenje ni nikakršna odločitev za to investicijo. Energetska dovoljenje je samo eno v nizu dovoljenj, kot na primer tudi gradbeno dovoljenje, s katerim se lahko tisti, ki je odločevalec o tej investiciji, odloči za to investicijo, ko mora pretehtati še ostale vidike, tudi ekonomskega. Gospod Meh to dobro ve in mi zanalašč podtika vedno in znova.

Še enkrat, gospod Meh, vlada Janeza Janše je leta 2006 sprejela resolucijo nacionalnih projektov, kjer je uvrstila blok 6 kot perspektiven energetska projekt. To zaradi tega, ker so takratni kazalci – vi temu verjamate še danes in jaz sem tu na nek način že malo drugačnega stališča –, ker so takrat podatki kazali, da je to res optimalen projekt. Pri tem nas ni nihče zavajal. Takrat so bile takšne razmere. Ko so se razmere spremenile, sem na to odgovorno opozoril. O tem je možno zbrati nič koliko dokazov. Če jih želite, vam jih dam. In zato mi prosim ne podtikati, da sem sprejemal v zvezi s tem kakršnekoli operativne odločitve, zlasti pa ne v delu, kjer se danes kaže največji problem. To je v delu, ko govorimo o obsegu te investicije. O obsegu te investicije, o noveliranih investicijskih programih, o vrednosti te investicije ni noben minister, tudi sedanji ne, in noben prejšnji, imel nobene operativne odločitve. Zato pa smo rekli, da poiščite odgovorne in jih pripeljite pred roko pravico, ampak žal se to ni zgodilo in se očitno tudi ne bo.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Repliko je želel gospod Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Saj v tem je pa poanta. Sedanji minister je kriv, minister v letih 2004, 2005 in 2006 ter predsednik nadzornega sveta pa ni kriv, ker ni o tem prav nič odločal. Bil je pa predsednik nadzornega sveta. V tem je sprevrženost, gospod Vizjak, in to se meni ne zdi v redu. Obseg investicije je pa prav takšen, kot je bil leta 2006 – to se pravi, da blok 6 zgradimo v obsegu 600 megavatov, v katerem je znana tehnologija in proizvodnja električne energije in tudi poraba premoaga.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Vizjak, imate besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani gospod Meh!

Vaša sprevrženost pa je v tem, da ne poslušate, kaj predlagatelj želimo in zahtevamo od Vlade oziroma od ministra. Nič drugega kot spoštovanje sklepov, ki so temu ministru nekaj naložili. Sklepi Vlade so temu ministru naložili, da pripravi mednarodno strokovno revizijo tega projekta. Tudi parlament je priporočil in tudi Vlada je naložila temu ministru, da preveri zakonitost ravnanj uprav HSE in TEŠ, pa tega ni storil. To mu očitamo, spoštovani gospod Meh. Nič drugega. In vi se tu sprenevedate. To je povsem drugače. Jaz sem vedno kot minister spoštoval sklepe tako parlamenta kot vlade. Očitno so pa sedaj standardi vaših ministrov nekoliko drugačni.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Meh, imate repliko.

SREČKO MEH (PS SD): Gospod Vizjak, kako pa lahko nekdo spoštuje sklep, ki smo ga tukaj sprejeli o poročstvu zavedeni za milijardo 302 milijona 500 tisoč, da naj izvede ta projekt, če se ga ne da? Kako naj to izvede? To razložite, ker imate vse odgovore, zato se meni zdi vprašanje – povejte natančno, na kakšen način. Ta trenutek je direktor HSE vam osebno oziroma nam vsem skupaj, da ne bi bilo kaj narobe, Termoelektrarne Šoštanj, pa tudi minister je to potrdil, povedal, da ta investicijski program v višini milijarde 302 milijona ni realen, ni sprejemljiv, in da so pogodbe podpisane v že milijardi 300. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Gospod Meh, preberite si sklepe Vlade. Očitno jih ne poznate. Sklepi Vlade s 15. 7. lani ne nalagajo ministru, da investicijo izvede. Ti sklepi nalagajo ministru, da pripravi, še enkrat, novelirani investicijski program, kakršenkoli že bo, nalagajo mu, da naredi mednarodno revizijo tega, in nalagajo mu, da pripelje odgovorne pred roko pravice. Pa kaj se sprenevedate? To mu nalagajo! In kaj od tega je naredil?! Nič!

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Sedaj pa je besedo želel gospod minister.

Izvolite.

SAMO OMERZEL: Predsedujoča, hvala za besedo.

Ko poslušam vprašanja opozicije, imam občutek, kot da ne sedimo v istem parlamentu, kot da so oni v enem paralelnem svetu. Na odboru za infrastrukturo smo podrobno predstavili trenutno stanje same investicije in vse naokoli, kako vpliva ta investicija – na poslovanje Termoelektrarne Šoštanj, na holding. Celoten vpliv smo zajeli. Vprašanje, ki se tukaj postavlja, je danes – hvaležen sem poslancem, da so mi svetovali, da naj se več ne ukvarjam z zgodovino. S to zgodovino smo se ukvarjali in pogledali, kdo je kdaj kakšne ključne odločitve sprejel, jaz pa se moram ukvarjati s zatečenimi dejstvi. Slišal sem iz opozicije trditev, da zahtevam danes od njih, da mi potrdijo številko 1,4. Jaz sem o 1,4 samo poročal, kakšno je trenutno zatečeno stanje in kaj je tista realnost, s katero smo danes soočeni. Ne gre za to, da danes kakšno potrditev iščemo. Ko govorimo o tem, da ne spoštujemo sklepov te vlade, se dajmo pri strokovnih vprašanjih ukvarjati s stroko in vsebino. Vse to sedaj prenaša eno zelo resno strokovno vprašanje na politični parket, kar se meni ne zdi korektno. Tisto, kar je pomembno sporočilo, je to, da se to ministrstvo, resor za energetiko, ukvarja z vsebino, se ukvarja s tem, da bomo vse tisto, kar moramo realizirati, tudi

realizirali. In če pogledate to, kar smo na odboru za infrastrukturo predstavili, vsebinsko, je vse, kar je to ministrstvo lahko v tej fazi naredilo, naredilo.

Ene stvari se moramo zavedati. Ta zgodba – ne bom več ponavljal številke iz zgodovine – vemo, kdaj se je začela, in to obdobje, s katerim se ukvarjamo, so pač neki časovni okviri, kjer ne želimo zaradi tega, ker bi prehitevali neke dogodke oziroma želeli neke prehitre odločitve sprejemati. Enostavno je treba odgovorno pristopati, in tisto, kar želimo, enkrat za vselej, in upam, da je bilo z našim poročilom to jasno, je, da so vsi pravi podatki enkrat v javnosti, da bomo enkrat vedeli, s kakšnimi številkami imamo opravka, in tisto, v kar bomo verjeli, kar bomo imeli ključne osnove za to. Zgodovinsko, ko sem se vsebinsko obračal na NIP 5 in na vse, kar se je dogajalo okoli te investicije – ključno je, da so bile neke pomanjkljivosti notri, ki si jih pri resnem planiranju investicije ne bi smeli dovoliti. To je ključno dejstvo, in ne želim, da bi moj resor, moje ministrstvo in ta vlada zopet ponavljali te napake. Kar se tiče gospoda Krivca, mi je omenil mojo izjavo za 1,3 milijarde evrov. Tu moramo biti zelo jasni. Na dan hearinga – podatki in dejstva, ki sem jih imel na mizi takrat kot minister, ki je začel svojo pot, ki je kandidiral za ministra, so bila pač dejstva, ki sem jih imel pred sabo.

In moje izjave, da to mora ostati v rangu 1,3 milijarde, so slonele na dejstvih, ki sem jih takrat imel pred sabo. Žal – moram poudariti, da nisem tisti, ki zagovarja, da je ta investicija višja, in se mi zdi nekorektno, da se ves čas poudarja, da smo mi tisti, ki podpiramo povišanje te investicije, da smo mi tisti, ki smo odgovorni za povečanje te investicije. Treba je jasno poudariti: to so dejstva, zatečena iz preteklosti, tisto, kar pa si jemljem na nek način kot, bom celo si dovolil reči, čast, in to, da smo si upali narediti, je pa to, da predstavimo prave podatke, da gremo enkrat z resnico pred javnost in povemo to, kar je res, ne pa da neke všečne podatke poskušamo predstavljati, to, kar se je v preteklosti zgodilo, zato, da bo ta investicija šla naprej. To, kar danes poročamo, ni tisto, kar bi si želeli ali pa zagovarjali. To so zatečena dejstva.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Sedaj lahko nadaljujemo z razpravo ostalih poslancev.

Mag. Ivan Vogrin, imate besedo.

MAG. IVAN VOGRIN (NeP): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Spoštovani kolegice in kolegi!

Pred slabima dvema mesecema sem bil v TEŠ in Premogovniku Velenje. Zakaj? Nisem vedel, da bo danes ta seja – ker me je pač zanimalo, kako stvari dejansko stojijo, nekaj časa po sprejetju našega poročstvenega zakona. Nad tem, kar sem videl, sem seveda bil presenečen. Gre za dve visoko tehnološki,

sposobni podjetji, in priporočam, da vsi tisti, ki še niste bili tam, greste pogledati, kaj so slovenska podjetja sposobna narediti. To je tehnično, tehnološko znanje, in mi bi se danes morali pogovarjati o tem, kako bomo to znanje izvozili v tujino, kajti Slovenija je premajhna, da bi ga ta podjetja lahko doma prodala, in se seveda ukvarjati s tem, kaj bomo delali, da bomo imeli od česa živeti ali pa bomo živeli od kreditov in obtožb – verjetno ne več dolgo. Tisti, ki se sprašujejo, zakaj podražitev za 116 milijonov – pravzaprav nepomembno vprašanje. Od kje jih bomo vzeli? Davke bomo dvignili in se zadolžili. Uspešno se bomo zadolžili v tujini. To je nekajletna praksa, in zakaj je ne bi nadaljevali. Vprašanje samo, kako dolgo še.

Postavlja se vprašanje, kdo je odgovoren za zadevo. Veste, jaz sem že zadnjič na odboru približno poskušal hierarhijo odgovornosti razložiti z mojega zornega kota. Sedaj se poskuša seveda povedati, da so vsega krive uprave, ampak te uprave imenuje nadzorni svet, nadzorni svet imenuje vlada, vlado pa imenuje parlament. Torej, kdo je najbolj odgovoren? Odgovor je na dlani. Odgovori so tukaj. Ampak zakaj bi se mi ukvarjali z gospodarstvom? Ministra za gospodarstvo nimamo več. Prejšnjega smo razrešili, ker je seveda bil gospodarstvenik. Če bi prišel iz politike ali če bi delal posle za državo, potem seveda ne bi, ampak ker ima podjetje, ki je 95-odstotni izvoznik, 200, 300 zaposlenih, ga je treba razrešiti. To je realno stanje. Seveda tudi v Sloveniji ni dobro govoriti na osnovi lastne pameti. Že Coco Chanel, ki mislim, da je umrla leta 1971 in je ustvarila ogromni imperij na področju parfumov, je povedala, da je največji pogum misliti in govoriti na osnovi lastne pameti. Zato smo tudi po stari praksi gospoda Petra Kralja, slučajno ima ime Kralj, pa tudi kralj je po svoji sposobnosti, iz enega od nadzornih svetov razrešili, ker je strokovnjak. Razrešili smo tudi dr. Petra Kraljiča, tudi iz enega drugega nadzornega sveta, ker je strokovnjak, ob tem pa govorimo, da imamo nepolitično kadrovanje.

In zanimivo je, da vsaka vlada, vsak minister, vsak naslednji državni sekretar pride in razlaga, kako predhodnik ni delal dobro in razlaga neke zgodbe, česa niso delali dobro. Veste, to ne bo držalo. Ko mi kažemo tako, je en prst proti nam obrnjen, in tukaj bi se morali reševati problemi. To je seveda sistemski problem. Glejte, kaj je pisalo v Financah včeraj: "Pri javnih naročilih ne gre za naključje in nesposobnost javnega sektorja, kar sem sprva mislil, ampak za izjemno dodelan sistem legalizirane kraje davkoplachevalskega denarja, nam je v intervjuju povedal zdravnik Marko Noč." Noč pomeni tema. Mi smo že dolgo v temi in še dolgo bomo, če ne bo parlament začel sprejemati drugačne zakonodaje, bistveno drugačne zakonodaje, poenostavljati zakonodajo in tako dalje. Tako da zadeve so zelo enostavne. Z resničnimi problemi se je

težko ukvarjati, z navideznimi pa enostavno, ker vsi lahko govorimo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Mag. Lejla Hercegovac, imate besedo.

MAG. LEJLA HERCEGOVAC (PS PS): Hvala, spoštovana podpredsednica. Spoštovani minister, gostje, kolegice in kolegi!

Ker TEŠ 6 povzroča glavobol, povzroča nespečnost, povzroča stres in druge bolezni, tudi mi zdravniki ne moremo zbežati od TEŠ 6. Ja, TEŠ 6 je res težka in neracionalna ter netransparentno peljana investicija, stara več let. Ta zgodba že dolgo let ni stvar stroke. Pogodbe so večinoma podpisane. In kaj zdaj? Verjemite, na lokalnem nivoju in desni in levi zelo dobro sodelujejo. In kaj potem ostaja meni? Ostaja mi, da TEŠ sprejemem kot en aksiom v matematiki, da pravega odgovora ni, da preveč ne vprašam in da ga vzamem takšnega, kot je. Oprostite mi, ampak jaz bi vseeno želela odgovor, zakaj smo izbrali tipsko enoto 600 megavatov, če je Alstom imel na voljo le dve tipski enoti, 345 in 800. Zakaj? Ta enota ne paše nikamor po porabi premoga in projekt za to je postal precej dražji. Zdaj se moramo vsi vprašati, kaj je z nadzorom v Republiki Sloveniji. In drugo vprašanje: kaj narediti v prihodnosti, da bo slovenska energetska politika bolj racionalna in učinkovita? Pravijo, da se iz upornosti rojeva pozitivnost. Uporni so tisti, ki so za TEŠ 6, uporni so tisti, ki niso za TEŠ 6. Čas bo pokazal skupne rezultate.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Naslednji ima besedo gospod Mirko Brulc.

MIRKO BRULC (PS SD): Lep pozdrav vsem prisotnim!

Gospod minister, morate vedeti, da je to prva runda v interpelaciji danes. Vsega ste vi krivi in vse to bomo v sredo poslušali še enkrat, seveda. Ampak nič hudega. Berejo se magnetogrami in podobno, čas pa gre, in to je nekaterim pomembno. Glejte, hrana, pitna voda in energija so strateške zadeve, ki jih vsaka država najbolj varuje. Mi na žalost nimamo nafte, imamo malo plina, imamo pa premog. Če odmislimo, da premalo izkoriščamo sončno energijo, premalo izkoriščamo vetrno energijo in tako dalje, nam ostane hidroenergija, ki pa je zelo labilna v času suše. Vemo, kako je bilo lani. Če ne bi imeli atomske centrale in tako dalje, bi bilo hudo, in v nadaljevanju, če ne bi imeli termoelektrarn, bi bilo pa prav tako narobe. O tej termoelektrarni danes govorimo. Jaz se ne bom opredeljeval o tem, koliko milijard, koliko milijonov, kdo je kriv, kdo ni kriv. Imamo organe pregona, in to, kolikor vem, že teče. Saj so tudi pri hišnih preiskavah in drugače nosili škatle dokumentacije, mislim pa, da ni enostavno

odkriti, kdo je kaj naredil in kdo je kaj naredil narobe.

Imam pa zaupanje v našo preiskovalno komisijo – ne našo, Državnega zbora nikakor ne, ampak preiskovalce, kriminaliste, pravosodje in podobno. Bodo že našli, kako in kaj. Seveda se ob tem pojavlja tudi cel kup lobijev. Verjetno marsikdo tudi misli, da bi bilo najboljše, da te investicije ne bi bilo, in da ko bo elektrike premalo, jo bomo pač kupovali v tujini. Danes trgovci z električno energijo tako fantastično služijo na račun vseh nas, da je to nekaj neverjetnega, in če bi morali biti odvisni od uvoza, bi njihove žepe le še bolj polnili. Torej, vemo, da TEŠ rabimo, da je treba počistiti zadeve, in to je ekipa z ministrom na čelu začela zelo intenzivno počenjati. Zato je mogoče stopila komu tudi na rep, tudi v zgodovini, in je reakcija pač takšna, kot je, to je normalno. Če te piči kača, potem se braniš, kolikor moreš. Vesel sem, da vedno, ko obravnavamo neke zadeve, slišim: pa ta je vaš član, pa tisti je vaš član. Tako da Socialni demokrati niti ne vemo, koliko članov imamo. Kar naenkrat so vsi, ki so tako ali drugače problematični, člani naše stranke. Lepo vas prosim, dajte pogledati malo, kje se ti ljudje valjajo, po katerih ministrstvih in tako dalje, in kdo je za kaj kriv. Mi imamo zelo čisto vest. Mislim, da je v nekaterih ozirih ta razprava bila koristna, ker so prihajala dejstva na plan, v nadaljevanju pa bo verjetno še dve uri in pol časa, pa ne bomo kaj novega slišali. Mislim, da je s to investicijo treba iti do konca, ugotoviti, kdo je počenjal kakršnekoli malverzacije, izkoriščal svoj položaj in spraviti to v pogon. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani!

Zgodovine ponesrečeno vodene in peljane investicije TEŠ 6 ni mogoče zavrteti nazaj. Treba se je postaviti v današnji čas, in iz tega bi danes izpostavil dva segmenta, ki se mi zdita ta moment najbolj pomembna. Prvi je segment, ki naj poseže v zgodovino, to se pravi za nazaj, je, da se poišče odgovornost tistih, ki niso peljali te investicije tako, kot bi jo morali. In kot drugo me skrbi prihodnost, kako bomo obvladovali vsa tveganja in vse neznanke, ki se pojavljajo v zvezi s tem, tudi potem, ko bo ta investicija dokončana. In če se vrnem nazaj k prvemu, ta investicija je bila vodena netransparentno, povsem individualno s strani gospodarskih družb, HSE, TEŠ in ne nazadnje tudi rudnika lignita Velenje. Vemo, da je bilo precej pogodb in del oddanih brez kakršnegakoli javnega razpisa. Malo manj kot 100 milijonov je bilo gradbenih del. Vsa dela so bila oddana z direktnimi pogodbami. Nobeno inženirsko delo ni bilo oddano v skladu z javnim razpisom. In potem še res zelo dober in koristen podatek, izjava današnjih predsednikov uprav HSE in

direktorja TEŠ, da je bilo v preteklosti veliko prikritih dejstev, veliko zamolčanih dejstev, in to ključnih dejstev, ki so vplivala na odločitve stroke in tudi politike.

Soglašam s tem, da današnji minister ni kriv, ampak so pa naloge, ki jih je Vlada naložila ministru, da danes to investicijo vzame pod drobnogled. In zaradi tega oporekamo ministru, da od lanskega julija ni naredil v tem segmentu nič, to se pravi, da se poišče odgovornost tistih, ki so slabo ali nepravilno vodili to investicijo. Te naloge, minister, niste opravili. In kot drugo me zelo resno skrbi prihodnost. Skrbi me zaradi tega, ker ni ukrepov, ki bi obvladovali vsa tveganja, ki jih ta investicija prinaša tudi danes, da smo, lahko rečem, tik pred zaključkom investicije. Še več, pod vprašanje se postavlja celo cena osnovne surovine, cena preмога, ki je bila jasno podpisana in je znana, 2,25 evra za gigadžul. In se danes ta osnovni podatek, na katerem bi morala sloneti celotna investicija in celotna kalkulacija, znova postavlja pod vprašanje. Potem se pa tu vprašam: s kakšnim namenom? Z namenom, da se zopet ustvari podlaga in neka manipulacija, da se investicija zopet podraži za kakih 150, 200 milijonov evrov, ali da se prikrije v preteklosti kakšna nepravilnost odločitev poslovodstev teh družb?

Zelo resno me skrbi, kajti danes trdim, da ta investicija s tveganjem tudi danes ni obvladovana. Kdo lahko garantira, da bodo to investicijo gospodarske družbe v prihodnosti preživele ali pa bodo šle v stečaj, HSE, termoelektrarne, rudnik lignita Velenje? Kdo to garantira? Noben ne garantira, in vsi so pod veliko verjetnostjo, da jih bo ta investicija spravila v propad. To so številke, to ni moje osebno mnenje. Te številke je podal tako v likvidnosti in tako v prihodnosti direktor HSE na matičnem delovnem telesu, Odboru za infrastrukturo in prostor. In to so tista ključna vprašanja, s katerimi se je treba danes ukvarjati. Minister, tudi te naloge, za katere je vaša vlada svojemu ministru naročila, da se opravijo in pripravijo – če ni bil ta čas dovolj dolg, razumem, in je treba reči: aha, potrebujemo, ne vem, še 3 mesece, da bomo izvršili oziroma opravili te naloge, ki nam jih je Vlada zadala. Ampak da ignoriramo in ne upoštevamo tistega, kar nam Vlada pripravlja – po mojem to res ni odnos ministra do svoje vlade. Če so tu problemi, časovni, takšni, drugi, je treba te težave povedati, se ti sklepi novelirajo in podaljša čas, v katerem bo možno te naloge opraviti. Ampak te naloge bo treba opraviti tako ali drugače, pa ne glede na to, pod katero vlado, pod katerim ministrom in tako naprej. Tako da predlagam, da minister res oceni ta dejstva, ali rabi dodatni čas oziroma kdaj sam predvideva, da bo te naloge opravil. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospa Ljudmila Novak, izvolite, imate besedo.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani, hvala za besedo.

Kadar odpotujemo v neko državo, za katero menimo, da ni najbolje urejena, nam priporočajo, da ko na letališču najamemo taksi, da se najprej dogovorimo, za kakšno ceno se bomo nekam peljali, in ko to preverimo pri treh taksistih, so cene lahko zelo različne. Po navadi vzamemo tistega, ki je najcenejši, ali pa nam še kaj spustijo, seveda če gre to iz našega žepa. Če gre iz tujega, mogoče ne ravnamo tako skrbno. Če pri majhnih stvareh tako ravnamo, koliko bolj bi morali potem pri velikih. In tako velika odločitev, kot je bila odločitev za to termoelektrarno TEŠ 6, bi zagotovo morala biti skrbno preiščena, in prav tako skrbno izdelan program, investicijski program in tako naprej. In ker očitno v Sloveniji več ne zaupamo samim sebi – tudi tukaj pri priporočilih Vlade govorimo o mednarodni reviziji s pomočjo mednarodnih strokovnjakov –, mislim, da je najmanj, kar lahko naredimo, da naše projekte primerjamo s cenami projektov v tujih državah. In mislim, da je to bilo tudi storjeno. In če podoben projekt stane v drugi državi 700 ali pa 800 ali pa 600 milijonov, ne vem, zakaj pri nas potem stane milijardo 400 milijonov.

To se nam dogaja pri cestah, pri predorih, enako sliko imamo pri nakupu medicinskih pripomočkov, kjer so cene pri nas trikrat dražje kot v tujini. Mislim, da je izvorni greh tega projekta prav na začetku, ko je bil projekt potrjen, ko ta investicijski program ni bil dovolj skrbno izdelan, kajti ko so pogodbe podpisane, morajo držati. Mislim, da je bilo do sedaj preveč tega popuščanja, ko so se kar ugotavljali novi in novi nepredvideni stroški. Mislim, da samo v primerih, ko gre za višjo silo, lahko prihaja do odstopanj, pa ne bi rekla, da se za 10 % zmotimo in za 20 %, ampak da se pa za 100 % zmotimo – tukaj pa mislim, da je nekaj narobe. Ne bom govorila, ali je bila odločitev pravilna ali ne. To prepuščam strokovnjakom. Bili so različni lobisti, še posebej močni lobisti pa so gotovo prihajali iz Šaleške doline. Sama sem se morala celo zagovarjati pred občinskimi odbori Nove Slovenije, ker smo se odločili, da poslanci Nove Slovenije ne bodo podprli tega poročila. Pa ne zato, ker mislimo, da je projekt zgrešen, ampak zato, ker menimo, da je bilo toliko stranpoti pri tem projektu, da ga enostavno zaradi tega ne moremo podpreti.

In zakaj? Občinski odbori so nam hoteli cel odbor odstopiti. Zakaj? Ker so vse stranke nanje pritiskale, zakaj mi tega ne podpremo, kako je to pomembno, nujno in tako naprej. Torej, vse stranke so bile tukaj združene, ne samo ena, druga ali tretja. Pritisk se je izvrševal v celoti. In kakšno nalogo imamo mi? Zagotovo tako opozicija kot koalicija, zagotovo moramo vsi zahtevati, da se ravna odgovorno, pošteno, da se naredi revizija, da se pokliče tiste, ki so bili

odgovorni, res na odgovornost in da nosijo tudi neke posledice. Delujoča in uspešna država je lahko samo tista, kjer vladajo poštenost, odgovornost in gospodarnost, in to od zgoraj navzdol in od spodaj navzdol. Šele s temi kriteriji bomo lahko v Sloveniji tudi uspešni. In gospod minister, ko si stranke delijo resorje, je resor infrastrukture zelo zaželen. Sedaj je pač treba ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Jožef Jerovšek, izvolite.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana predsedujoča. Vsi prisotni v tej dvorani!

Projekt, investicija TEŠ 6, termocentrala v Šoštanju v Šaleški dolini, je na žalost drastičen primer tega, na kakšen način se ne smejo voditi investicije, in drastičen primer tega, kaj se v državi, kjer je korupcija zrasla preko vseh razmer, lahko zgodi. Jaz se na energetiko nekoliko spoznam, saj sem bil direktor oddelka, kjer je bil energetski objekt, eden večjih v Sloveniji, v sklopu tovarne. In ko smo na odboru za nadzor proračuna v letu 2012 obravnavali, sem šel nadomeščati ta projekt in sem se zapičil samo v projekt kemijske priprave vode, ki sem ga vodil enkrat v manjši obliki, ampak to so tipski projekti. V vseh, kjer se čista voda rabi, je to približno enako, samo gabariti so večji. In je bila podpisana pogodba za 5 milijonov 200. Takrat je bilo po ne vem koliko aneksih 10 milijonov, torej narasla je 100 %, in takšna je cela investicija. Za 700 milijonov je zrasla, je nekam odteklo denarja od takrat, ko se je projekt podpisal. Gospe in gospodje, zakaj se je to zgodilo? Tu je popolna paralela s tem, kar se je zgodilo v naših bankah. Okolje – pri nas smo prišli tako daleč, da ene klike že 20 let in na ne vem koliko podlage odločajo o vsem in vodijo iz ozadja. Velenjska, Šaleška dolina je idealen primer. Rdeče Velenje – imeli so vedno celotno oblast s sateliti, ki so zdaj nekateri v Pozitivni Sloveniji in tako naprej. Isto kot v bankah. Tam je praktično 100-odstotno bil vpliv te nekdanje oblasti, teh mogotcev, te oligarhije, ki je potopila Slovenijo, in tam tudi. In seveda se je branilo križemkrajem. V parlament smo dobivali napačne podatke. Kot inženir se zavedam, da je tak objekt za slovensko energetiko in za slovensko gospodarstvo potreben. In če bi ga dali na mizo transparentno – od začetka se mi je zdelo, da je normalen, in vem, da ga rabimo –, vendar je odločanje ljudi, politike tam, kjer je imela odločilen vpliv, kriminalno, in to je postal projekt kriminala nad kriminalom. In isti ljudje, iste politične sile vsepovsod. To moramo našim ljudem povedati. Iste politike, isti dediči, ki so pogubili to državo povsod, v bankah in v Velenju. Isti so se okoristili. Bo kdo rekel: ja, saj včasih so posodili še katerega kandidata kam. Mislim, da je eden šel k ljudski stranki kandidati za zadnje volitve, direktor.

To je bilo vse organizirano, in ne morem drugega reči kot da naj čim prej začnejo ukrepati, pa ne tako, kot je Maša Kociper prej govorila – forenzična revizija. Sem za to, ampak ni potrebna, saj se ve. Tiste naj povprašajo, naj jih iz hlač stresejo, ki so pri tem plenu sodelovali. Kociprova je prej rekla, da so rabili čas, da so videli, kje smo. To opažamo, da cela vlada ne ve, kje je. Cela vlada ne ve, kje je. Ni se spremenila koalicija, iste stranke pa pišejo novo koalicijsko pogodbo. Ste videli kje na svetu to, da je ista koalicija in po 8 mesecih piše novo koalicijsko pogodbo? To je popolnoma otroško, na ta način prepričujejo ljudi in jih "fopajo". Ta politika, velenjska in bančna, se nadaljuje kar naprej v tej vaši vladi. Vi nočete transparentnosti! Tu se bodo še nadaljnje milijarde – minister ni pojasnil, kje je prejšnje milijarde dobil, komu je prodal obveznice, zdaj pa že hodi po Ameriki z novimi milijardami! Gospe in gospodje, na tak način ne gre. Ljudje vas morajo odnesti, ampak trenutno izgleda, da so ljudje zadovoljni s tem ...

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Gospod Jerovšek, vrnite se k točki dnevnega reda.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ne protestirajo ljudje, so zadovoljni s tem. Imate tako močne medije, da vas reklamirajo, da ste vi pravi. Ko vam jemljejo iz enega žepa in si nosijo v svoje žepe ...

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: K točki dnevnega reda, gospod Jerovšek.

JOŽEF JEROVŠEK (PS SDS): Ja, točka dnevnega reda: s tem kriminalom je treba končati. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Gospod Branko Ficko, imate besedo.

BRANKO FICKO (PS PS): Hvala.

Današnja zahteva za to izredno sejo bi označil kot skrivanje pred odgovornostjo za napake v preteklosti, ki so nastale za časa vlade Janeza Janše. Podobno je kot na primeru bančne luknje, uničenje gospodarstva z menedžerskimi odkupi in tako naprej. Pride tudi do skrivanja politikov, tistih, ki so TEŠ začeli, bili zraven, potem pa bi ga ustavljali, predvsem pa prevzeli odgovornost na aktualno vlado. Ni kaj, tu ste predlagatelji mojstri sprenevedanja. Vsaka investicija se in se bi vedno morala uravnati pravilno na začetku. Če bi bili takrat pravi gospodarji, bi podpisovali pogodbe, ki bi bile fiksirane oziroma na ključ, da podražitve ne bi bile možne. Že v osnovni pogodbi je Alstom dobil na račun tega veliko prednost, na kar so bili posamezni akterji, tudi s strani pravne stroke, opozorjeni. Pogodba je bila in je še vedno izrecno v korist Alstoma, ki je to situacijo s

pridom izkoriščal, verjetno ne samo za svojo korist. Tako da je nesporno, da je projekt nastal v tistem obdobju. Energetsko dovoljenje je takrat izdal minister Vizjak, dejanske finančne posledice pa je takrat parafiral Zagožen. Glede cen – saj cena nikoli ni bila 600 milijonov. To je bila takrat cena strojne opreme.

Na 830 milijonov se je najprej povišala takrat, za časa vlade Janeza Janše, ko je bilo tisto famozno prerekanje Elesa in gospodarskega ministra Vizjaka o delitvi interesov med HSE in Gen energijo. Pogodba je po informacijah bila dalj časa v predalu. Cene so se glede na pogodbo z Alstomom zviševale, in tudi stroka ocenjuje, da je bila pogodba sklenjena na zgodovinskem vrhu cen opreme. Drugo zviševanje je nastalo v obdobju, ko je bila gospa Radič, ko je poskušala izpogajati znižanje cen. Seveda ni imela pogajalske pozicije zaradi pravne oblike z Alstomom. Razlika je po mojem zaradi političnega vmešavanja, ne glede na to, katera opcija je, nanese cca 350 milijonov. Seveda so se finančne posledice pokazale v času Pahorjeve vlade, finančni minister Križanič pa je skrbel za to, da ne bi razmišljali v neki obratni smeri. Predlagatelji, kdo je začel to finančno štalo in povzročil finančne posledice, jih nadaljeval, je jasno, s tem pa nimate argumentov in pravice prelagati odgovornosti na sedanjo vlado, tudi ne na trenutnega ministra za infrastrukturo. Seveda je pa zgodbo treba preiskati od HSE navzdol po hobotnici s forenzično preiskavo. Investicijo racionalno zaključiti, v fazi do začetka obratovanja pa poiskati rezerve znotraj celotnega energetskega potenciala. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam.

Besedo ima dr. Jožef Kunič. Za njim se pripravi gospod Rihard Braniselj.

DR. JOŽEF KUNIČ (PS PS): Hvala za besedo, spoštovana podpredsednica. Dragi kolegice in kolegi!

Današnja izredna seja našega zbora lahko traja tri ure ali tri dni, a pri TEŠ 6 ni druge variante, kot da se ga dokonča. Smo približno tako nekako – to me spominja na letalo, ko na pisti vzleta. Ko je mimo neke točke, mora vzleteti, sicer je "crash". In tako nekako smo prišli tudi mi tako daleč pri tej investiciji. To seveda ni stvar stroke. Pogodbe so podpisane, in tudi če sedaj ustavimo projekt, bomo plačali in se plačilom ne moremo izogniti. Zavzemam se za to, da se opravi neka temeljita forenzična preiskava. Slišati je bilo, da bi bilo dobro, da bi to delali tujci, a imam pomisleke tako na tiste domače, ki izvajajo forenzične preiskave, kot na tujce. Seveda bodo tujci po vsej verjetnosti strokovnjaki s tega področja, in malo je verjetnosti, da ne bi bili v takšnih ali drugačnih povezavah z Alstomom, ki je tako velika multinacionalka. Zato je treba biti pri tem, kdo bo delal forenzično preiskavo, zelo pazljiv. Po

mojem mnenju je daleč najbolje, če bi jo skupaj delali naši in tuji, da bi se na nek način med seboj tudi kontrolirali. Torej, sem nekako za kombiniran izbor tistih, ki delajo forenzično preiskavo. Če pogledamo nazaj in slišimo eno in drugo stran, ene strokovnjake, druge, ene ministre in druge bivše ministre in tako dalje, si je težko ustvariti neko objektivno sliko. Ampak nekaj pa velja. Ljudje, ki so delali na tej investiciji, so ravnali po načelu psi lajajo, karavana gre dalje. Ministrstva so lahko govorila svoje, ostali, mediji so govorili marsikaj, ampak zgodilo se jim pa ni nič.

Danes preberemo novico, da so nekdanjega poslanca v Evropskem parlamentu obtožili po treh letih. Tri leta so rabili, da so ga sploh obtožili! / oglašanje iz dvorane/ Pustiva Avstrijo, jaz govorim o Sloveniji. Tu živimo. Avstriji ne bodo sodili ... / oglašanje iz dvorane/ Avstriji ne bodo sodili tistih, ki so v TEŠ delali, ampak jih bodo slovenska sodišča, in zato se njim ni bilo treba kaj dosti bati. Preden pride do sodbe, pritožbe, vrnitve z višjega nazaj na to sodišče – potem razumem tiste gospodarstvenike, ki na eni strani vidijo možnost nekega stranskega ali pa kar direktnega zaslužka in na drugi strani delovanje pravosodja, ki je tako počasno. Mislim, da nobena forenzična preiskava in nič ne bo uspešno, če se ta segment kaznovalne politike ne uredi tako, da bo učinkovita. Se zavedam, da je to samostojna veja oblasti, ampak jih je treba na to opozoriti. Brez tega po mojem ne bo nobenega uspeha. Saj ne da bi kaj denarja nazaj pridobili, ampak vsaj tisti, ki bodo delali na naslednjih investicijah ali pa tisti, ki delajo zdaj na kakšnih investicijah, bodo vedeli, da se jim to ne splača.

Ampak pri današnjem pravosodju kakšen potem zbolil in praktično ni nikoli obsojen. Tak primer imamo v Sloveniji. Nekaterih sploh ne morejo več najti, tako rekoč nikoli. Nekaterim ne morejo vročiti, nekateri zbolijo in tako dalje. Torej, brez tega zadnjega organa v tej kaznovalni politiki, politiki sankcioniranja – če ta ne bo funkcioniral, se bodo takšne nepravilnosti dogajale tudi v bodoče. In mislim, da je ta seja namenjena ravno temu, da se takšne nepravilnosti ne bi več dogajale ali pa naj se vsaj ne bi dogajale v takšni meri. Skratka, TEŠ 6 je kot projekt nujno treba dokončati in treba se je začeti že danes ukvarjati z vprašanjem, kaj narediti, da bo slovenska energetska politika bolj racionalna in bolj učinkovita ter kako poskrbeti, da se bodo zastavljeni energetski infrastrukturni projekti nadaljevali. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Rihard Braniselj ima besedo.
Za njim se pripravi gospod Jožef Kavtičnik.

RIHARD BRANISELJ (PS DL): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Predlagatelj današnje seje je podal neke iztočnice, v katero smer naj bi se današnja razprava odvijala. Današnja razprava naj bi dala odgovor na vprašanje, ali ta vlada, ali ta minister obvladuje investicijo v TEŠ 6. In s tem vprašanjem bi moral biti okvir današnje razprave podan. Govorimo o vsem ostalem, o čemer smo govorili že zdavnaj, in na to relevantno vprašanje je odgovor seveda da. Minister obvladuje investicijo v TEŠ 6 ta trenutek in tudi vlada ima investicijo v TEŠ 6 pod kontrolo. Čeprav moramo vsi vedeti, da sta tako Vlada kot minister svetlobna leta daleč od odločevalcev v HSE in v sami firmi TEŠ 6. Predlagatelj očita ministru, da se ni držal nekih zahtev, ki naj bi jih Državni zbor naložil ministru. Že Zakonodajno-pravna služba je v tej konkretni zadevi rekla, da Državni zbor ne more nobenih zahtev postavljati ministru, zato so bila sprejeta priporočila, in teh priporočil, ki so bila tukaj sprejeta, se minister drži. Pa tudi sicer, tudi če ne bi bila sprejeta, bi minister delal tako kot dela, vestno, in da se ta zadeva dokonča.

Na ministrstvu so naročili skupaj s pravobranilstvom tudi neko analizo. Državno pravobranilstvo je izvedlo ta postopek v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor in Ministrstvom za finance. Naloga tega je bila civilnopravno pregledati dokumentacijo, ugotoviti domnevne nične pogodbe, kršitve na civilnopravnem področju, in v primeru, da se ugotovijo kakršnikoli sumi kaznivih dejanj, se o tem obvesti organe pregona. Druga stvar, ki jo pozabljamo, ko govorimo, da se nič ne počne – spomnite se, priča smo različnim hišnim preiskavam, ki se odvijajo pri bivših akterjih v teh zgodbah. Tako da ne moremo reči, da se nič ne dela. Dela se v NPU, na tožilstvu in tako dalje, in organi pregona bodo naredili tisto, kar je potrebno, da se tukaj naredi. Gremo naprej. Novelacija projekta številka 5. Podlaga je bila neka revizija KPMG, neke revizijske hiše, ki je po izvršeni reviziji ugotovila, da ji niso bili vsi relevantni viri informacij dostopni oziroma razkriti, in sklepajo, da bi poznavanje dodatnih relevantnih dokumentov in informacij lahko dalo drugače revizijske zaključke. Kaj nam to pove? Da ko spreminjamo, ko delamo NIP, jih moramo delati tako, da ti NIP odražajo dejansko stanje, in jih je treba delati korektno, strokovno. In če hočemo priti do NIP 6, potem potrebujemo malo več časa kot do 18. 11. 2013. Želeli bi si tudi natančne forenzične preiskave kompletnega dogajanja v tej zgodbi. Vemo, da te naloge Računskemu sodišču pri taki zakonodaji ne moremo naložiti. Želimo pa si, da sprejmemo zakon, kjer bomo tudi ta del definirali in naročili neki inštituciji, ki bo izvedla tudi forenzično preiskavo. In še enkrat odgovor na vprašanje, ali ta vlada obvladuje investicijo v TEŠ 6 – z gotovostjo lahko rečem: da.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Jožef Kavtičnik, izvolite.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

O TEŠ 6 je bilo napisanih, vsaj s strani tistih, ki odgovarjajo za investicijo, pravijo, več kot tisoč strani. Bilo je izrečenih več deset tisoč besed, stavkov in povedi, in zato ne morem razumeti, da tisti, ki so odgovarjali za investicijo, od predsednikov vlad, ministrov, nadzornih svetov in nadzornikov, niso vedeli, kaj se pri tej investiciji dogaja. Če niso vedeli, potem so svoje delo opravljali zelo malomarno, kajti če jim niso poročali, bi oni sami morali zahtevati, da se jim poroča. Danes govorimo o tem, da investicijski program, torej NIP 6, ni jasen, ni popoln in tako naprej. Ja, kateri je pa bil? Ali je bil NIP 1 popoln? NIP 2? NIP 3? NIP 4? NIP 5? Investicija se je povečevala, vedno se je povečevala. To pomeni, da ni bila obvladljiva. Se zahvaljujem kolegu Vizjaku, da je danes ta razprava tukaj. Pred enim letom sem sam postavil vprašanje dvema ministroma, ministru Černaču in ministru Šušteršiču, glede investicije TEŠ 6. Ker nisem bil zadovoljen in nisem dobil pravih odgovorov, zadovoljivih odgovorov, sem želel, da opravimo tukaj splošno razpravo. A glej ga, niste mi dovolili, ti isti poslanci, te iste poslanske skupine, res pa je, da je takrat bil Vizjak minister, da ni bil poslanec. Morda bi takrat prepričal kolege, da bi bilo dobro, da opravimo razpravo, da si pridemo na čisto o tej največji investiciji v energetskega prostoru v Sloveniji.

Kljub temu ugotavljamo, da je slovenski energetski sistem četrti najboljši sistem v Evropi, med štirimi najboljšimi sistemi v Evropi. Zagotavlja nam normalno dobavo električne energije, zagotavlja nam ceno, ki je bistveno nižja od povprečja v Evropi, ampak ta sistem ni sam po sebi, ne stoji sam po sebi. Ta sistem tvorijo hidroelektrarne, termoelektrarna in nuklearna, in to je sistem. TEŠ zagotavlja energijo takrat, ko je drugi sistemi ne zagotavljajo. To pomeni, da bi takrat bili ali brez energije ali bi jo pa kupovali. Dragi moji, piše – tega si nisem izmislil, to strokovnjaki govorijo –, da bi takrat plačevali 10 do 30-kratno ceno. Danes eni govorijo o zagotavljanju cene premoga, o fiksnih cenah. Povejte mi prosim – kje pa živimo –, ali vemo, kakšno ceno kruha bomo imeli naslednji mesec. Vemo, da se na 14 dni spreminja cena energentov na naših črpalkah. O fiksnosti cen je danes nemogoče govoriti. Seveda pa moramo govoriti o sistemu, in sistem imamo. In sem vesel, vam moram povedati: sem s skepso poslušal prvič, ko je prišel minister Omerzel k nam, ampak sem spoznal, da je možakar, človek, ki se želi spoznati, ki želi dobiti informacijo, in je znal povedati. Bistveno več in bistveno bolje je povedal kot prejšnji ministri, ko sem jim postavil vprašanje, pa so dlje časa poznali materijo.

Ne moremo načrtovati za naprej, če nimamo malo zgodovinskega spomina. Za vsakim projektom, za vsako investicijo, za vsem tem stojijo ljudje, kot smo rekli, tako ali drugače, objektivno odgovorni. 23. 11. 2005 je bilo pridobljeno energetska dovoljenje za blok 6 z

močjo 500 megavatov – vlada Janez Janša, minister Andrej Vizjak, vodstvo HSE Jože Zagožen, pa bomo govorili, HSE je lastnik TEŠ – dr. Milan Medved in tako naprej. Če je dr. Milan Medved res bil tako slab, ne vem, zakaj ste ga potem imeli za vodstvo HSE, in to je bil kar nekaj časa. Ampak pogledajte, za čuda 21. 5. 2006 taista vlada in to isto vodstvo sprejme pridobljeno energetska dovoljenje za blok 6 z močjo 600 megavatov. Ne ta vlada, ampak vlada je odobrila – kako pa ne bi, saj bi morala biti seznanjena s tem. In zdaj je bil ta preskok med 500 in 600 megavati – na osnovi česa? Verjetno na osnovi nekaterih utemeljitev, in to strokovnih utemeljitev. In kot smo že dejali, cene so se pa iz NIP v NIP povečevale, in nihče za to ne bi odgovarjal. Oprostite, res imamo težavo s tem. Mi imenujemo kakorkoli, ko govorimo o političnem ali takšnem kadrovanju, politika tako ali drugače mora sodelovati pri kadrovanju v državnih firmah, ampak naj ne kadruje takšnih ljudi, ki jim ne zaupa, ki niso dokazani. Naj kadruje strokovnjake in ne vojake. Zato bom podprl sklepe, ki jih je odbor sprejel in potrdil, niso me pa še prepričali, da bom podprl predlagateljeve. Hvala.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Mag. Andrej Vizjak v imenu predlagatelja.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Jaz se čudim gospodu Kavtičniku, ker vem, da je bil poslanec v predprejšnjem sklicu, sicer LDS, da ve, kako in kdo pelje v državi takšne investicije. In gospod Kavtičnik zelo dobro ve, da investicije v blok 6 ni peljala vlada Janeza Janše in tudi nobena druga vlada ne, in tudi ni bila odgovorna in pristojna za kakršnekoli operativne odločitve v zvezi s to investicijo, kar ste obtoževali predvsem vlado Janeza Janše na začetku svoje razprave. Še enkrat, investicija v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj je investicija Termoelektrarne Šoštanj. Termoelektrarna Šoštanj je hčerinska družba Holdinga Slovenske elektrarne oziroma je v 100-odstotni lasti Holdinga Slovenske elektrarne. Holding Slovenske elektrarne je v 100-odstotni lasti države. Vlada kot izvršna veja oblasti ima zgolj pristojnost skupščine – govorim za takrat, to je še v letih, ko sem bil minister, v letih 2004–2008, sedaj tudi to več ne – družbe HSE, in HSE je v bistvu skupščina družbe Termoelektrarne Šoštanj. Tudi Holding Slovenske elektrarne, razen posloводства, je bil omejeno odgovoren za samo izvedbo te investicije.

Gospod Kavtičnik, najostreje protestiram, da podtikate z lažmi in zavajanjem v tem državnem zboru katerikoli vladi, da je operativno peljala to investicijo in da je za operativne stvari tudi odgovorna. To ste povedali. S tem želite očitno zamegljevati nekatere pajaše, ki pa so odgovorni za operativno funkcioniranje te investicije, in prav

operativno vodenje tega postopka in te investicije nas je pripeljalo tja, kot nas je. Ne morem si razlagati drugače, kot da se teh odgovornih ne želi najti in da se to podtika vladam, še posebej priročno vladi Janeza Janše. Zakaj se to ne želi? Zaradi tega, spoštovani gospod Kavtičnik, ker je Vlada, vaša vlada, 15. julija naložila tako ministrstvu za infrastrukturo, pravobranilstvu kot Ministrstvu za finance, da prouči zakonitost ravnanj organov teh družb, tako TEŠ kot Holdinga Slovenske elektrarne, in da o tem naredi poročilo v treh mesecih. Tri mesece od julija je oktober. Tega poročila še danes ni. Poročilo Državnega pravobranilstva, s katerim je zavajal minister za infrastrukturo na seji odbora, češ da je v nekem postopku odprave zaupnosti, da ga lahko predloži, sploh ni poročilo o zakonitosti ravnanj organov teh družb, temveč je poročilo, s katerim je pravobranilstvo odgovarjalo na vprašanje ministrstva za infrastrukturo glede možnosti uveljavitve ničnosti pogodbe med Alstomom in TEŠ.

To se pravi, spoštovani gospod Kavtičnik, da vaša vlada ne želi, ker tudi ni izvršila tega sklepa in vaši ministri tudi ne. Pravobranilstvo se je pri tem izrazilo za nepristojno in ne želi ugotavljati odgovornosti, zakonitosti ravnanj organov TEŠ in HSE. Kajti če bi bila ta volja, bi to storili. Imate sklep Vlade za to, ki ga niste izvršili. Tega poročila, spoštovani, danes tu nimamo. 7. sklep Vlade s 15. 7. govori o tem, da so to ti trije organi dolžni narediti in poročati Vladi, parlament je pa še kasneje rekel, da poroča tudi parlamentu. Nič od tega se ni zgodilo. In vi, spoštovani gospod Kavtičnik, si tu dovolite obtožiti neke vlade in neke premierje in neke ministre za to, kar bi morali poiskati in predati organom pregona. Jaz ne vidim povsem nič drugega v teh vaših podtikanjih kot bežanje pred odgovornostjo in sprevračanje pozornosti na druge.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Repliko ima gospod Kavtičnik.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Spoštovani gospod Andrej Vizjak, govoril sem o objektivni odgovornosti in prosim ne mi govoriti, da sem govoril o operativni odgovornosti. Točno se zavedam, kaj je operativna in kaj je objektivna odgovornost. Od objektivne odgovornosti pa ne more bežati noben predsednik vlade in noben minister. Objektivna odgovornost je ravno zaradi tega, ker ste sami povedali, da je država 100-odstotni lastnik HSE, ta pa 100-odstotni lastnik TEŠ, in to je nama jasno. S tem, da mora kdo opraviti svoje delo, se pa tudi jaz strinjam. Jaz sem bil hvaležen, da ste danes uspeli sklicati to sejo. To, kar mora storiti ta minister in ta vlada, bo morala storiti. Od tega ne bežimo in tudi sam kot poslanec bom to zahteval. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Vizjak, imate besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani gospod Kavtičnik, vi ste skupaj z gospodom Mehom in še nekaterimi poslanci predlagali v ta državni zbor poroštvni zakon za najetje posojila pri Evropski investicijski banki v blok 6. Vi ste to predlagali. Takratna vlada je dodala temu vašemu predlogu pogoje. Eden izmed najpomembnejših pogojev je, da je omejila investicijo na 1,3 milijarde evrov. In kdo bo, spoštovani poslanec, predlagatelj tega poroštvnega zakona, odgovoren, če bo cena višja? Kdo bo odgovoren objektivno? Ta vlada? Vi? Kdo bo odgovoren? Mislim, da bo ta vlada, vlada Alenke Bratušek, v kateri vi sestavljate koalicijo, odgovorna, če ta investicija presega poroštvne pogoje in če se bo izpolnilo in izvršilo tisto, kar je povedal tudi generalni direktor HSE – da obstaja velika nevarnost, da se bo unovčilo to poroštvo.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Najprej je želel repliko gospod Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospod Vizjak, ne daste se. To, kar ste zdaj naredili, kar ste zdaj povedali, je pa višek. Kot poslanec imam pravico predlagati kakršenkoli zakon, ki je zakonit, ki ima vse elemente. In vi ne boste govorili, da sem jaz odgovoren za to. Vi kot vlada pa ste bili odgovorni, da ste pripravili vse, in ste. NIP 5 in to, da ste napisali pogoj milijardo 300 milijonov – zlagali ste se nam.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Kavtičnik je še imel repliko.

JOŽEF KAVTIČNIK (PS PS): Hvala lepa.

Samo, da pojasnim. Ja, podpisal sem se pod ta zakon ravno zaradi tega. Ne zaradi samega ne vem kakšnega šaleškega lobija ali karkoli. Kadar se govori tu notri o šaleškem lobiju, ljudje mislijo, da je to neko mreženje, da smo tam ljudje pokvarjeni. Ljudje v Šaleški dolini pa pridno, trdno in pošteno delajo. Če so in če veste, da je kdo karkoli zagrešil, je pa potem to treba povedati. Podpisal sem se pod ta zakon zaradi tega, da omogočim Sloveniji normalno oskrbo z električno energijo. Ker TEŠ ni zaradi Šaleške doline, ampak je zaradi Slovenije. In nič hudega, sam bom zelo bdel nad tem, kaj se je dogajalo od NIP 5 do NIP 6. Bom sledil, bom gledal, in seveda morajo tisti odgovarjati, ki so, če so zavedli, nas zavedli, da je ta cena prava. Hvala.

PODPREDSIEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Vizjak v imenu predlagatelja, potem pa bomo nadaljevali.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani gospod Meh, vlada je dolžna spoštovati zakone in vi ste jih dolžni, preden jih sprejmete, tudi preveriti oziroma v dobri veri sprejeti. Zakon je bil sprejet na podlagi noveliranega investicijskega programa, ki je doživel recenzijo, in ta cena je bila takrat splošno sprejeta. Tudi vi ste jo podprli in zdaj ne morete pred tem bežati. Sedanja vlada mora ta zakon spoštovati. Objektivna odgovornost te vlade je, če tega ne bo spoštovala. Kajti pod temi pogoji je bil sprejet zakon in izdano poročilo. In spoštovani gospod Kavtičnik, jaz nikakor nisem govoril negativno – ne vem, če sem sploh omenil šaleški lobi. Mimogrede, moja mama je bila iz Šaleške doline, žal že pokojna, in imam o ljudeh iz Šaleške doline zelo dobro mnenje.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Meh, imate repliko.

SREČKO MEH (PS SD): Ja, to pa je spet višek. Mi v parlamentu naj preverjamo, ali so podatki, ki so nam jih kot vlada dali v Državnem zboru, pravilni. To ste rekli, gospod Vizjak. Dajte no, dajte.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Vizjak, imate besedo.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Še enkrat, vi ste predložili zakon v parlament. Vlada je podala pogoje, da se ta investicija omeji, in pogoji, ki jih je dala vlada, so bili na podlagi recenzirane strokovno pripravljene novelacije investicijskega programa. Še do zdaj nimate druge, boljše novelacije investicijskega programa. Ko boste uporabljali takšne besede, kdo laže in kdo zavaja, se najprej v ogledalo pogledajte.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Zdaj pa besedo dajem gospodu ministru, ki je želel spregovoriti.

SAMO OMERZEL: Hvala, predsedujoča.

Te izjave, da ta vlada beži od odgovornosti, da ne želi iskati odgovornih – težko bi našel besede, s čim opisati, kakšen absurd je to. Po vsem, kar smo danes slišali, po vseh informacijah, ki smo jih predstavili, po vsem delu, ki je bilo oddelano, mislim, da je več kot očitno, v kateri smeri zadeve peljemo in zakaj želimo enkrat priti celotni zgodbi do dna. Moram reči, da kar se tiče institucij v tej državi, nimam nobenega dvoma, da bodo vse institucije v okviru svojih pristojnosti tisto, za kar so pristojne, tudi oddelale, in da bodo tudi iskale odgovorne za to, kje smo danes z investicijo TEŠ 6, za vse nepravilnosti. Govorim o Policiji, o KPK, Računskem sodišču, vsemu, kar ta država ima na razpolago. Tisto, kar ta vlada lahko naredi, na kar so nas tudi te institucije opozorile, in sem

danesh že ponovil, da bomo naredili – dali bomo vso potrebno zakonsko podlago, da bodo te institucije lahko med seboj sodelovale in da enkrat v celotni zgodovini te investicije pridemo do dna in da ugotovimo, kje so bile kakšne nepravilnosti tudi narejene. Ko govorimo o odgovornostih za povišanje z 1,3 na 1,4 – tudi te odgovornosti bomo poiskali. Prepričan sem, eno so pristojnosti ministrstva, drugo so vseh ostalih institucij v tej državi. In še enkrat bom ponovil, v te institucije zaupam in sem prepričan, da bomo prišli zadevi do dna.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

V imenu predlagatelja gospod Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani minister, potem pa poročajte, kaj ste naredili glede na sklepe Vlade. Sklep Vlade vas je zavezal, tudi vas, da pripravite poročilo o zakonitostih ravnanj organov družbe HSE in TEŠ in da to poročilo predložite v treh mesecih. Nič niste naredili. Kje je to poročilo, spoštovani minister? In vi govorite, da ne bežite pred odgovornostjo. Tega poročila ni, in se izgovarjate na organe pregona in se izgovarjate celo na to, da organi pregona nimajo vseh ustreznih pooblastil! Mislim, da imajo organi pregona vsa ustrezna pooblastila. Če jih pa nimajo, potem nam pa bog pomagaj. Če se lahko dogodijo zavajanja raznih odgovornih pri tako velikem projektu, in vi danes govorite, da nimamo ustreznih zakonskih podlag za pregon, potem sem pa resno zaskrbljen. Mislim, da jih imamo, mislim pa, da vam ni v interesu, da uveljavljate in iščete, in kažete na tiste, ki so po vašem mnenju zavajali. To je bil sklep Vlade. Vi ste zadnjič na odboru predstavili poročilo o vsem drugem, samo o tem ne. Povejte mi, gospod Omerzel, kateri so po vašem mnenju odgovorni od poslovodstev družb HSE in TEŠ, ki so ravnali nezakonito, da je prišlo do te situacije projekta, kot je danes. Povejte mi, zelo jasno mi na to odgovorite. Nisem si tega sklepa jaz izmislil, ampak vaša vlada. Tudi vi ste ga sprejeli, saj ste bili na tej seji Vlade. Pravzaprav je bila to dopisna seja in ste verjetno glasovali za tak sklep Vlade.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Zdaj pa ima besedo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Ker imam še nekaj časa na voljo, bi povedala nekaj misli v zvezi s to zadevo, in sicer bi ponovila, da v DeSUS ne bomo podprli priporočil predlagatelja za sklic današnje seje Državnega zbora, torej Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Ne bomo podprli zato, ker ocenjujemo, da Vlada v tej zadevi dela dobro, da pelje aktivnosti, ki bodo

čim prej pripeljale k zaključku te investicije, v pravo smer. Ocenjujemo tudi, da zadevo obvladuje minister Omerzel, ki si zelo prizadeva, da bi bile zadeve transparentne, da bi se investicija čim prej zaključila in da ne bi prihajalo do ponovnih podražitev. Če lahko nadaljujem, bi ugotovila, da danes v Državnem zboru nihče ni ugotovil, da bi bilo treba investicijo predčasno zaključiti. Nihče, vsaj po mojem vedenju, ni dal takšnega predloga. Lahko rečem tudi, in o tem so tudi nekateri govorili, da bi takšna poteza povzročila veliko stroškov in da bi bili najbrž ti večji, kot pa da pripeljemo investicijo do konca. Pa tudi to, da si najbrž nihče med nami ne bi upal postaviti takšnega spomenika v Šaleški dolini. Tudi predsednica Vlade je ocenila, da je investicijo treba nadaljevati. Naslednji pomemben korak, na katerega bi želela opozoriti, pa je ta, da je treba zadevo preiskati. Vse postopke, ki so se vodili ves čas te investicije, je treba preveriti in o ugotovitvah poročati Državnemu zboru, vladi in tudi javnosti, in da se zoper odgovorne nato uvedejo postopki pri organih pregona. Danes je tu gospod Braniselj že povedal podatek, da se postopki na NPU in na državnem tožilstvu že izvajajo, in to je tisto pravo, kar je treba sedaj narediti, in preveriti vse postopke tako uprave in nadzornih svetov SDH in TEŠ. Torej, poskrbeti je treba, kot sem že rekla, da se investicija v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj čim prej zaključi in da se s tem prepreči še nadaljnje dražitve te investicije. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Bojan Starman ima besedo.

BOJAN STARMAN (PS DL): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Očitno imamo velike težave z upravljanjem državnega premoženja, s podjetji v državni lasti. To se kaže vsepovsod, in nikakor ne najdemo načina, kako bi to stvar izboljšali. Mislim, da smo bili na pravi poti in da se predolgo usklajujemo glede Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki bi naj dal vsaj nekatere usmeritve in boljše upravljanje z državnim premoženjem. Mislim, da bi ta zakon res morali dati po nujnem postopku, ki se zdaj spreminja v obravnavo. Zdaj pa nekaj konkretno. Mislim, da je v tem primeru veliko besed, ki smo jih slišali, nepotrebni, kajti naša prva in najpomembnejša naloga Vlade in vseh nas, ki lahko karkoli pripomoremo k temu, je, da se investicija čim prej zaključi. Povedal bom, kaj to pomeni. Po nekih načrtih, predvidevam eno leto delovanja TEŠ 6, to pomeni približno 65 milijonov evrov amortizacije. Toliko bomo naredili pozitivne nove vrednosti v tem projektu. 15 milijard bomo namenili za plače zaposlenih, 30 milijonov je pa predvidenih za stroške financiranja. Vse skupaj je to precej čez 100 milijonov evrov.

Predviden je tudi dobiček, ko sem pogledal za ene dve leti naprej, 30 milijonov evrov. Če bi bilo to, potem je tukaj, na primer, 150 milijonov nove vrednosti. Ampak če rečem, da bomo brez dobička, da se bo prejemek podražil, da se bo še kaj spremenilo, eno leto obratovanja prinese 100 milijonov nove vrednosti, če je pa še nekaj dobička, pa 130 ali 140. To je vsak dan, ki ne obratuje, približno 300 do 400 tisoč evrov nove vrednosti. Pri tem pa je treba dodati še nekaj. Pogledal sem TEŠ 6, sedanje stanje. Leta 2012 je TEŠ ustvaril 250 in še nekaj milijonov prihodkov, ustvaril je 32 milijonov evrov dobička, ustvaril je pozitivno novo vrednost za amortizacije, 33 milijonov evrov, in še za 20 milijonov evrov stroškov dela. To vse spada v kategorijo nove vrednosti, in to je 100 milijonov evrov. Rekli ste, da bi slej ko prej moral na letni bazi, in vsak dan, ko bi se še to ustavilo, bi izgubili 300 tisoč evrov. Potem pa poglejmo še premogovnik. Premogovnik je v letu 2012 zaposloval tisoč 332 ljudi in je ustvaril 19 milijonov evrov dobička. Za plače teh tisoč 300 ljudi, ki očitno niso slabo plačani, smo namenili, to je pozitiven bruto proizvod, 56 milijonov evrov, za amortizacijo pa 18 milijonov evrov.

To se pravi, da se je tudi v rudniku ustvarilo 90 milijonov nove vrednosti. Skratka, če zdaj vse to pustimo, prenehamo obratovati še v teh delih, ki niso več uporabni, praktično izgubimo približno 300 do 400 milijonov na leto oziroma približno milijon do milijon 200 tisoč evrov nove vrednosti na dan. Ljudje, ne se igrati s tem, in dajmo res vse sile usmeriti v to, da se čim hitreje zaključi. Ko sem prej govoril nekatere številke, dobički, ki se pojavljajo v elektroenergetskem sistemu – to je ena od panog, kjer je denar. In verjamem, da so koga zasrbeli prsti in je izkoristil priliko tako ogromne investicije in si je kaj naredil. Lepo prosim, dajmo res pospešiti vse te stvari. Naredimo kakršnekoli korake, da se razišče in da se ustrezno kaznuje tudi te, ki so karkoli tukaj naredili nezakonitega, nepoštenega, in se jih prisili, da vrnejo tisto, kar so dobili, če je do tega res prišlo. Skratka, dajmo to z dnevnega reda, dajmo stvar narediti, da bo postala operativna, ker se igramo z velikimi denarji in z velikimi posledicami za našo državo. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Sedaj je na vrsti gospod Ivan Grill, za njim gospod Janez Ribič in potem se pripravi še gospod Tomaž Lisec.

IVAN GRILL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovana koalicija, v vaših razpravah je bilo večkrat zaznati očitek, da Slovenska demokratska stranka z zahtevo sklica te seje zopet želi tukaj spreverčati oziroma prelagati krivdo na vas kot koalicijo in ne nazadnje tudi na Vlado za vse te nepravilnosti, za katere lahko rečemo danes, da že lahko vrabci čivkajo na

streh, da so bile številne nepravilnosti ugotovljene, vendar pa nobenih sankcij. Ampak pogledajte, če ne bi mi zahtevali današnje razprave, ne bi o poteku te investicije vedeli popolnoma nič. Šest mesecev je že poteklo od seje v Državnem zboru v mesecu juliju, kjer je Vlada zelo jasno naložila tako ministrstvu za infrastrukturo kot tudi drugim institucijam, da morajo, kar se tiče te investicije, določene ukrepe izvajati oziroma sprožiti. Pa pogledjmo, ali je bilo od takrat do danes v bistvu kaj narejenega. Praktično nič. Prej je kolega Braniselj izjavil, da sedanja vlada obvladuje to investicijo. Jaz se s tem ne morem strinjati. Lahko bi se strinjal s tako izjavo v primeru, če bi ta vlada skušala to investicijo res zadržati v okviru, ki ga je določil poroštveni zakon. To pomeni, da je vrednost te investicije milijarda 300.

Sedaj pa tako minister kot tudi vsi tisti, ki skušate to razpravo zapeljati povsem v drugo smer, zagovarjate, da je to dejstvo, da je investicija takšna, kot je, da so pogodbe podpisane in da bo investicija milijardo 400 in še nekaj več. Ali je tukaj bil kakšen napredek, ali je tukaj res moč pripisovati neke zasluge tako ministru in tudi Vladi, da se je ta investicija na kakršenkoli način pospešila ali pa ne nazadnje tudi racionalizirala? Prav nič. Samo sprejemanje dejstev, toliko se je zapravilo. In kaj lahko zdaj naredimo, ugotavljamo? V bistvu nič. Na koncu bomo ugotovili, da je investicija toliko in toliko bila presežena tudi od poroštvenega zakona. Nekateri od koalicijskih poslancev ste nam skušali očitati tudi, da oporekamo dokončanju te investicije. Glejte, veliko vprašanje je, kakšna bo cena obratovanja te elektrarne v prihodnosti, vendar danes praktično res ni moč, da bi se lahko kdo zamislil, da bi se ta investicija ustavila. In verjetno tukaj tiči razlog, da so se vsi tisti akterji, ki so ves čas to investicijo dražili, nas z aneksi, lažnimi poročili ali pa z investicijskimi programi zavajali, zavedali, da je, ko enkrat ta voz steče, praktično nemogoče to zadevo ustaviti. Tega so se zavedali, in dejansko jim je to tudi uspelo.

Ampak glejte, tukaj pa politika, Državni zbor in ne nazadnje tudi Vlada ne bi smeli stati ali pa sedeti križem rok. Gospod minister, vam je Vlada tukaj v tem svojem mnenju naložila, da morate v roku treh mesecev pripraviti rešitve in tudi ugotovitve, in jaz oziroma vsi mi bi pričakovali, da bi to, kot sami ugotavljate, da smo bili poslanci, verjetno tudi vi in tudi prejšnje vlade, zavedeni z raznimi noveliranimi investicijskimi programi ter ne nazadnje tudi s specifikacijo stroškov, s samimi pogodbami in tako naprej. Vsi ugotavljamo, da je to definitivno bilo. Vendar ali ste kaj naredili, da bi se ugotavljala in ne nazadnje tudi sankcionirala odgovornost tistih, ki so podpisani pod takšna lažna poročila, ne nazadnje tudi pod tiste, ki so verjetno storili tudi kazniva dejanja? Če je res to, kar ste prej navedli, da bo treba spremeniti zakonodajo, bi lahko že v roku dveh mesecev po

tistem, ko je Vlada sprejela sklep, napisali poročilo, verjamem, da v dveh urah. In bi rekli: ne moremo tega narediti, ker imamo tukaj zakonske omejitve. In bi napisali: bomo predlagali te spremembe zakona, da bi imeli pravno podlago, da tiste institucije svoj posel tudi naredijo. Tega ni bilo.

Zdaj ste verjetno povzeli besede gospoda Praprotnika, ki je povedal, da ni dovolj zakonske podlage, da bi vse te institucije svoje delo tudi opravljale. Čeprav sam menim, da verjetno ni res, da pristojne institucije pregona v Sloveniji ne bi imele pristojnosti, da bi raziskale take nepravilnosti. Tako da je to verjetno zavlačenje ali pa tudi sprenevedanje. Kar se tiče zadeve za naprej. Kaj lahko pričakujemo od vas, saj niti na odboru, kjer sicer nisem bil prisoten, ampak sem bral magnetogram in tudi spremljal sejo, niti danes nisem od vas zasledil neke prognoze za naprej? Kako bo ta zadeva potekala, kako se bo to odvijalo naprej, kaj lahko pričakujemo? In ta razprava danes verjamem, da ne bo odkrila krivcev. Prav tako verjetno ne bo niti postavila roka, kdaj bo ta elektrarna lahko začela z obratovanjem. Ravno tako verjamem, da ne bo niti pocenila, današnja razprava. Mogoče pa lahko prispeva k temu, da bodo nekateri začeli svoje delo korektno opravljati in v okviru svojih pristojnosti prispevati k temu, da se bo ta investicija res pospešeno zaključila in ne nazadnje mogoče tudi kaj pocenila.

Če to drži, kar je bilo že danes v razpravi rečeno, da so določene pogodbe brez fiksnih zneskov, pomeni, da obstaja neka variabilnost – upam, da navzdol, da se ne bo še podražilo –, da se v okviru tega izkoristi to možnost, ne nazadnje verjetno tudi zaradi nekih sklepov, ki bi v Državnem zboru lahko vam v pomoč pomagalo, da bi se take pogodbe na ta način izvajale. Tako da je ta današnja razprava koristna, zagotovo. Brez te zahteve zagotovo ne bi niti javnost niti mi vedeli toliko, kot bomo danes, čeprav ne vemo veliko več. Vemo, da Vlada ni svoje naloge naredila, ministrstvo in ostale institucije ravno tako ne. Tako da ne tukaj z nekimi užaljenimi razpravami kazati s prstom na nas, predvsem pa ne na tiste, ki so v preteklosti v dobri veri in tudi z argumenti upravičeno sprejemali odločitve, da v tako investicijo gremo. Tudi če ne bi šli v investicijo Termoelektrarne Šoštanj, bi bilo treba iskati neko drugo obliko proizvodnje električne energije, kajti brez tega zagotovo ne bi bili tako suvereni, kot smo lahko, če smo energetske neodvisni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Lisec, imate besedo.
Za njim gospod Jože Tanko.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Lep pozdrav, podpredsednica, minister s kolegi, kolegi in kolegice!

Ko sem se pripravljaj na to sejo, sem rekel, da bom sigurno govoril o obstoječem stanju, kajti minister nas bo zasul s podatki o preteklosti, predvsem pa o tistem, kaj je naredil v svojem mandatu oziroma predvsem o tistem, k čemur se je zavezal sam oziroma k čemur se je zavezala Vlada 15. 7. 2013, ko je sprejela mnenje glede TEŠ 6. In moram reči, da bolj kot berem teh 7 sklepov, ki jih je sprejela, manj razumem oziroma še več, manj vem. Razen očitno, da je sprejet in realiziran 1. sklep, to je, da se je Vlada tistega dne le seznanila z informacijo o stanju, in tam smo tudi obstali. Spoštovani minister, danes sem bil od vseh ur mislim, da samo 15 minut odsoten, pa verjamem, da tudi v tistem času kolegi in kolegice niso dobili nobenega pametnega odgovora. Pa pojdemo lepo po vrsti. Takrat je Vlada zapisala: "Vlada ugotavlja, da projekt ne zagotavlja izvedbe v časovnih in cenovnih okvirih, kot so bili opredeljeni ob odločanju o investiciji." Še več, ko smo sprejemali porošveni zakon, smo se dogovorili, da je zgornja cena projekta 1,3 milijarde, in večina poslancev Državnega zbora je to tudi potrdila. Sam sem že takrat bil proti, kajti že kar nekaj let ne verjamem temu projektu, ne verjamem njegovemu srečnemu koncu. Še več, tudi potem, ko bo ta spomenik neumnosti narejen, bo njegova cena negativna za slovensko gospodarstvo, razen tega, da bomo nekaj let kolikor toliko energetsko preskrbljeni, ampak to ceno bodo plačevali državljani in državljanke ne samo posredno preko cene električne energije, ampak tudi preko novih davkov, ki so neko ravnovesje za ta izgubljeni projekt. Skratka, danes nič novega o časovnih in cenovnih okvirih tega projekta.

Tretji sklep: "Vlada predlaga Računskemu sodišču, da v okviru svojih pristojnosti izvede revizijo investicije v blok 6." Upam, da vsaj Računsko sodišče v tej državi še kaj dela, ker očitno ostale institucije, predvsem pa ministrstvo, svojega dela ne opravljajo. Pa me zanima, minister, ali imate kakšen odgovor o delu Računskega sodišča. In potem četrto, eno izmed ključnih, kar danes poslušamo predvsem s strani kolegov iz koalicije, ki so jih polna usta, kako je treba vse raziskati, vsako luknjo odpreti, forenzične preiskave in ne vem kaj. Sklep Vlade, 15. 7. 2013: "Vlada nalaga ministrstvu, pristojnemu za infrastrukturo ..." – to ste vi, minister z ekipo – "... da s pomočjo mednarodne neodvisne specializirane družbe pripravi pregled možnih opcij in predlog nadaljnjih korakov." Kolegi, kolegice, vse imate na voljo, pa tega ne delate. Zakaj? Ne bom se spuščal, katera politična opcija znotraj obstoječe vladne koalicije je tista, ki bremza, ampak na žalost bodo te vaše težave očitno reševale mednarodne specializirane družbe, račun pa bomo izstavili slovenskim državljanom in državljanke. Še več, Vlada nalaga TEŠ, da najkasneje do 30. 10. 2013 pripravi novelacijo investicijskega programa za projekt bloka 6 TEŠ, torej NIP 6. Danes smo skoraj že 30. 1. 2014, tri mesece

izven roka. Moram reči, da kljub temu, da sem se pozanimal tako pri kolegih, ki so člani odbora za infrastrukturo, kot tudi pri vseh ostalih, ni ne duha ne sluha. Nekaj se govori o nekem osnutku, ki pa je, bom rekel, bolj duh v prazni steklenici.

Skratka, minister, zanima me, kako ste v povezavi z vodstvom TEŠ in hidroelektrarne, da se ta zadeva razčisti. Ampak o odgovornosti še malo kasneje. Vlada nalaga Holdingu Slovenske elektrarne, da prav tako do 30. oktobra 2013 predstavi vpliv spremenjenih razmer, povezanih z investicijo v blok 6, na likvidnost, poslovanje in poslovne rezultate družb HSE in TEŠ ter oceno tveganja za unovčitev poročstva Republike Slovenije. Prosim za temeljit odgovor. In na koncu: Državno pravobranilstvo v sodelovanju z vašim ministrstvom ter Ministrstvom za finance v roku treh mesecev, to je do 15. 10., pripravi poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ. Tukaj se pa le strinjam, ko so nekateri koalicijski kolegi tudi rekli, kdaj in koga bomo pripeljali pred roko pravice, da bo odgovarjal za svoje ravnanje. Kdo izmed vodstev ali nadzornikov znotraj HSE in TEŠ, ki so tisti, ki peljejo to investicijo, ne pa predsedniki vlad in ministri in ne vem kaj, da pelje to vlado – kdo bo kaj odgovarjal? Če smo pri objektivni odgovornosti, ki se je prej prenašala na ministrstva in ministre, minister, potem ste tudi vi objektivno odgovorni. Torej, koalicijski poslanci, ki se sklicujejo na preteklost, naj pogledajo tudi malo v sedanost in tudi vas vprašajo za vašo odgovornost, kajti vaša objektivna odgovornost je to, da ste trenutno minister in je vaša trenutna odgovornost, da zadevo pripeljete do konca.

Kajti danes bomo odločali o sklepu, kjer smo sicer mi pripravili amandmaje, kjer piše: "Državni zbor se je seznanil z aktivnostmi Vlade glede izvrševanja priporočil Državnega zbora, ki jih je sprejel Državni zbor na izredni seji." Saj pravim, skoraj ves čas sem tukaj v dvorani, pa teh aktivnosti nisem slišal, se bom pa zelo veselil, če sem jih preslišal in jih boste verjetno v nadaljevanju – mislim, da imate še pol ure – z veseljem po alinejah predstavili. In na koncu najbolj neumno: "Državni zbor podpira predstavljena prizadevanja Vlade za reševanje te problematike." Gospod minister, še enkrat, vesel bom – v alinejah predstavljena prizadevanja Vlade za reševanje te problematike. Ne to, kar ste predstavili, problematiko TEŠ 6. To vsi poznamo. Prizadevanja Vlade za reševanje te problematike me zanimajo. Torej, od 15. 7. 2013 in naprej. Kajti sami ste govorili: imamo rešitve za naprej, veliko bomo še opravili, ne bežimo odgovornosti. Minister, vse, kar sem govoril – vesel bom vaših odgovorov po alinejah, kajti tudi vaši koalicijski kolegi, predvsem vodja poslanske skupine stranke, iz katere prihajate, je rekel: "Minister obvladuje zadevo." Vesel bom, da boste to na dolgo in široko obrazložili. Skratka, verjamem, da danes niste tukaj zato, da boste

rekli končno ceno, kajti verjetno je niti sami ne veste, verjetno je ne ve niti vodstvo TEŠ niti vodstvo hidroelektrarn. Me je pa strah, da ta cena že narašča oziroma da smo še vedno in bomo še nadalje poslanci zavedeni ne glede na to, kakšne sklepe sprejmemo.

Je pa dejstvo, da če pogledamo evropsko primerjavo primerljivih objektov, je približno tista cena, kot je bila tista, ki jo je sprejela Janševa vlada. Tista cena pa je zelo primerljiva, in tukaj se strinjam s kolegom Pavličičem, tista cena je zelo realna. To, kar je pa zdaj, 150-odstotni dvig cene, je pa normalno samo še v naši Sloveniji, kjer si postavljamo spomenik, ki ga nimajo niti Butalci, to je spomenik neumnosti. Resnično mi je žal, da danes govorimo o tem, ali dokončanje projekta da ali ne. Ali naj ga ustavimo? To bi bilo pa še bolj butalsko, kot imajo sami Butalci. Čeprav se strinjam, da glede na to, kar se dogaja s sprejemanjem energetskega zakona, ki ga imamo v Državnem zboru in ga bomo naslednji teden dokončno sprejeli, pa se le lahko strinjamo, da je energetski koncept te vlade v sivih oblakih in se to prelaga na naslednja leta in desetletja, kajti kot sem že takrat rekel, pri obravnavi tega zakona bomo težko govorili o energetski politiki, kajti denarja bo zmanjkalo. Skratka, sam nimam drugega, kot da se strinjam, da se projekt zaključi, da sprejmemo ta spomenik neumnosti. Minister, od vas pa v nadaljevanju oziroma ob zaključku te seje pričakujem odgovore na sprejete sklepe, ki ste jih sprejeli kot minister oziroma ki ste jih sprejeli kot Vlada. Torej, kaj se dogaja na Računskem sodišču, kako se bo terjala odgovornost TEŠ, vodstva TEŠ, hidroelektrarn, in vse ostalo, kar tukaj piše. Da bomo resnično lahko rekli, da podpiramo predstavljena prizadevanja Vlade za reševanje te problematike. Jaz prizadevanja, razen tega, da gledamo nazaj v zgodovino, ne vidim. Hvala.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Zdaj ima besedo gospod Jože Tanko, za njim pa se pripravi gospod Franc Jurša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Sem mislil, da se bo odzval gospod minister, pa se ni. V predstavitvi gospoda ministra in tudi v njegovih razpravah pri teh intervencijah smo slišali same nebistvene stvari, to se pravi vse tisto, kar ni predmet današnje točke dnevnega reda. Predmet današnje točke dnevnega reda je realizacija sklepov Vlade in realizacija sklepov Državnega zbora. Vlada je določila ministru, da ji poroča o ukrepih, ki jih je sprejela meseca julija, do 15. oktobra. Sprašujem ministra, če je v tem roku predstavil rešitve, ki mu jih je Vlada naložila. Sprašujem ministra, če tega ni storil, ali je Vlada s sklepom podaljšala rok za pripravo teh dokumentov. Državni zbor je Vladi naložil, da pripravi poročilo v zvezi z nadaljnjo usodo TEŠ in z ugotovitvami,

ki so se s temi podražitvami dogajale do 30. novembra lanskega leta. Sprašujem ministra, ali je to Državnemu zboru predložil, in sprašujem ministra, če tega ni predložil, ali je zaprosil za podaljšanje roka za predložitev tega, kar je treba predložiti Državnemu zboru. Ne na Vladi in ne v Državnem zboru se to ni zgodilo. In to, o čemer govorim, je tipično za ravnanje te koalicije, ne samo ministra, ampak tudi te koalicije. In očitno koalicijski poslanci uživajo v tem, da Vlada svojih lastnih zavez ne spoštuje in jih ne realizira in da ne spoštuje tudi zavez do Državnega zbora.

Vsi koalicijski poslanci ste zelo pro bono, benevolentno razpravljali o tem stališču ministra in Vlade. Zanimivo. Minister ni izpolnil niti ene zaveze iz tega, kar je v teh sklepih, do 30. novembra lanskega leta. Niti ene zaveze. Šele ko smo mi vložili zahtevo za izredno sejo, se je začelo nekaj premikati, kar je zanimivo. In še nekaj. Glede na to, da Vlada ni predlagala niti spremembe poroštvenega zakona, in zakon je edina podlaga, na osnovi katere se lahko ta investicija izvaja do neke višine, to je milijardo 302 milijona evrov, to pomeni, da če so zadeve prekoračene, da je v Velenju in v tej državi na Vladi nekaj oseb, ki so več kot zakon, ki si jemljejo pooblastila, večja kot je zakon, in nihče ne ukrepa. Minister ni potegnil ene poteze v tem smislu, da bi sankcioniral tiste, ki kršijo zakon. Ene poteze, niti ene, minister. Lahko se smejete. Lahko imate podporo vse koalicije in še koga kje, ampak kršite zakon, kršite obligacije in prisego, ki ste jo dali tukaj, da boste spoštovali ustavni red. Ali ga spoštujete? Niti približno ne. In sprašujem, kdaj bomo dobili poslanci Državnega zbora zahteve in sklepe, odgovore na te sklepe, ki so bili sprejeti in katerih rok dostavitve je bil 30. november 2013. To ni smešno. To je žalostno, kajti s tem, ko minister tega ni naredil, in s tem, ko se zadeve odvijajo mimo zakona in mimo ukrepov, ki bi jih minister moral predlagati, če je to ugotovil, to pomeni, da v tej državi dejansko funkcionira, gospod minister, paralelni svet, paralelna družba, paralelni sistemi. In vi kot resorni minister ste na čelu tega sistema v okviru vašega resorja. Vi ste se postavili na čelo piramide TEŠ, ki funkcionira nezakonito zato, ker ne naredite nič. Niste ukrepali nič proti nobeni odgovorni osebi.

Znotraj TEŠ in tega projekta se vrtijo v bistvu vedno iste osebe. Če zamenjaš enega, pride drugi iz istega kroga gor. To ste storili. To lahko preverite. Skratka, na tem področju se ne dogaja nič. Prej je gospod Starman govoril o dodani vrednosti. Koliko pa je dodana vrednost projekta, ki prinaša izgubo ali pa bo prinašal izgubo – mislim, da je minister rekel še tri leta naprej? Koliko je dodana vrednost? 400 tisoč na mesec ali je 400 tisoč na mesec izgube? Zanimivo, da ekonomisti, finančniki in tako naprej govorijo o podatkih, o številkah, o rezultatih, kjer je definitivno jasno, da ti podatki ne držijo. Pričakoval sem NIP 6, dokument na mizi. Zakaj ga ni, gospod minister? Zakaj je to

tak skrivnosten dokument, če ga imate? Mislim, da nima nobenega smisla, da nam poslancem prikrivate javni dokument. Če ga imate. To so dejanja, ki so tipična za to koalicijo. Ko nekaj govorijo, nekaj se v tem državnem zboru blebeta s te vladne strani, resnica je pa čisto druga. In hudo je, da to govorijo tisti, ki so bolj zavezani točnosti kot poslanci. Minister, če kdo, potem mora vladni predstavnik govoriti o številkah, o podatkih, ki so natančni in ne približni, ne okvirni. In ste zavezani izvrševanju zakonov, pa tega ne počnete. Torej, vsako soglasje, ki ga boste dali poslanci koalicije temu ravnanju, temu projektu in takemu pristopu, pomeni pokritje nezakonitih dejanj, klientelizma in tudi najbrž, o tem, o čemer se govori veliko, tudi korupcije. Pač tukaj ste. Zato tako navdušenje gospoda Meha, ker najbrž bo velik del tega ostal tudi kje tam okrog TEŠ-a kreša, Velenja in tako naprej. To so žalostne stvari, gospod Meh, in moram reči, da vsi tisti, ki ste tako ali drugače sprožili ta projekt, da se je razvil do takih dimenzij, nosite veliko odgovornost, tudi moralno. In tudi finančne posledice bodo za to državo hude, po nepotrebnem. Predvsem pa, gospod minister, od vas pričakujemo, tako kot je kolega Lisec dejal, odgovor po alinejah, ki so zapisane v sklepu. Ta seja je sklicana zato, da ugotovimo, kaj se s temi sklepi dogaja. In bi lepo prosil: sem naredil do roka, nisem naredil do roka, sem naredil še kaj več do tega roka ali nisem naredil sploh nič. Naše mnenje, moje mnenje je, da niste naredili popolnoma nič. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Repliko ima gospod Meh.

SREČKO MEH (PS SD): Gospod Tanko, TEŠ bo v celoti ostal v Šoštanjju. Nikamor ne bo šel, tam bo naprej delal. Ljudje bodo še naprej imeli delo, rudarji in seveda tudi električarji. In slovenska energetika bo dobila energijo, ki jo nujno potrebuje. Zato smo delali TEŠ. Seveda pa je hudo, kadar takole kar počez nekdo govori o tem, kaj bi kdo moral narediti in kaj kdo ne bi moral narediti, in govori o tem, kaj bi naj opozicijski poslanci naredili. Mi že vemo, kaj moramo narediti in bomo to tudi naredili. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam.

Gospod Franc Jurša, imate besedo.

Za njim se pripravi gospod Branko Smodiš.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednica, za besedo. Lep pozdrav ministru in sodelavcem ter vam, spoštovani kolege in kolegi!

Enkrat v preteklosti, ko še nisem bil na dolžnosti poslanca, so nas državljane spraševali o termoelektrarni na referendumu. To vprašanje je takrat zame kot državljana bilo zelo čudno –

da me sprašujejo, ali bi v tej državi imeli oziroma ali bi postavili termoelektrarno. Stvari se sedaj odvijajo malo drugače. Tudi več informacij imam. Razumem jih včasih tudi čisto po svoje, enostavno in preprosto. In verjetno tako tudi izgleda, ko razmišljamo o tem, koliko sredstev je treba nameniti za ta projekt, kdo vse je odgovoren in ni odgovoren, in kako ljudje, ki bi naj bili odgovorni, prenašajo obveznosti eden na drugega. Ena in druga vlada prenaša na drugo vlado. Noben ne bi prevzel določene odgovornosti. Prvo, kar je, in je verjetno danes že večkrat bilo ponovljeno, v vsakem primeru smo dolžni do teh državljanov, da zahtevamo od odgovornih, da se naredi revizija z mednarodno zasedbo, da bomo točno videli, kdo je v tem projektu polnil, če je polnil, svoje žepe oziroma delal v interesu tistih, ki so si žepe tudi polnili. V vsakem primeru verjetno nimamo velike izbire in moramo nadaljevati projekt, saj je v tem projektu 85 % izvedenih del, plačanih 1,1 milijarde evrov, nekaj pa je že dogovorjenih pogodb za naprej. Tukaj verjetno druge variante več ni. Nobena vlada ni imela toliko hrabrosti, da bi v preteklosti rekla: bomo ta projekt ustavili, ker analiza stroškov in koristi ni narejena na osnovnih temeljih, na pravih podatkih, in ta termoelektrarna v prihodnosti ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Proceduralno ima gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana predsedujoča.

Tu je bilo postavljenih nekaj vprašanj v zvezi z realizacijo dogovorov oziroma sklepov Državnega zbora, ki so bili sprejeti na izredni seji in katerih valuta je potekla 30. novembra. In bi lepo prosil, da minister pove: do 30. novembra je bilo poročano Državnemu zboru naslednje, prvič, drugič, tretjič. V pomoč so mu sklepi, ki jih je sprejela Vlada in jih je potem sprejel Državni zbor. Naredil, nisem naredil. To je tema današnje točke dnevnega reda, in predlagam, da minister to odgovori. Po alinejah, tako kot je narejeno. In nima nobenega smisla, da se tukaj sprenevedamo in posmehujemo eden drugemu, ampak da pove minister: sem opravil to nalogo takrat in takrat ali je nisem, sem poročal Državnemu zboru ali mu nisem, sem predlagal spremembo datuma ali je nisem, kršimo poroštveni zakon pri realizaciji TEŠ ali ga ne kršimo. To so bila samo v tem zadnjem času postavljena vprašanja, na katera ni nobenega odgovora. Isto se je zgodilo že zjutraj, ko je zadeva začela teči. Nobenega konkretnega odgovora na to, kar je bilo napisano v sklepih, sprejeto v sklepih Državnega zbora, in na kar želimo odgovore na tej seji. To je ključen problem tega. Vi lahko zaradi mene govorite o vsem drugem, me niti ne moti veliko, ampak želimo pa konkretne odgovore na te sklepe in tudi na to, zakaj Vlada ni prišla v Državni zbor,

da bi dobila sklep, da je treba rok za poročanje v tem primeru podaljšati. Gre trenutno za največji projekt v državi in ni nobenih poročil. Ko prosiš za poročilo, se tukaj vladna ekipa in koalicijski poslanci posmihajo. Čemu je to namenjeno potem? Ali je to en resen pristop do milijarde 300 in še nekaj, kar bo na koncu najbrž minister določil še? Morda bo nekaj milijonov manj, kot je tista prvotna cena po nekem NIP, in boste v koaliciji vsi veseli, da je nekaj manj, ampak želimo odgovore, kaj je bilo v roku narejeno in kaj v roku ni narejeno. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa tudi vam za ta proceduralni predlog.

Minister je danes že odgovarjal in na koncu se je prijavil še k besedi, tako da verjamem, da bodo še kakšni dopolnilni odgovori podani. Sedaj pa dajem besedo še gospodu Smodišu, preden preidemo h končnim besedam.

BRANKO SMODIŠ (PS SD): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani vsi prisotni, dober dan!

Tukaj je bilo večkrat rečeno že: dolžni smo, dolžni smo. Prej so kolegi rekli, da je to kriminalno dejanje. Omenjali so osebe. Tudi te osebe so dolžne, da to prijavijo organom pregona. Dolžne so, to ste rekli vsi. Tako kot to velja za vse nas, če kaj vemo, pa tudi kdaj osebe omenjamo, da se to prijavi. Naslednje. Gospod minister, vaša naloga je, da se investicija izvede ter da se vse nepravilnosti raziščejo. Tudi za to se odgovarja in sankcionira, in mislim, da ste na dobri poti in da je to tudi malo postal problem zaradi tega. In zato je prišlo do te seje. Naslednje. Treba je zagotoviti samooskrbo z električno energijo v Sloveniji. Kar je bilo rečeno, da bi se TEŠ ukinjal – to se ne sme zgoditi, ker moramo imeti samooskrbo in ne smemo postati odvisni od tujcev, ker Slovenija ne sme postati spet hlapec tujcem. In na koncu bi se še strinjal z enim od mojih predhodnikov, res bo potrebno, da se bodo poklicale osebe na odgovornost, ker ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA POLONCA KOMAR: Hvala lepa.

Sedaj pa dajem besedo še ministru.
Izvolite, gospod Omerzel.

SAMO OMERZEL: Predsedujoča, hvala za besedo.

Najprej moram reči, da sem danes vesel, da se je ta razprava odprla. Tudi zame kot ministra je bila poučna. Na nek način je pozitivno, da vidim različne poglede na problematiko, s katero se tako intenzivno ukvarjamo. Naučil sem se tudi to, da opozicija ne posluša, da ne želijo poslušati. Glede na vsa predstavljena dejstva vedno znova in znova ista vprašanja postavljajo, kakor da ne bi imeli power pointov, ki smo jih predstavili z dejstvi, s podrobno analizo, predvsem pa smo z vsem, kar

smo predstavili, sem prepričan, dali res tiste ključne informacije. Treba se je zavedati, da v ozadju tega sloni eno izredno veliko opravljeno delo, ogromno preučene dokumentacije, ogromno opravljenih delovnih sestankov, in res smo poizkušali tako na odboru za infrastrukturo kot tudi danes res samo tiste ključne, najbolj pomembne, najbolj relevantne podatke predstaviti. Kar se tiče vprašanj opozicije, razumem to politično debato in preigravanje, kdo bo koga, vendar pri tako strokovnih vprašanjih bi z njihove strani vseeno pričakoval korektnost, da bi poslušali, da bi si vzeli gradivo, ki je bilo predstavljeno na odboru za infrastrukturo, da bi pogledali dejstva, ki so bila predstavljena, in bi iz tega zelo jasno lahko videli, da so vsi odgovori tam, da smo jim praktično na vse, kar so znova in znova vprašanj postavljali, tudi odgovorili.

Ampak dovolj glede tega odnosa opozicije. Tisto, zaradi česar sem vesel pri razpravi, ki se je danes odprla, je, da ste tudi vi prepoznali, da za dejstvi, ki so bila predstavljena, res stojimo, da za tem stoji dokumentacija in da je presek stanja tisti, na osnovi katerega moramo delati naprej. Nikoli v življenju nisem bil preveč srečen, da sem se ukvarjal z zgodovino, vendar ne glede na to je bilo v primeru TEŠ tudi to potrebno. In predvsem zaradi tega, da vidim, kakšne napake so bile v preteklosti storjene. Jaz absolutno še vedno zagovarjam, da mora minister, resorni minister, v tem primeru za energijo, tudi določene tehnične stvari poznati. Pa ne govorim o podrobnostih, govorim o konceptih, govorim o tem, da resorni minister mora razumeti, kaj je investicijski program. Jaz sem NIP 5 osebno čez vikend vzel domov in ga čez vikend preštudiral, in za tiste ključne momente, tista ključna področja, ki manjkajo v tem NIP, sem v tem vikendu ugotovil, da jih ni. Kot resorni minister čutim dolžnost, da to naredim, in na osnovi svojega strokovnega znanja in pooblastil, ki jih imam kot minister, potem ta dejstva in ta svoja znanja predstavim tudi vam kot poslancem.

Če bi v preteklosti ministri tako ravnali, sem prepričan, da ne bi bili zavedeni. Vi kot poslanci, s tem se strinjam, tudi opozicija je to omenila, nikakor ne morete biti tisti, ki boste preverjali to dokumentacijo. Na nas ministrh je, da to delamo. In zakaj NIP 6 še vedno ni uradno pri vas? Zato, ker cela ekipa na ministrstvu in jaz kot minister ne bom rekel, da je to prava zgodba, dokler v njo ne bom verjel, ko bom pa rekel, da je, bom pa za temi številkami tudi stal. In sem jasno povedal, da je NIP 6 neuradni dokument, ki ga imamo. Predstavili smo številke iz NIP 6, še vedno pa trdim, da ta dokument ni relevanten, da bi lahko mi kot ministrstvo, jaz kot minister in celotna ekipa, za njim stali in rekli: ta dokument je bil korektno, strokovno narejen, in zaupam v številke analize, ki so v njem. Ključna področja, rizike, vse smo predstavili, zakaj so ta dejstva taka. Ne bom se več spuščal v podrobnosti. Prepričan sem, da je bila analiza za nazaj korektno narejena, in ti dokumenti bodo

slej ko prej prišli na mizo narejeni tako, da bomo tudi mi v njih verjeli. Se je pa treba zavedati, da je naloga za NIP 6 na TEŠ. TEŠ mora izdelati NIP 6, po vertikalni odločanju smo pa prej videli, kje so pristojnosti ministrstva.

Tisto, kar je zame bolj pomembno: kako naprej. Mi smo na osnovi dejstev, ki jih poznamo, preigrali vse scenarije. Pogledali smo, kaj se zgodi v primeru, če investicijo ustavimo, in jasno predstavili številke, kaj se zgodi, če gremo v tako imenovani "standstill", ravno tako jasne številke, in kaj narediti, če gremo z investicijo naprej. In te usmeritve so bile jasne. Predstavili smo tudi številke, zakaj mislimo, da je ta pot prava, da je treba investicijo čim prej zaključiti. Tisto, kar je še bolj pomembno: večkrat se je danes omenilo to, različne institucije, organi pregona, Računsko sodišče in tako naprej. Še enkrat bom ponovil, v inštitucije v tej državi zaupam. Zakonska podlaga, ki je ni – če gospod Praprotnik kot član senata KPK da priporočilo tej vladi, da rabi dodatna pooblastila pri medsebojnem sodelovanju teh inštitucij, sem prepričan, da bo to ta vlada podprla in sem tudi prepričan, da bo ta parlament te dobre predloge podprl, vse v cilju tega, da enkrat vse odgovornosti na tej investiciji in vseh bodočih tudi jasno opredelimo.

Ene stvari se moramo vsi skupaj tudi zavedati. Jaz kot minister se moram odgovorno obnašati tako pri svojih usmeritvah kot pri svojih javnih izjavah, in ko govorimo o investiciji in celotnem Šoštanju, se moramo zavedati, da v tem trenutku, če pogledamo elektroenergetski sistem Slovenije, Šoštanj predstavlja eno tretjino proizvodnje v Sloveniji. In se moramo zavedati, kako pomemben je ta objekt za elektroenergetski sistem v Sloveniji, in primerno temu, odgovorno se moramo vsi obnašati, ne samo jaz kot resorni minister. Tisto, kar je pomembno za bodočnost in čemur sem malce več časa namenil tudi na odboru za infrastrukturo: zakaj sem optimističen pri poslovanju Termoelektrarne Šoštanj v bodoče. Ekipa na tem ministrstvu je paralelno delala na energetskega konceptu Slovenije. Predstavili ga bomo koaliciji. V zaprtih, strokovnih krogih smo ga že predstavili, in sem prepričan, da je to ena pot, ena zgodba, kjer bomo slovensko energetiko popolnoma revitalizirali.

Gremo v tej smeri, da je elektrika najboljša možna forma energije, uporabna za popolnoma vse, in na tem bazira kompletni energetskega koncept Slovenije, in tudi seveda na številkah. Torej, strategijo, bodočnost slovenske energetike smo videli na številkah, tisto, kar je pa ključno, je, da so dolgoročno cilji 2020–2050 in celotna politika energije znotraj Evropske unije upoštevani, in dolgoročno se bo potreba po električni energiji v Sloveniji podvojila. Glede na to, da je celotna evropska energetika tu enotna, vsi ministri, pristojni za energijo, smo si enotni, sem prepričan, da bo šla v to smer, in zaradi teh potreb na trgu sem prepričan, da bo tudi Termoelektrarna Šoštanj našla svoje mesto pod

soncem v tem konceptu. Zato verjamem, da moramo to investicijo čim prej zaključiti, odgovornost, vse jasno opredeliti, poiskati, kaj je bilo narobe narejenega v preteklosti in primerno temu tudi ukrepati.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa.

Gospod Tanko, imate proceduralni predlog.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovana predsedujoča.

Prav ste ugotovili. Namreč, minister je sedajle v tem svojem odgovoru govoril o vsem drugem, razen o odgovorih na vprašanja, ki so bila postavljena. Zelo jasno je bilo postavljeno, ali se TEŠ 6 odvija v skladu s poroštvnim zakonom ali se ne odvija. Ni odgovora. Zelo jasno je bilo postavljeno, ali je minister do Vlade in do Državnega zbora v rokih, ki so zavezujoči, vladni in državnozbornski, poročal Vladi in poročal Državnemu zboru. Ni odgovora. In če minister na tako ključna vprašanja ne pove nič, potem je več kot očitno, da na ta vprašanja odgovorov nima ali jih pa skriva. V Državnem zboru je prisegel, da bo spoštoval ustavni red. Sestavni del tega ustavnega reda je tudi Državni zbor. Sprejeli smo sklepe, ki so za Vlado zavezujoči. Vlada je sprejela sklepe, ki so za ministra, za ministrstvo zavezujoči, in dolžnost ministra je, da na tako jasno postavljene stvari tudi odgovori. Nas ne zanimajo scenariji za naprej o slovenski energetiki. To ga niti ne sprašujemo, ampak želimo odgovore na to, kaj je v zvezi s sklepi, ki so mu naložili, da poroča Državnemu zboru do 30. novembra lanskega leta, storil.

Zdaj bo minilo dva meseca in še danes teh odgovorov ni. Nobenega ključnega odgovora kot minister poslancem Državnega zbora ni dal. Nas ne zanima, kaj boste v koaliciji imeli na zaprtih sestankih. Če bi imeli dober namen, gospod minister, bi obvestili tudi poslance opozicije in Državnega zbora, kaj boste delali na teh področjih. Saj to ni privatna zadeva koalicije, kaj bo s slovensko energetiko. Zahtevam, spoštovana predsedujoča, da minister pove, kaj je storil v zvezi s sklepi, ki mu jih je naložila Vlada, do roka, in kaj je poročal Državnemu zboru v zvezi s sklepi, ki mu jih je naložil Državni zbor na izredni seji meseca julija. Rok je potekel 30. novembra lanskega leta. Zelo eksplicitne odgovore bi rad. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA POLONCA KOMAR:
Hvala lepa tudi vam za ta proceduralni predlog.

Minister je bil z nami tekom seje cel dan, na vprašanja je odgovarjal. Kot predsedujoča ga ne morem prisiliti, da bi odgovoril nekaj, česar morda ne želi ali na kakšen način ne želi odgovarjati. Če bi še želel besedo, jo bo seveda dobil, sicer pa predlagam, da počasi zaključimo razpravo.

Gospod Tanko, imate proceduralni predlog, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Saj potem je še predlagatelj na vrsti. Spoštovana predsedujoča, minister je bil tukaj res cel dan, ampak na ta vprašanja, ki so povezana s sklepi Vlade in Državnega zbora, ni dal niti enega odgovora. Če poslanci koalicije sedite tukaj in ste slišali te odgovore, potem je nekaj narobe. Niti enega stavka ni povedal v zvezi s tem, kaj je storil glede sklepov Vlade in sklepov Državnega zbora v rokih, ki so bili naloženi. Niti enega stavka v smislu sem opravil nalogo ali nisem opravil naloge. To je odgovor, gospod minister, in ga ni. Govorite o vseh stvareh, ki jih boste dali koaliciji, ki jih boste dali ne vem komu. Mi želimo od vas odgovor. Zato je ta seja. Mi smo pripravili predloge sklepov in zahtevamo odgovore na te sklepe. Ni jih. In očitno je to način dela koalicije. Nekaj se nekje dogovori, se naredi nekakšen piar, kot da se nekaj z neko zgodbo dogaja, in potem, ko ni nič, se že naredi neka nova zgodba. Ne boste nas odpeljali, gospod minister, z nekimi zaprtimi sejami koalicije. Ali ste nekaj naredili do 30. novembra in dali Državnemu zboru ali pa niste. To je odgovor na to. Če niste, povejte: nisem, se opravičujem, bom do meseca marca naredil to nalogo. Ali pa je to vseeno, če tako koalicija misli. Večino imate, in če boste izglasovali to, kar se namerava izglasovati, potem je očitno vseeno, kaj se dogaja.

Tukaj imamo zgolj neko razpravo, neko predstavo, in noben ne prenese in ne vzame nobene odgovornosti za to, kar se dogaja. Vi ste si sami naložili zelo čvrste obveznosti tako na Vladi kot v Državnem zboru. Sprejeti so bili sklepi koalicije, predlagala jih je Vlada, in želimo odgovor na to. Najbrž vam je jasno, koalicijskim poslancem in ministru, da niste sprejeli sklepov opozicije pri tej točki dnevnega reda, ampak vladne in koalicijske. Povejte, kaj ste v teh terminih naredili po vsebini, ki je zajeta v teh sklepih. Nič. To lahko ugotovimo sedaj. Ker če bi kaj storili, bi gospod minister z največjim veseljem vstal in povedal: 15. novembra sem storil to in to, 17. to in to, že meseca septembra to in to. Nič ni. Nič ni ne do 30. novembra in ne do 24. januarja letošnjega leta. In tu smo. Predlagam, gospod minister, da si vzamete nekaj minut časa in poveste, kaj ste naredili do 24. januarja letošnjega leta, da vemo, ali smo kaj spregledali ali dejansko ni nič. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam, gospod Tanko.

Tako kot je že podpredsednica pojasnila, se minister lahko kadarkoli prijavi k besedi in odgovori na vprašanja, tako da ima to možnost. Mislim, da jo je danes tudi že velikokrat izkoristil. Naslednji, ki ima besedo po pregledu, je predlagatelj mag. Andrej Vizjak.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani!

Današnja razprava, ki je delno zahajala v zgodovino tega projekta, delno je pa tudi želela odgovoriti na vprašanja predlagateljev oziroma na tisto, kar smo opozorili predlagatelji, je več kot jasno pokazala, da velja nek konsenz glede nekaterih dejstev glede tega projekta. Prvi konsenz je ta, da projekta te investicije v tej fazi, ko je ta objekt zgrajen, nima smisla ustavljati. Mislim, da tu ni skoraj nobenega, ki bi ta trenutek ocenil, da je bolje projekt zaustaviti. Vsi smo pa tudi žalostni, da smo bili politiki, in verjamem, da tudi vse vlade, s strani nosilcev te investicije, to je predvsem vodstva Termoelektrarne Šoštanj in drugih organov Termoelektrarne Šoštanj, pa tudi Holdinga Slovenske elektrarne, vedno postavljeni pred izvršena dejstva. Nekaj se je zgodilo, nato je pa prišla potreba po odločitvi, da se požegna to, kar se je zgodilo. In tako je ta investicija rasla. Ta investicija se je napihovala tudi s pomočjo velikega meha. Torej, ta investicija je bila – to je, mimogrede, povedal en član koalicije – neobvladovana s strani tistih, s strani katerih bi morala biti, in za to še ni noben odgovarjal.

Ambicija Vlade 15. 7. lanskega leta, vlade Alenke Bratušek, in tudi tega parlamenta je, da se naloži ministrstvu za infrastrukturo, Ministrstvu za finance in pravobranilstvu, da se s poročilom ugotovijo, proučijo zakonitosti ravnanj organov Termoelektrarne Šoštanj in Holdinga Slovenske elektrarne in da se o tem poroča v roku treh mesecev. Kajti vsi vemo in tudi generalni direktor Blaž Košorok je v terek na seji matičnega delovnega telesa povedal, da smo bili vsi ministri s strani vseh uprav zavedeni. Torej, več kot jasno je, da bi bilo dobro in da bi bil odgovor na pomembna vprašanja, če bi se minister za infrastrukturo in tudi drugi v Vladi in Državnem pravobranilstvu lotili izvrševanja sklepa Vlade, torej da bi proučili zakonitost ravnanj organov teh družb in o tem dejansko poročali v treh mesecih. Spoštovani, minister je danes večkrat rekel, da je na ista vprašanja odgovarjal. Minister gospod Samo Omerzel ni niti z enim odgovorom odgovoril na vprašanje, prvič, ali je pripravil poročilo o zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ, ali se je s tem ministrstvo sploh ukvarjalo in ali je kdo izmed teh tudi že bil deležen naznanitve organom pregona.

To je eden izmed sklepov Vlade. To je eno izmed priporočil Državnega zbora ministru Omerzelu. Odgovorov na to ni bilo. In minister se žal res izredno politikantsko, sprevrženo odziva na opozicijo, češ da odgovarja vedno znova na ista vprašanja, mi pa kar govorimo, da nismo dobili odgovorov. Spoštovani minister, na ta vprašanja nismo dobili odgovora. Nismo ga dobili. Niti enega imena niste omenili in niste naredili na tem področju praktično nič, čeprav ste resorni minister in ste se vedno izgovarjali, da je tu srčika problema. Druga stvar, na katero minister ni odgovoril, je novelacija investicijskega programa. Vidim, da se minister zelo ukvarja z novelacijo investicijskega programa 6, čeprav je to naloga investitorja. In

Vlada ni naložila ministrstvu, da pripravi NIP 6, temveč TEŠ, in da ta NIP 6, to se pravi novelacija investicijskega programa, zajema tudi odgovore na občutljivost poslovanja oziroma rezultat poslovnega izida termoelektrarne in holdinga glede na ceno energenta in glede na ceno električne energije v prihodnje. Nič od tega nismo slišali. Slišali smo nekaj vplivov, nekaj tabelarično predstavljenega s strani ministrstva, vendar teh odgovorov glede vrednosti investicij in vpliva nismo slišali. Še najmanj smo slišali glede na ceno električne energije.

In še huje, tu je bilo večkrat opozorjeno, da ta investicija kar kliče po neodvisni mednarodni reviziji, usmerjeni reviziji, in tudi o tem je minister povedal samo eno – da te revizije ne more biti, dokler ni noveliranega investicijskega programa. Ampak ali ni taisti minister to vedel, ko je na Vladi odločal o teh stvareh? Ta minister je na Vladi 15. 7. odločal o teh sklepih. Mislim, da jih je celo predlagal. Sklepi so bili sprejeti, in zdaj nam pol leta po tem govori, da jih ne more izvršiti, ker so na nek način nekonsistentno napisani. Spoštovani, tako res ne moremo delati. In mene je groza, ko se tukaj v koaliciji zadovoljite s takšnimi neodgovori, s takšnim neobvladovanjem te investicije, in na koncu zelo pragmatično in praktično sprevačate krivdo na zgodovino in seveda, priročno, na vlado Janeza Janše, ki je verjetno res čisto za vse kriva v tej državi. Ne sprašujemo vas o tem, kaj menite o odgovornosti, ampak samo želimo, da odgovorne naznanite organom pregona. Tega niste naredili. Poročila o tem niste naredili. Mi pa pričakujemo od vas, da obvladujete to investicijo naprej. In investicija bo narasla, če je ne boste uokvirili, in tu se resno postavlja, spoštovani minister Omerzel, vprašanje, ki tudi izvira iz zakona o poroštvu in poroštvene pogodbe: ali s svojimi ravnanji skrbite za to, da se bodo poroštveni zakon in poroštveni pogoji uresničili?

Danes ste z izjavami demantirali to vašo nalogo. Na nek način ste izrazili razumevanje, da bo ta investicija dražja, in celo napovedali ste, da bo dražja. To pomeni, da se s svojimi ravnanji ne zavzimate, da bi jo uokvirili v okviru poroštvenega zakona. To je huda stvar, gospod minister. Vi ste dolžni po zakonu to investicijo uokviriti v poroštveni zakon. V Slovenski demokratični stranki smo se celo zgodovino tega projekta zavzemali, da se ta investicija ne napihuje in da ni razsipnosti. Zato smo jo v mandatu vlade končno tudi finančno omejili. Vi pa zopet dopuščate napihovanje te investicije ob asistenci, kot sem rekel, velikega meha. Torej, tu je več kot dovolj argumentov, da izvršite sklepe Vlade in priporočila parlamenta, ne pa da se z nekim power pointom, hitro predstavijo, ki ste jo, mimogrede, danes na plenarni seji predstavili samo pol – tudi z organizacijo svojega časa imate očitno problem. In mislite, da ste s tem zadovoljili ljudi in odgovorili na vsa vprašanja. Problem je, da se ta neodgovor meri v milijardah evrov ali pa v

stotinah milijonov evrov. Če ste vi in vaši koalicijski poslanci s temi pavšalnimi zadevami zadovoljni – jaz seveda nisem.

In še, minister, čisto na koncu. Redkokateri minister si privoščijo takšno zavajanje parlamentarcev, kot ste si ga vi privoščili v torek, ko ste sodelovali na seji Odbora za infrastrukturo in prostor. Na tej seji odbora ste povedali, da poročila Državnega pravobranilstva poslancem ne morete posredovati, ker za to nimate zelene luči oziroma dovoljenja Državnega pravobranilstva, in da morate spoštovati postopke. S tem ste se zlagali, spoštovani minister. Nobene oznake, kakršnegakoli razloga ni bilo, da tega poročila ne posredujete poslancem. Nikakršnega razloga ni bilo. Vi ste prejeli poročilo Državnega pravobranilstva že oktobra lani z dopisom. In mi smo si ga dva dni po tem tudi pridobili, torej včeraj. S strani Ministrstva za pravosodje ni bilo nobenega postopka dovoljevanja posredovanja tega poročila, kajti to poročilo je nastalo že oktobra in je bilo poslano na Vlado. Vi ste ga prikrivali poslancem in zavajali poslance, da ga ne smete dati. Že samo to je dovolj za nezaupnico takemu ministru in za izjemno slab odnos do parlamenta oziroma do druge veje oblasti, ki vas je ne nazadnje tudi imenovala. Vidim, da imate tukaj podporo poslancev koalicije, ki očitno ne more funkcionirati drugače, kot da brani tako ali drugače načete ugledne svojih ministrov. Zdaj se je tega že kar nekaj nabralo, in eden drugega ščitite, vendar mi verjemite, da vas bomo vedno znova v opoziciji na to opozarjali.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovno gospod Meh, izvolite.

SREČKO MEH (PS SD): Jaz, gospod predsednik, sicer ne vem, kakšna je navada tukaj v parlamentu, kadar je nekdo tako očitno nesramen, kot je gospod Vizjak, ki govori omalovažujoče o nekem velikem Mehu. Drugače ne vem, kakšna je navada. Pričakoval bi, da smo v parlamentu relativno normalni ljudje, tudi v svoji postavi takšni, kot smo, in da ne žalimo eden drugega. Ni prav, da se to tukaj dela. Vse, kar sem naredil, sem naredil v dobri vesti in v tem, kar imam pravico narediti v tem državnem zboru. To, kar gospod Vizjak govori, da sem pomagal pri nategovanju te investicije, da je torej to veliki Meh, je njegovo osebno mnenje. Ne vem, na kakšen način to narediti. Ne morem tega narediti, da je gospod Vizjak majhen. Tega ne morem reči in tega nisem rekel. Takšna je narava, ampak zato pravim, da ne bi smeli tako ravnati in ni prav, da tako delamo. Zaradi tega se ne počutim slabo zato, ker nisem takšen. Težko bi nekemu tako rekel, kot on pravi, ampak ni pa fer, da tako delamo. Ne gre za to. Če govorimo o tem našem imidžu, o tem, kakšni smo poslanke in poslanci, bi bilo prav, da govorimo relativno normalno in da ne poskušamo etablirati nikogar z raznimi pridevki, vzdevki in kako drugače. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Upam, da se bo te razlage upoštevalo. Predlagatelj mag. Vizjak hoče besedo. Izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani, ne vem, ali se je gospod Meh prepoznal, ampak jaz sem govoril o ogromnem balonu te investicije, in ponavadi se baloni napihujejo z mehonom, veliki baloni pa z velikim mehonom.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: V redu. Mislim, da je neproduktivno verjetno, da se ...
Želite postopkovno, gospod Meh?

SREČKO MEH (PS SD): Seveda, samo opravičil bi se rad gospodu Vizjaku. Težko ga je razumeti.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

S tem ugotavljam, da ste dobili besedo vsi, ki ste bili prijavljeni k razpravi. Tudi ni prijavljenih k razpravi, zato zaključujem splošno razpravo.

Prehajamo na razpravo o točkah dopoljenega predloga priporočila in vloženih amandmajih. V razpravo dajem 1. točko dopoljenega predloga priporočila in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Želi kdo razpravljati? Vabim vas k prijavi.

Mag. Andrej Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Spoštovani poslanke in poslanci!

Kot predlagatelj v Slovenski demokratski stranki želimo s tem amandmajem, ki povzema originalni tekst našega predloga ...

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Oprostite, gospod Vizjak. Kot predlagatelj se verjetno prijavljate k besedi?

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Ne, ne. Čisto prav štejete.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: V redu.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): In sicer s tem predlogom želimo, da dobimo v parlamentu odgovore, ki sta jih Vlada in ministrstvo dolžna glede na sprejete sklepe Vlade in glede na priporočila Državnega zbora z julija lani. Samo to želimo. Želimo torej dobiti poročilo o izvrševanju sklepov Vlade Republike Slovenije tako, da se nam predložijo dokumenti, kot je novelirani investicijski program, kot je poročilo o izvršeni mednarodni reviziji, kot je poročilo o ugotavljanju zakonitosti ravnanj organov HSE in TEŠ v zvezi s to investicijo in tako naprej. Mislim, da je, spoštovani predsednik, najmanj, kar je, da je sprejemljivo, da ponovimo to, k čemur smo na nek način zavezali ministrstvo in Vlado že pred pol leta, pa nismo tega poročila

dobili. Ta polovična power point prezentacija, ki je bila, ni poročanje Vlade o izvršitvi sklepov Vlade z dne 15. 7. 2013. Oprostite, to ni to. Zato predlagamo, kot sem vam povedal, po alinejah, da Vlada poroča o izvršitvi svojih lastnih sklepov, kajti takrat smo soglasno ocenili, da so ti sklepi dobri. Parlament jih je podprl, ampak se je izkazalo, da jih Vlada ni izvršila, in smo to tudi pričakovali glede na to, da so bili dobri sklepi in se na tem področju ni veliko naredilo. Rezultat je danes pred nami, in upamo na vašo podporo, da Vlado zavezemo, da vsaj v nadaljnjih mesecih to naredi.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 2. točko dopoljenega predloga priporočila in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Želi kdo razpravljati?

Mag. Andrej Vizjak v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Drugi sklep je podobno kot prvi povzet iz originalnega besedila, ki ga je koalicija izničila na seji matičnega delovnega telesa. In sicer predlagamo Vladi, da pripravi poročilo o načrtovanih ukrepih za obvladovanje tveganj, ki jih investicija v blok 6 predstavlja za poslovanje družb, povezanih s tem projektom, to se pravi Termoelektrarno Šoštanj, Premogovnik Velenje in skupino HSE. In seveda nas zanima tudi, kako bo ta investicija vplivala na druge energetske projekte v tej državi, ki se bodisi že odvijajo bodisi so načrtovani. Direktor Holdinga Slovenske elektrarne nas je večkrat seznanil, da bodo zaradi problematike te investicije zaustavljene vse nove investicije, tudi izgradnja srednjeevropske verige hidroelektrarn. Vsi skupaj vemo, da se je sedanja koalicija zavezala, da bo sklenjena koncesijska pogodba za izgradnjo srednjeevropske verige v štirih mesecih po njenem nastopu.

Spoštovani gospod Jani Möderndorfer, verjetno je že 10 ali 11 mesecev od nastopa te vlade. Vi ste predstavnik najmočnejše stranke in verjetno veste. Ta rok je prekoračen. Koncesijska pogodbe še ni sklenjena. Ta projekt stoji, pa ne stoji samo zaradi tega, ker bi bilo veliko problemov z naravo in tako naprej, ampak stoji tudi zaradi tega, ker investitor, to je Holding Slovenske elektrarne, ne vidi realnih možnosti, da bi ga izvedel. Zakaj ne? Ker ima to investicijo tako ali tako nepokrito. Torej, od Vlade želimo poročilo, kako bo finančna situacija v tej družbi, torej v Holdingu Slovenske elektrarne, in vseh njenih hčerinskih družbah vplivala na prihodnost slovenske energetike. Mi smo sicer dobili nekaj razmišljanj ministra in tudi nekaj možnih ukrepov, res, vendar večina tega, kar ste povedali, spoštovani minister, in to, kar je najvil

tudi gospod Košorok, generalni direktor HSE, ni izvedljivo. Na primer to, da boste z ukrepi racionalizacije prihranili v družbah približno 70 milijonov evrov, družbah HSE na letni ravni. Me zanima, s katerimi ukrepi in kako.

Veste, da so pravice ljudi zabetonirane s kolektivnimi pogodbami, da je vsaka sprememba kolektivne pogodbe stvar dveh, treh let. Tako pač to je. In ko je gospod Košorok to najavil, so bili sindikati že na nogah. Tak spisek takšnih ukrepov, kot smo tega prebrali, je sicer možno napisati na papir, ampak je povsem neizvedljivo, pa še kakšen od tistih ukrepov je neizvedljiv. Zato bi pričakovali od Vlade eno resno poročilo o načrtovanih ukrepih za obvladovanje tveganj v povezavi s to investicijo, o tem, kako bomo dosegli cilje podnebno-energetskega paketa v tej državi ob tem, da smo zvezani s to investicijo, in kako bo ne nazadnje tudi z unovčitvijo poročstva Republike Slovenije za investicijo, to se pravi poročstva za najetje kredita pri Evropski investicijski banki. To so vse stvari, ki bi morale Državni zbor zanimati ob tem, da je pred dobrim letom dni izdal poročstvo za to investicijo. To je namen tega sklepa in upam, da ga boste podprli.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Glede na to, da se ti sklepi priporočil nanašajo na Vlado Republike Slovenije, in glede na to, da ima minister še čas, bi prosil za stališče Vlade Republike Slovenije, ali Vlada ta priporočila, ki jih predlagamo pri tej točki dnevnega reda, podpira ali ne. Ker če tega drugega priporočila Vlada ne podpira, potem pomeni, da Državnemu zboru ne bo nič poročala o tem, kaj namerava storiti glede obvladovanja tveganj glede TEŠ 6 in poslovanja drugih družb v okviru elektroenergetskega sistema. Če je minister res tako suveren na tem področju, potem predlagam, da svetuje v imenu Vlade tudi poslancem koalicije, da ta priporočila podprejo. Če pa se Vlada od tega opredeli negativno, pa pomeni, da bodo spet te investicije na področju energetike tekle v zaprtih krogih, informacije ne bodo dostopne javnosti, in v tem primeru bo izredno veliko možnosti za vse te miškulance, klientelistično-koruptivne zadeve in podobne stvari. Mislim, da bi stališče Vlade moralo biti povsem jasno, transparentno. Ključno vlogo imate danes vi kot minister v tej funkciji zastopanja Vlade, in od vas bi pričakovali tudi jasno izraženo stališče, če ste ključna oseba za področje energetike v Vladi. Gospod minister, predlagam, da poveste, ali se s priporočili strinjate ali ne.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Gospod minister, želite mogoče besedo? (Ne.) Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem naslov dopolnjenega predloga priporočila in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Želi kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 24. 1. 2014, prejeli pa ste ga tudi na e-klop. Prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 1. točki dopolnjenega predloga priporočila.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 46.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 2. točki dopolnjenega predloga priporočila.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 77 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 45.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k naslovu dopolnjenega predloga priporočila.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 78 poslank in poslancev, za je glasovalo 31, proti 47.

(Za je glasovalo 31.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih. Prehajamo na odločanje o predlogu priporočila v celoti. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa, predlog priporočila neuskkljen.

Lahko glasujemo?

Obrazložitev glasu kot predlagatelj ali ... V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke mag. Andrej Vizjak, izvolite.

MAG. ANDREJ VIZJAK (PS SDS): Hvala lepa.

Sprašujem vas, ali imam potem dva glasova, to se pravi kot predlagatelj in kot – razumem ta lapsus. Jaz lahko obrazložim glas samo v imenu poslanske skupine ali kot poslanec, in ga bom obrazložil v imenu poslanske skupine.

Mi tega predloga priporočila ne bomo podprli, ne bomo pa niti nasprotovali. To priporočilo je medlo, nedoločeno, ne naslavlja problema, in bomo verjetno čez kratek čas soočeni s podobnimi težavami, kot se nam vlečejo. Investicija se bo dražila. Nimamo poročil pristojnih ministrov o izvrševanju zakona o

poroštvu in poroštvene pogodbe, in še kako, spoštovani predsednik, nas bo zanimalo izvajanje tega zakona oziroma pogojev, pod katerimi je ta državni zbor dal temu investitorju poroštvo. Mi imamo občutek, in ta dejanja danes s strani koalicije ta občutek krepijo, da je tu prosti lov na dodatne vampirje in priseske k tej investiciji. To nas žalosti, kajti to bodo plačevali slovenski davkoplačevalci. Ta investicija ni obvladovana navzgor. Omejitev, ki jo je ta parlament izglasoval glede najvišje možne vrednosti investicije, očitno ne bo spoštovana. To pomeni, da bo ta investicija zopet del neke plenilske zgodbe, verjetno ljudi blizu ali v ozadju sedanje koalicije.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Lahko odločimo?

Glasujemo. Navzočih je 76 poslank in poslancev, za je glasovalo 47, proti 4.

(Za je glasovalo 47.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je priporočilo sprejeto.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem tudi 53. izredno sejo Državnega zbora. Hvala in nasvidenje na naslednji seji.

Seja se je končala 24. januarja 2014 ob 17.32.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BEVK, SAMO	8, 32
BOGOVIČ, FRANC	21
BRANISELJ, RIHARD	49
BRULC, MIRKO	45

Č

ČERNAČ, ZVONKO	14
----------------------	----

D

DIMIC, IVA	27
------------------	----

F

FICKO, BRANKO	48
---------------------	----

G

GOLUBOVIČ, BRANE	29
GRILL, IVAN	53

H

HERCEGOVAC, MAG. LEJLA	45
HOČEVAR, MAG. KATARINA	25

J

JEROVŠEK, JOŽEF	47, 48
JURŠA, FRANC	57

K

KAVTIČNIK, JOŽEF	50, 51
KOCIPER, MAŠA	33, 35
KOTNIK POROPAT, MARJANA	11, 52
KRIVEC, DANIJEL	36
KUMER, MAG. BOJAN	39
KUNIČ, DR. JOŽEF	48

L

LISEC, TOMAŽ	54
--------------------	----

M

MEH, SREČKO	18, 19, 37, 42, 43, 44, 51, 52, 57, 61, 62
-------------------	--

N

NOVAK, LJUDMILA	47
-----------------------	----

O

OMERZEL, SAMO	9, 28, 44, 52, 58
---------------------	-------------------

P

PAVLIŠIČ, MARKO	20
PLEVČAK, MARIJA	27
PRESEČNIK, JAKOB	26

S

SMODIŠ, BRANKO	58
STARMAN, BOJAN	53

Š

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 31

T

TANKO, JOŽE 56, 57, 59, 60, 63

TONIN, MAG. MATEJ 12

V

VELIKONJA, JOŽE 14

VIZJAK, MAG. ANDREJ 6, 24, 28, 31, 34, 36, 41, 43, 44, 50, 51, 52, 60, 62, 63

VOGRIN, MAG. IVAN 44

Ž

ŽNIDAR, LJUBO 46

LEGENDA

- PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS DL – Poslanska skupina Državljska lista**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- NeP – Nepovezani poslanec**